

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } సంవత్సరము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 18-వ తేది గురువారము } No. 193
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శార్దూమాస శుద్ధ చతుర్థి. } సంచిక ౧౯౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

బంగారు వెండినగలలో ఏవి కావలసినను సిద్ధముగా నున్నది.

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసములేదు. కష్టము సులభము అనుభేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మార్పులు మిగిలిన మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బజారుధరనుబట్టి వైక మిచ్చెదము. ఆర్డరిచ్చిన తప్పికిరముగా లేనిచో, మరియొక నగను యిచ్చెదము లేక వైకము కావలసినను తిరిగి వాపసిచ్చెదము. సవరం బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ నిచ్చెదము. యిత తెలుపనేల! మాకాతాదారులకు తప్పికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము.
ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదఫా తాగోరెదము.

తంజిమిసము
"శివ్యుడియా" 183

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

Regd TradeMark

మీరు నన్ను వదల గలరా!

ఒకదఫా మీరు నాతో స్నేహముచేసి, నాయోగ్యత, గుణము పరిశీలించిన తరువాత మీరు నన్ను ఒక్కక్షణమైనను వదలజాలరు. మరియు పిన్నలు మొదలు పెద్దవారి వరకు నావలన ఎక్కువ ఉపకారము గలదు. పసిబిడ్డలు, స్త్రీలు (గర్భిణీతో నున్న స్త్రీలు, ప్రసవమైన తరువాత) నన్ను ఏమిటక వారియొద్ద యుంచుకొనుచున్నారు. ఇప్పటికే నాకు వేలకువేలు స్నేహితులు గలరు. సదా నన్ను వారియొద్ద స్థాకునం యుంచుకొనెదరు. ఇదివరలో నాసంగతి తెలియకుండిన ఈ దిగువవినిసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. నాపేరే

"లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు"

ధర బుడ్డి 1-కి రు 0-4-0, 6 బుడ్లు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చువేరు. 594

టోకుగా కావలసినవారు వ్రాసిన ప్రత్యేకధరలు తెలుపబడును.

ముఖ్యగమనింపు:—ప్రతి ముఖ్యపట్టమునందును ఏజంట్లు కావలెను. మద్రాసులో నంబూరు 9 బందరుశిక్షిలో నున్న హైంకంపెనీలో పుచ్చుకొనవచ్చును. వారికి వి. పీలు పంపబడవు.

సాశ్వత మెంకటాచల పండితులు, ప్రొవైటరు.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

(1)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 5108 Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 3

యురేజిషియన్ రత్న కరము రు. 3.

ఆగ్రహైజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మకాకి రు. 1
2046 డాక్టర్ శ్రీనాథ శృంగేరికాశ్రమ, తెలంగాణ.

అద్భుత జ్యోతిషము 2523

ధర్మన్యాయవిద్య ప్రశ్నలకు జవాబులు పరియైన భవిష్యత్ఫలములు వ్రాసియంపఁబడెను. ఆయాధము 1 మొదలు 5 ప్రశ్నలవరకు చార్జీ రు 1-0-0 ప్రతిప్రశ్ననకు చార్జీ రు 0-4-0. ఈ తరమువ్రాసినకాలము నుండినవలెను. నానునల్పవరకు రు. 2-0-0. నానునల్పము

మొదటిసారి: "నానాశివ" గ్రంథము, నానాశివగ్రంథము, శివగ్రంథము, శివగ్రంథము.

నూతనగ్రంథములు అపూర్వగ్రంథములు!!
జ్యోతిషార్ణవ నవనీతము అనే
జ్యోతిషార్ణవ పీఠయాశ్రమము

ఇది ప్రాచీనములగు జ్యోతిషసంహితల నుండి యుద్ధరింపబడిన గొప్పగ్రంథము. జాతక భావములపై పర్యవేక్షణయొక్క ఆంధ్రకలయొక్క భావములయొక్క సంపూర్ణములైన ఘోషములను చక్కగా వివరించుచున్నది. ఈ గ్రంథము "జ్యోతిషార్ణవనవనీతము" అను పేరుతో యిదివరకు చాలాకాలము క్రిందట చెన్నపట్టణపు పండితులలో నొకరు టీకాతాత్పర్యములతో ప్రకటించియున్నను అది అచ్చం ఆంగ్లదేశమువారికి చక్కగా బోధపడుచున్నది. ఈ భావపుట వల్లను అనేక స్థలములలో అట్టికా తాత్పర్యములు చాలా సంకుచితములుగా నుండుటవల్లను మేము సంపూర్ణ శ్రద్ధతో లేబు తెల్లమున తాత్పర్యముతో మూలగ్రంథముతో సమానమైన చక్కని గ్లేజు కాగితములపై ముద్రించి చక్కని పైండు చేయించియున్నాము. ఆంధ్ర తాత్పర్య విశేషములు కావ్యవ్యాకరణ తార్క భిక్షుదాణి కులగు బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగుల ఆదివారాధ్యాయ కాస్తూరిల వారిచే వ్రాయబడినది. కాణికో వైండు ప్రతి 1-కి 2-0-0

సాధారణవైండు ప్రతి 1-కి 1-8-0
దీనివల దూ. 0-8-0
ప్రీతి జాతకము
అనుపాన మంజరి
(వైద్యగ్రంథము) వల 0-8-0-0.

వంధ్యాతంత్రము
సంతానగోపాలమంత్రముతో సహా దూ 0-8-0
శకుంతలా పబ్లిషింగ్ హౌస్
1/28, కొండలయ్యూరు వీధి, బాజ్జిటవుక్లా, ముద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు
భవిష్యత్తును గురించి ధర్మవ్యాయంబు 5 ప్రశ్నలకు
శ్రాసింపవిన ఎడల సరియగు బదులు వ్రాసిపంపెదము ప్రశ్న
వ్రాయుకాలము లేక జాతక సఖ్యులైనను తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు
ద్య 1-0-0 తై ప్రతిప్రశ్నలకు ద్య 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2529
ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
తిరుత్తణి

గంధర్వమహల్
విజయనగరం 3105

౧. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱకు ఇదివఱకు ఒక పాతకాల నడువబడుచున్నది.
౨. సంగీత-వాద్యాభినయ వృత్తసాటకాది విధానమును శ్రేష్ఠక పరిమళమును-వీతకల్పాప్రదర్శనమున జీవించు భోగి నీ సాగవాస యక్ష కాళింగ దేవదాసీజాతుల నిమ్మతెమ్మ తొలగించుటకును, ప్రాథమధ్యతులతో వారంభింపబడినది. సంస్కార పరము, విద్యాపరాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రదర్శకులు కూడ ఆవరింపబడినది-గంధర్వపత్రిక.
౩. దేశభక్తిదయమునకు పట్టుగొమ్ము యనదగిన పకన మందిర మొకటి సెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వారి పక్ష పత్రికలు పాతకల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడుననర. పరిశోధకుల కొఱకు ఉద్దోషములును, జనసామాన్యము కొఱకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగములొనరికే దేబడును. జనసామాన్యము కొఱకైన గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడువబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనదగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.
పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.
1. సరికే సూర్యకాంతము. 2. సరికే లక్ష్మీనరసయ్య
3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సవ్యములు. 5. మద్దిల వైదిరాజులు. 6. కొటపాలెపు అప్పల నరసయ్య. 7. సాలూర సూరయ్య. 8. జిజ్ఞాసు సవ్యసయ్య. 9. చింతామణి మాణిక్యం, 10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. కూర్మాపు సూరయ్య. 12. మద్దిలగారి అప్పలరావు.

తోడేళ్లనుండి తప్పింపబడిన
బాలికలు

మరికొన్ని వివరములు
కలకత్తా, నవంబరు 16:—తోడేళ్లనుండి తప్పింపబడిన కమలనుగూర్చి స్టేట్స్ మెన్ పత్రికా విలేఖరి మిష్ట్రులూరునుండి నవంబరు 15-వ తేదిన లెంతిచేయుచు మరికొన్ని వివరములను తెలుపుచున్నాడు. ఆమె బెంగాలీ బాలిక కాదు. ముఖ్యవైఖరిని బట్టిచూడ అడవిజాతులకు చెందినదానివలె నగుపించును. రెండు రెండు జి. ఏ. యల్. సింగుగారు చెప్పే ప్రకారము మయూరుభంజి స్టేటు సరిహద్దులలో సింగుగారిొక యెద్దుబండిపెక్కిపోవుచుండగా ఒకతోడా జాతి అడవిమనిషి యెదురుపడి తనవద్ద నిద్రుబాలికలుండిరినియు కావలసియున్న మిరుపెండుకొనవచ్చుననియు నా అడవిమనిషి చెప్పెను. అందుల కంగీకరించి సింగుగారు రెండుమెల్లమూరముననున్న వానినిపెన్దకు పోగా అచ్చట 2 సంవత్సరముల యీడుగల బాలిక లెరువురు ఒకరిపై నొకరు పరుండుటను చూచెను. వాకు చాలబలహీనముగా కనబడిరి. వారి కరీరములు కురుపులతో నిండియుండెను. వారిలో సింగుగారు ముఖ్యముగా గమనించిన విషయ ఔషధముగా వారికొండు మృగములకువలె నుండ్రముగా తిరుగుచుండెను. వ్రేలి గోళ్లు వాడిగా పెరిగియుండెను. సింగుగారు వారిని బండిలో పెక్కించుకొని మిష్ట్రులూరు అస్సాళరణాలయమునకు బయలుదేరెను. అచ్చటికి బోయినతరువాత వీరియందాయనకు కొన్ని వివరితచేష్ట లుపడెను. చతుష్పాద జంతువుల వలె ముందు చేనినిగాని వాసన జూచినగాని నారు ముట్టుకుండిరి. పచ్చిమాంసమే వారి కెక్కువ రుచ్యముగానుండెను. ఇంతయేల, పచ్చిమాంస మెంతదూరముననున్నను వారు పసిబట్టి దాని దగ్గరకు పోవుచుండిరి. అట్టి సమయములందు వారు చాలభయంకరముగ గ్రుడ్ల నురుముచు నోరులుతెరిచి ఒక విధమైన ధ్వనిని చేయుచుండిరి. శరణాలయములోనున్న యివరపిల్లల సహవాసమును వీడి వారు కుక్కలతోను పశువులతోను పక్షులతోను తిరుగుచుండిరి. దుస్తుల ధరించుట కమాత్రమును యిష్టపడక మామూలుపడకలమిద పరుండెడివారకారు. కాని పెద్దపిల్ల బయటికిపోయి గడ్డినితెచ్చి పరుపగా దానిమీదనే యిరువురు నొకదానినొకటి కాగలిగింకొని పరుండెడివారు. సింగుగారు దీని రహస్యమునంతను వెంటనేకనిపెట్టెను. ఇది కనిపెట్టిన ఆరువారములకు సింగుగారు ఆప్రదేశమునకు పోగా ఇదివరకు కనబడిన అడవిమనిషియే కనబడెను. ఆ బాలికలను గూర్చి ఆయడవిమనిషిని గ్రచ్చిగ్రచ్చి అడుగగా వాడి టుచెప్పెను. వాడును మరికొందరును వంటచెరుసనకై అడవికి పోవుచున్నపుడు ఒక కన్నములోనుండి ఒకదానివెనుక నొకటిగా రెండుజంతువులువచ్చి చూచుచుండెను. మనుష్యులవలె వాటికి నిడుపాటి తలవెండ్రుకలుండెను. ఎవ్వరెను తమ్మును చూచుచున్నట్లుగా వారికితోచినట్లుయిన కన్నములోనికి పడగ

త్తుచుండెడివి ఇవేమో దయ్యములనుగొని ప్రజలు భయపడుచుండెడివారు ఒకనాడు 16 గురుముష్యులు అయ్యుధములతో నచ్చిఅచ్చటత్రవ్వవారంభించిరి. కొంతదూరముత్రవ్వసరికి రెండుతోడేళ్లుబయటికివచ్చెను. వానినిజూచి త్రవ్వవారుపారిపోయిరి. మగతోడేలు అడవిలోనికి పారిపోయెను. కాని అవి ద్వారమువద్దనే నిలువబడి అరచుచుండెను. సారిపోయిన మనుష్యులు దైర్యముతెచ్చుకొని రెండుమూడు బాణములను విడువగా వాని మూలమున నాతోడేలు చనిపోయెను. అంత తిరిగి త్రవ్వవారింభించి త్రవ్వగా కొంతసేపటికి రెండుతోడేలుపిల్లలును ఇరువురు బాలికలును కానబడినవి. బాలికలుగూడ మనుష్యులను చూడగానే కాళ్లుచేతులతో పరుగెత్తుకొనిపోయి మూరముననుండి మొరుగుచున్నట్లువలె ధ్వనులనుచేయసాగెను. ఎట్లాగూటివెంటబడి ఇరువురను పట్టుకొనిరి.
ఈ సంగతియంతయు రెండు రెండు సింగుగారు చెప్పకయే పోగురు. కాని 1½ సంవత్సరమెంతదూరవాలికి లెరువురికిని నిక్కువగా జబ్బుచేయుటలేదును, చికిత్సచేయుటకై వచ్చిన డాక్టరుగారు పట్టుబట్టుటచేసిన సింగుగారు తెలుపవలసివచ్చెను. మరియు జన్మరహస్యము పెరిగినచో బాలికలకు వివాహములు కావని గూడ సింగుగారికి భయముండెను. చిన్న బాలిక చనిపోయెను. పెద్దది కమలయనుదానికి జబ్బుకుదెసెను. ఇప్పుడామెకు పదునాలుగువత్సరములు. ముఖమునందు కొంచెము తెలివితెక్కువ కనుపించుచున్నగాని తక్కిన విషయములలో వారులెవ్వరైన కనబడినచో తక్కినబాలికలవలెనే సిగ్గుపడును.
స్టేట్స్ మెన్ ప్రతినిధి బోయి పలుకరింపగా ఆమె నమస్కారమాచరించి బెంగాలీభాషలో నడిగిన కొన్ని ప్రశ్నలకు బదులుచెప్పెను. ఆమెను కూర్చుండుమని చెప్పినప్పుడుమాత్రము లోపములు కనుపించెను. ఆమెపహు నెమ్మదిగా అభివృద్ధిపొందుచున్నదనియు, తానెంతో దిద్దునహించవలసివచ్చుచున్నదనియు సింగుగారు తెలుపుచున్నారు. కాని ఎప్పటికైనను అందరితో పాటు సరియైన మానవబాలికయగునని వీరికి నమ్మకముకలదు. ఇప్పుడుమాత్రము దుస్తులధరించుటగాని స్నానము చేయుటగాని లాభాలికకు గిట్టదు. చీకటిమూలకు బోయి గంటలకొండి అట్లే గూరుచుండును. నవ్వుదు. ఏడువదు. సింగుగారి భార్యతో నుండుటకుమాత్ర మిష్ట్రుపడును. ఆమె కనబడినప్పుడుమాత్రము తెలిసినదానివలె నుండును. (అ. ప్రె.)
గుణము! గ్యారంటీ!! మూలికావైద్యము!!!
నారాయణి
ఇది కుక్షనప్తము; స్త్రీల తెల్లకుమారు, ఋతుశూల, శీఘ్రవాయలు హరించును. వారంకోజాలకు సరిపడుప్యాకెట్టు 1-8-0) మానగనింపా లేళ్ళకు ఆ వైద్యాధు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయగలను. ఈ 10 డబ్బీ దు 1-0-0. 811g
శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము, రాజమండ్రి.

సి. కన్న య్యాకం వెనివారివలన
చెన్నపురి ఎస్పనెడు థియేటర్ లో
దశావతారము
ప్రతిదినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును.
రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు
వగటి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు
నాలుగు యాగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణము అవతరించిన పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములుగా
ఒక జూబిలె నూపాయలు ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.
టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.
C. CUNNIAH, Proprietor.

నిత్యకర్తాష్టకము
టీకాతాతపర్యస్వరసహితము
ధ్యానశ్లోకానుసారగాయత్రి రంగులపటము గలదు. ఈగ్రంథమునందు స్నాన, సంధ్యా, జప, హోమ, బ్రహ్మయజ్ఞ, దేవతార్చన, వైశ్ణవేన, అతిథిపూజలు, అను ౮. నిత్యకర్మమున్నూ, దీనికి సంబంధించిన ఊర్ధ్వపుండ్రధారణ, వస్త్రధారణ, యజ్ఞోపవీతధారణ, సూర్యోపస్థానము, ఆత్మయజ్ఞము, మున్నగు దాదాపు ౮౦ విషయములు ధర్మకాస్త్ర వచనసహితముగ గలవు. సాదాబైండు 2-8-0 కలికోవైండు 3-0-0 లైబరీఎడిషన్ 4-0-0 3138
సంస్కృతగ్రంథముల కేటాగనకు వ్రాయుడు.
మానేజరు:—స్వధ్వర్తప్రకాశిని, కీల్పాకు, మదరాసు.

చెన్నపురి దక్షిణమహారాష్ట్ర ఇనుపదారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇంజనీరింగ్ చేయబడినది)

ప్రకటన

తిరుత్తణియందు కార్తీక మాసపు కృత్తిక మహోత్సవము.

18-11-26 మొదలు 20-11-26 వరకు, ముఖ్యదినము 19-11-26

పై ఉత్సవముకొరకు పోవునట్టి ప్రయాణీకులకొరకు మదరాసునుండి తిరుత్తణివరకు స్పెషల్ ఎక్స్ ప్రెస్ రైలుబండ్లు పోవుటకు 18-11-26 వ తేదీ గురువారము రోజునను తిరిగివచ్చుటకు 19-11-26 శుక్రవారం రోజునను నడుపబడును.

ఈబండ్లు బేసిక్ బిడ్జి, పెరంబూరు, విల్లివాళం, ఆవడి, తిరువళ్లూరు, అరక్కోణం స్టేషనులలో ఆగును. ఇవిగాక అరక్కోణమునుంచి కాట్వాడి వరకు ఈక్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము నవంబరు 18, 19, 20 తేదీలయందు స్పెషల్ మిక్సెడ్ బండ్లు నడుపబడును.

మదరాసునుండి తిరుత్తణికి చేరుట

తిరుత్తణినుండి మదరాసుకు చేరుట

గురువారం 18 నవంబరు 1926 చేరుట బయలుదేరుట

శుక్రవారం 19 నవంబరు 1926 చేరుట బయలుదేరుట

		గం. నిమి.	గం. నిమి.
మద్రాసు	... మధ్యాహ్నము	2	
బేసిక్ బిడ్జి	... ..	2 7	2 9
పెరంబూరు	... ..	2 15	2 17
విల్లివాళం	... ..	2 23	2 25
ఆవడి	... ..	2 38	2 40
తిరువళ్లూరు	... ..	3 1	3 4
అరక్కోణం	... సాయంత్రము	3 37	3 50
తిరుత్తణి	... ..	4 5	

		గం. నిమి.	గం. నిమి.
తిరుత్తణి	... సాయంత్రము	5 0	
అరక్కోణం	... ..	5 14	5 26
తిరువళ్లూరు	... ..	5 55	5 58
ఆవడి	... ..	6 20	6 22
విల్లివాళం	... ..	6 35	6 37
పెరంబూరు	... ..	6 43	6 45
బేసిక్ బిడ్జి	... ..	6 51	6 53
మద్రాసు	... రాత్రి	7 0	

సాయంత్రము 5 గం. 45 ని. మదరాసునుండి అరక్కోణం పోవు నెంబరు 17 వ్యాసంజరుబండి 18, 19 తేదీలలో తిరుత్తణివరకు పోవును. 19-20 తేదీలలో 18 నెం. వ్యాసంజరు అరక్కోణంనుండి బయలుదేరుటకు బదులుగా తిరుత్తణినుండి ఉదయం 7 గం. 20 ని. బయలుదేరి మద్రాసుకు పోవును.

స్పెషల్ ఎక్స్ ప్రెస్ రైలుబండ్లు అరక్కోణం, తిరుత్తణి, రేణిగుంట స్టేషనుల మధ్యను, కాట్వాడి, అరక్కోణం మధ్యను కావలసినంత ప్రయాణీకులు ఉన్న పక్షమున నడుపబడును.

కాట్వాడి, అరక్కోణం స్టేషనులకుమధ్య 18, 19, 20 తేదీలలో ఈక్రింది తెలుపబడిన ప్రకారము స్పెషల్ మిక్సెడ్ బండ్లు నడుపబడును.

అరక్కోణము నుండి కాట్వాడికి

18, 19, 20 తేదీలందు పోవుబండ్ల కాలపరిమితి

కాట్వాడి నుండి అరక్కోణముకు

18, 19, 20 తేదీలందు పోవుబండ్ల కాలపరిమితి

		గం. నిమి.	గం. నిమి.
అరక్కోణం	... ఉదయం	8 5	
మున్నల్	... ..	8 23	8 25
షోలింగర్	... ..	8 41	8 43
తళ్లంగై	... ..	8 51	8 53
వాలాజారోడ్డు	... ..	9 9	9 21
ముకుందరాయపురం	... ..	9 34	9 49
తిరువళ్లూరు	... ..	9 57	9 59
కాట్వాడి	... ..	10 20	

		గం. నిమి.	గం. నిమి.
కాట్వాడి	... మధ్యాహ్నము	3 0	
తిరువళ్లూరు	... ..	3 17	3 19
ముకుందరాయపురం	... ..	3 27	3 29
వాలాజారోడ్డు	... ..	3 40	3 54
తళ్లంగై	... ..	4 9	4 15
షోలింగర్	... సాయంత్రం	4 22	4 24
మున్నల్	... ..	4 40	4 42
అరక్కోణం	... ..	5 0	

ఈఉత్సవమునకు పోవు ప్రయాణీకులు ఇతరబండ్లలోపోవు ప్రయాణీకులకు ఇబ్బంది కలుగకుండులాగున ఈమహోత్సవము రోజులలో స్పెషల్ ఎక్స్ ప్రెస్ రైల్వేలో ప్రయాణము చేయ ప్రార్థితులు.

ఆర్ డి సరిబండ్లు:—అంతరికి తెలియుటకుగాను, చెన్నపురి, తిరుత్తణి మధ్యపోవుమామూలుబండ్ల కాలనిర్ణయమును ఈ క్రింద తెలుపబడినది.

చెన్నపురినుండి తిరుత్తణికి

తిరుత్తణినుండి మద్రాసుకు.

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట ఉదయం	7 5	తిరుత్తణిచేరుట ఉదయం	9 27	తిరుత్తణినుండి ఉదయం	8 25	మద్రాసుచేరుట	12 0
" " " " " "	8 40	" " " " " "	11 53	మధ్యాహ్నం	1 6	సాయంత్రం	4 50
" " " " " "	సాయంత్రం 6 20	" " " " " "	రాత్రి 9 31	సాయంత్రం	6 48	రాత్రి	9 30

రిటరన్ టికెట్లు:—ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థము రానుపోను రిటరన్ టికెట్లు ఇచ్చినతేది గాక మూడురోజుల వరకు ఉపయోగపడు లాగున యివ్వబడును.

జి. టి. యం. ఆఫీసు,
సార్కుటపురం మదరాసు,
18-11-26,

H. D. SINCLAIR,

Ag. General Traffic Manager

చెన్నైకి కార్యరేషను

సెనెటు, విద్యాసంస్థలకు ఎన్నికలు

పేదవారికి ఉచిత వైద్యసహాయము

కార్యరేషను - ప్రవర్తనము

సభలోగలంత

చెన్నైకి కార్యరేషను సభకు డి॥బి॥ గోపతి నారాయణాచార్యులుగా రధ్యతలగు సెన్సు కొనబడిన మరుసటిదినమే (నిన్న) వారాంతమునకు తెలంగాణ ప్రభుత్వమునకు ప్రతినిధిత్వమును వహించు సభకు 15-16 గంటలకు సమావేశమై 12-30 గంటల వరకు జరిగెను. సెనెటుకు, విద్యాసంస్థలకు సభ్యుల సెన్సు కొనబడు ముగిసిన వెంటనే యాభిమానమున సభ్యులు సభ వద్దకి వెళ్లిరి. యాభిమానము, బిల్లును నామినేటరు సభ్యులు గలసి జస్టిసువారిచే సెనెటుకు, విద్యాసంస్థలకును ఎన్నుకొనిరి. 6-45 గంటలకు జస్టిసు పక్షమునకు సభకు నిలిపివేయబడినదిగ ఉపపాదించిరి. కాని కార్యరేషను పక్షమునకు రిండుల కంగీకరింపవలసిన సభ 12-30 గంటల వరకు జరిగెను.

విద్యాసంస్థలకును ఎన్నికలు

జిల్లా సెనెటుకి విద్యాసంస్థలకు కీర్తి పుర సభ్యుల సెన్సు కొనబడినదిగ అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

ఈ ఎన్నికల రాజీవు సభనకు నిలుపబడినదిగ యమ్. సింగారసేతుపతిగారు రుపపాదించిరి. కె. శ్రీరాములు నాయుడు గారు రుపపాదనను బలపరచిరి. టి. సుందరరావు నాయుడుగారు ఉపపాదన నాడేసిరి. సింగారసేతుపతిగారి యుపపాదనను అధ్యక్షులు వోటుకుట్టెట్టగ విగ్రహించెను.

కార్యరేషను పక్షము తరపున సామి వెంకటాచలంశెట్టి గారు, బుర్రా సత్యనారాయణులు, పి. భక్తవల్లభులు నాయుడుగారు ఉపపాదించిరి. టి. సుందరరావునాయుడుగారు ధనపాలమువలియారు, పి. వి. నటరాజముదలిగారు నుపపాదించిరి.

ధనపాలముదలియారు 22 వోటు, పి. వి. నటరాజముదలి 21, పి. సత్యనారాయణులు 18; పి. భక్తవల్లభులునాయుడు 16 వోటు సంపాదించుటవలన మొదటి ఇరువురు ఎన్నుకొనబడినటుల ప్రకటించిరి.

సెనెటులో కార్యరేషను ప్రతినిధులుగనలుగురు సభ్యుల సెన్సు కొనబడినదిగ అధ్యక్షులు ప్రకటించిరి.

పి. రామస్వామి మొదలియారు, డి॥బి॥ ఓ. తణికాచలంశెట్టి, టి. సుందరరావునాయుడు, డి॥బి॥ జి. నారాయణ సామిశెట్టిగారు అధిక సంఖ్యకు చే ఎన్నుకొనబడిరి.

“కార్యరేషను సూపరింటెండెంటు, మేట్రను, ఇరువురు ఉద్యోగులకు నియమించుటలో కమిషనరు (ఆరోగ్య) క్లాసు సంఘములో నాలోచించి నియామకము గావించవలయు”ని కార్యరేషను సభ్యులు గావించిన తీర్మానము, చట్టమువలన కాన్సిలు కీయబడిన హక్కులను మించియున్నందున వై తీర్మానమును ఏల రద్దుచేయరాదో కారణము తెలుపవలసినదిగ సెనెటు 2వ తేదీని ప్రభుత్వమువారు మెమోరాండము బంపి యుండిరి.

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన నాడేసియును ఈ తీర్మానము సభలో దాదాపు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడె ననియు, దీనివలన కమిషనరు తనకు గల హక్కులను వేసి గాని కోల్పోవుటలేదనియు, కార్యరేషనులో 10 సం॥లు పనిచేసిన వారి నుండి ఈ యుద్యోగములకు ఎన్నుకొనవలసి యుండినందున కమిషనరు స్థాయిసంఘముతో నాలోచించి నియమించవలె నని తీర్మానింపబడినదియు, ఇందు చట్టమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తన లేదనియు, ఇది ఆక్టోబరు మొదటి ప్రభుత్వమువారిందు జోక్యము గలిగింపకొనవచ్చునని గాని ప్రతిష్ఠాకారక ఇట్లు జోక్యము గలగ జేసికొనుట సంగతమనియు, కమిషనరు ఈవిషయములో ప్రభుత్వమువారికి వ్రాయుటలో తీర్మానమైనదియు, సభవారు గావించిన తీర్మానములపట్ల తమ గౌరవము జూపి కమిషనరు ఆవరణయందు బెట్టువలెనే గాని అట్లు చేయనిచో కమిషనరు తనకుండే యధికారమునుకూర్చి అధికముగ తలంచుచున్నాడనియు బట్టిరి.

ప్రభుత్వపుజోక్య ముక్రమము

సత్యమూర్తిగారు వైయభిప్రాయమునే బలపరచుచు ప్రభుత్వపాలనయొక్క మూర్తిభవించి దేవత నని ప్రకటించుకొను మంత్రుగారు కార్యరేషనుయొక్క ఇట్టి అనుపద్రవకరముగ తీర్మానమును జూచి భీతికెడినందులకు తమ ఆశ్చర్యమును తెల్పిరి. ప్రభుత్వము వారికి వ్రాసిన చోప్రభు

త్వము తనకు బాసటగ నిలువననియు, అట్లు వ్రాయుట తమ గౌరవమునకు తగుననియు కమిషనరు తలంచుచుండెను. ఈ సభయొక్క ప్రధానకార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులకు తనంతట తాను ప్రభుత్వమునకు వ్రాసి సభవారి తీర్మానమును బుట్టదాఖలు చేయజూచుట క్రమమేనా? అగ్నిప్రమాదము నాశ్చర్యమంతమునందు బనిజేయు నూపరింటెండెంటును నియమించుట కిదివరలో కమిషనరుగారు పోలీసు కమిషనరును విచారించియుండిరి. ఈ మారు సభవారిచేత విచారించియుండలేదు. కావున కమిషనరుగారి ప్రవర్తన ఆక్రమముని చెప్పటలో నా కెట్టిసందియములేదు. సభవారు గావించిన తీర్మానము చట్టమునందలి నిబంధనల కేమత్రము విరుద్ధముగ లేదు. స్థాయిసంఘమున కిష్టములే ఉద్యోగులకు కమిషనరు నియమింపరాదని తీర్మానింపబడినచో అట్టితీర్మాన మధికారమునకు మించియుండవచ్చునని గాని స్థాయిసంఘములతో గైకొనవలె ననుటలో తప్పులేదు. కమిషనరుగారి యధికారము సేమాక్రమము తగ్గించుట లేదు. అది యిట్లుండ నియామకములందు ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయమును గైకొనుటలో ప్రభుత్వమువారు రద్దురాదనరా? అట్టి ప్రభుత్వచర్య లేదుపేయరులలో గలుగుదున్న ప్రబోధమున కర్హమై యున్నదా?

అసామాన్యము లగు విషయములందే ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలిగింపకొనవచ్చును. ఇయ్యది అసామాన్యవిషయమని ప్రపంచజ్ఞానముగల యెవరు గాని చెప్పజాలరు. కావున సభవారు తమ గౌరవమును నిల్పుకొనదలచిన ఒకేమార్గము గలదు. ప్రభుత్వమువారికి “మీ న్యాయశాస్త్రము, మిప్రజాపరిపాలన విధానములు సరియైనవిగావు. ఇట్టివిషయములందు జోక్యము గలిగింపకొనక మారముగ తొలగియుండుదు. మీవని మీరు చూచుకొనుదు” అని నొక్కి చెప్పవలయును.

యమ్. సింగారసేతుపతిగారు మాట్లాడుచు సభ్యులు తమ గౌరవమును గాపాడుకొనవలెననియు, సభ్యులైన తీర్మానములు కమిషనరుచే తలకొందులు జేయబడరాదనియు, చట్టము మార్పు జేయవలసిన సభవారికొసంగబడు అప్పాక్షులైన సంగీతముకొనవలెననియు బట్టిరి.

డి॥ బి॥ ఓ. తణికాచలంశెట్టిగారు (నామినేటరు సభ్యులు) కమిషనరుగారి చర్యను సమర్థించుచు కమిషనరు నేరుగ ప్రభుత్వమువారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరుపజాలదనియు, సభవారి తీర్మానములను ప్రభుత్వమున కంపెడి బాధ్యత అధ్యక్షునిపైనే గలదనియు, ఇదివరలో అధ్యక్షులకు, ప్రభుత్వమునకు మధ్య కృతవర్తములు సెన్సుకిగ నడచుచుండలేదనియు, అట్టి అధ్యక్షుని పరిపాలన నవంబరు 15 వ తేదీ (నిన్నటి)తో ముగియుట శుభప్రదమనియు బట్టిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—కొంతకాలము వేచిచూడుడు, శుభప్రదముగాదు. అశుభప్రదము.

పి. భక్తవల్లభులునాయుడు:—తణికాచలంశెట్టిగారు నుద్దేశించుచు ఈసభనుండి వెడలగొట్టబడి, దొడ్డికంకనుండ వచ్చినవారు మీరుగాని మేముగాదు. (నవ్వు.)

“అవమానము, అవమానము” అను కేకలు సభ నిండిపోయెను. తణికాచలంశెట్టిగారికిను మాట్లాడుచు సభవారికొసగిన తీర్మానము అప్పటి పరిస్థితులందు సభ్యుల అధికారమును మించియున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారి శిఖ్యులను అంగీకరింపవలసినదనియు బట్టిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు:—మాట్లాడుచు ఈతీర్మానము సభలో అధిక సంఖ్యకు చే ఆమోదింపబడినపుడు తాము సభయందుండి మునియు, స్థాయిసంఘమునకు, కమిషనరుకు అభిప్రాయభేదములు గలుగునను ఆక్షేపణలన్నియు ఆదినమండే సంపూర్ణముగ చర్చింపబడిన పిమ్మటనే తీర్మానము గావించబడవలయును, అట్టిచో తీర్మానమును తిరిగి సభవారి కనుపుటలో ప్రభుత్వమువారి చర్య కేవలము బాల్యచక్కితమువలె నున్నదనియు, సభవారు తమవిభులు తామెరుంగుదుము గావున, ప్రభుత్వమువారివిషయమై జోక్యము కలుగజేసికొన నవసరములేదని బట్టిరి.

“డి॥బి॥ తణికాచలంశెట్టిగారి విచారము”

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు ప్రతిపాలనాదనలకు సమాధానమొసంగుచు కాననసభా ఎన్నికలలో భరింపజోక్యము గాని అవజయము వాటిల్లుట వలన గలిగిన ఆందోళనచే పీడింపబడుచుండు తమ మిత్రులగు తణికాచలంశెట్టిగారి సిద్ధిని తాము గ్రహింపగలమని బట్టిరి. (నవ్వు వినుడువినుడు కేకలు.)

సామి వెంకటాచలంశెట్టి గారికిను మాట్లాడుచు తణికాచలంశెట్టిగారు తమ పరిపాలనను గూర్చి ప్రభుత్వముతో మొదటినుండి కడవరకు పోరాటముల పరిపాలనయని నూచించిరి.

ఓ. తణికాచలంశెట్టిగారు:—ప్రభుత్వముతోగాదు; కమిషనరుతో.

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు:—నామిత్రులు తణికాచలంశెట్టిగారు ప్రభుత్వపక్షమును బలపరుచుటకుగానే ప్రభుత్వమువారిచే ఇవటికనుపబడిరి. (వినుడు, వినుడు) కావున వారితో నాకెట్టి తగవులేదు. (నవ్వు)

విషయ ఈవిషయమునకు నా అధ్యక్ష పరిపాలన కెట్టి సంగతులుగలదో తెలియజాలవచ్చును. నేను కమిషనరుతోగాని, ప్రభుత్వముతోగాని ఏవిషయమునందైన భేదించి, పోరాడియున్నచో అప్పుడైనను సభ్యుల హక్కులకొరకే పోరాడియుంటిని. (వినుడు, వినుడు) కమిషనరుగారి సభ్యులకు డెయిలీ ప్రభుత్వమునకు వ్రాయుటయు, ప్రభుత్వమువారికి లోబడి సభ్యులందుల కంగీకరింపబడు కంటే హేసముగ కార్యము వేరొకటి ఉండబోదని బట్టిరి.

పిదప తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడి అనకూలము, ప్రతిపాలన సమానముగ 15 మంది లెక్కింపబడుటచే అధ్యక్షులు తమవోటు ప్రతిపాలనముగ నిల్పుచున్నామనిరి. పిదప తీర్మానము విగ్రహించెను.

సభనిలుపుట కుపపాదన

ఈ సమయముందు 6-45 గంటల సమావేశమును నిలుపవలసినదిగ టి. సుందరరావునాయుడుగారు ఉపపాదనను గావించిరి.

సత్యమూర్తిగారు రుపపాదన నెదుర్చుచు సమావేశమును చాలించుట కెట్టి ఆవసరములేదనిరి. “నిన్నటిదినము ఎన్నికల కొరకు అందుకు వేంచేసియుండిరి. ఎన్నికడినమందు మాత్రమే సభ కరుదెంచుట తమవిధియని వారితలంపై యుండనేలేదు. సభ నిల్చుడే అపీక్షేయజూచుట సభవారికిని పౌరులకును నిందయే” యని బట్టిరి.

ఉపపాదనపై వోటుగైకొనగ 14 అనకూలము 15 ప్రతిపాలన లెక్కింపబడిరి.

జి. జి. నుబ్రహ్మణ్య శ్రేష్ఠిగారు అధ్యక్షు నుద్దేశించుచు “మీవోటు ఏపక్షనకొసంగెదరు” అనిరి.

అధ్యక్షులు:—నే నీవిషయముపై వోటుజేయను.

డా. మల్లయ్యగారు:—మీరు ప్రభుత్వపక్షమునకు మాత్రమే వోటుజేసెదరు (నవ్వు).

జలదారుల మూసివేయుట

“ప్రతిదినములోను ముఖ్యముగ పెరంబూరునందును మూయబడిన జలదారులను తెరుచుటకును అట్టికాలానల నింపుట నికమిదట చాలించుటకును ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు” అను తీర్మానమును పి. భక్తవల్లభులునాయుడుగారు రుపపాదించుచు వర్షము లధికమేగు కురియుచున్నందున పీఠులందు జలము విక్కులుముగ మన్నదనియు ముఖ్యముగ తమ దివిజనులో ప్రజలు చాల ఆసాకర్యముల పాలగుచున్నారనియు నీరు మురిగి దుర్గంధము బయల్పడెదనియు బట్టిరి.

కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు తమ దివిజనులో గూడ ప్రజలిట్టిబాధలకు లోనైయున్నారనిరి.

ధనపాలముదలియారు:—ఉపపాదన అన్నిదివిజనులకు వర్తించుటను గూర్చి ఆక్షేపించుచు ఈ జలదారులను తెరచినందువలన వాననీరు కొట్టివేయబడి జాలదనియు, వాననీటిని నింపుకొనగల స్థలముండునంతవరకు జలదారులను తెరచుటవలన ఉపయోగములేదనియు కావున అన్నిదివిజనులను తీర్మానమునందు జేర్చుటవలన తా మాక్షేపించుచున్నామని బట్టిరి.

కార్యరేషను కార్యనిర్వాహకాధ్యక్ష మివిషయమై ఏమి ఆలోచించెనో బుర్రా సత్యనారాయణగారు తెలుగంగీరిరి.

కమిషనరులేచి మాట్లాడుచు సామి వెంకటాచలంశెట్టి గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు మొదలగు కొందరుసభ్యులు కోరినందున వారివారి దివిజనులలో జలదారులను మూయబడిన చైవనియు పిదప వర్షము ప్రారంభించుటకుముందు వారు కోరిన ప్రకారము తిరిగి తెరవబడినదియు అటులే ఆయాదివిజను సభ్యులు కోరినరీతిని జేయుటకు ఉద్యోగుల కుత్తరు వొసంగితిమని బట్టిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుచు ఒక్కొక్క దివిజను పరిస్థితుల తెల్పుట అటుండ, మొత్తముమీద ఈ సమస్య నెట్లు పరిష్కరింపవలయునో కమిషనరు, తదితర కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుల లేమైన ఆలోచించిరియని తెలిసికొన గోరిరి.

కమిషనరు సమాధాన మొసంగుచు ఆరోగ్య కాభివృద్ధిగి, ఇంజనీయరు, వెనుకటి అధ్యక్షులు, తాము వీరెల్లరుగలసి ఈ విషయమును విచారించిరియని తుదకు జలదారులను తెరచుట కవసరములేదని తీర్మానించు కొంటిమనియు బట్టిరి.

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు మాట్లాడుచు ఈ సమస్య చాలకష్టమైనదనియు, ఒక ఋతువునందు మాసి, వేరొకరుతువులో తెరచుటవలన ఏమి ప్రయోజనము లేదనియు, వాన నీరంతయు పెద్దకాలానగుండే సముద్రములోనికి కొట్టుకొనిపోవునటుల రోడ్ల మట్టమును నిర్మింపవలెననియు, కార్యనిర్వాహకాధ్యక్ష మివిషయములో ఆయా సభ్యులు చెప్పిన చొప్పున తాత్కాలిక ఏర్పాటులొనరించుట తప్ప సభ్యులతో సమాకార మొనరించి తగుచర్యను గైకొనలేదనియు బట్టిరి.

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు:—మాట్లాడుచు జలదారుల మూయబడినదిగ తాము కమిషనరుగారిని కోరియుంటి

మనీయు, తమ దీవిజనులో వీనిని తెరచియుంచుటవలన విద్యుల మునినర్జనముచే దుర్గంధము వ్యాపించె ననియు, మరియు ఈ కాలముల తెరచియుంచుటవలన దోమలబాధ అధికమాయెనని ప్రజలు ఆందోళనతోయసాగినందున, అందుచే తాము కమిషనరుగారిని వానిని మూసివేయుటకు పట్టుబట్టి కోరితిమనిపట్టిరి. తమ దీవిజనులో మునినర్జనము వానిని తెరచుచు దుర్గంధము లందు మూసియుంచుచున్నామనిపట్టిరి. అన్నిదీవిజనులందు కాలములను తెరచుటకు తాము ప్రతిహేతులననిరి.

ఒకనవరణ

“వాననీటిని పోగొట్టుటకై ఆహుతివిజనులందు కార్తీక నీర్వాహక ఉద్యోగులు అవసరమున ఏర్పాటులు చేయి తీర్మానించుచున్నారు” అను సవరణను అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు రుపపాదించిరి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు సవరణను అంగీకరించిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుచు కార్పొరేషను నుండి రిట్టి ముఖ్యసమస్యపై ఉద్ఘాటనతో జూపియుండినందున, దీనిని పరిష్కరించుట కసమర్థులను జైలుండినందున బట్టిరి.

హమీదుఖానుగారి సవరణ పోటుకు బెబ్బబడి అధిక సంఖ్యకులచే అంగీకరింపబడెను.

ఉచిత వైద్యసహాయము

“చెన్నైపురముందలి పేదల కుచితవైద్యసహాయమునకును బట్టకై” సింగరవేలు శెట్టిగారి తీర్మానమును తే 11-8-26 న సభ వారంకరించిరి. ఈ విషయమై గావించబడిన తీర్మానములు (ఆరోగ్య) స్థాయి సంఘమున కంపెనడగ, స్థాయిసంఘమువారు కొన్ని శిఫార్సులు గావించిరి.

స్థాయిసంఘపు శిఫార్సులు

“పేదవారి గృహములందలి రోగులను పరిశీలించి, ఉచిత మున సలహాతోసంగి, తగిన ఔషధసేవ యొనర్చుటకు 80 దీవిజనులందు, ఒక్కొక్కరు రి దీవిజనులలో పనిశేయుటవలన 4 గురు హాకీములు, 4 గురు వైద్యులు (ఆయుర్వేద, సిద్ధవిధానములందలి తేరినవాడు) ఇరువురు ఆంగ్ల విధానమున నభ్యసించిన వారు మొత్తము 10 మంది వైద్యులను నియమించుటకును;

“శిరోసం గులహాలు, మందులు, ఆదిగాగల సహాయ మంతయు ఉచితముగ నొసంగవలెననియు, వీరు నిర్ణయించు మందులు పట్టణముందలి కార్పొరేషను వైద్యశాలలోను, కార్పొరేషను సహాయమున బడయు, యునాని, ఆయుర్వేద సిద్ధ వైద్యులయునులందు ఉచితముగ నొసంగవలెననియు,

వీరు ఇండ్లను వెళ్లి రోగులను జూచినందులకై ఒక్కొక్క రోగిని చూచినందు కొక ఆణాయున్న ఇదిగాక మాసమునకు రు 25 ల గౌరవతేజ మొచ్చెద్యుల కొసంగుటకును,

“ఈ వైద్యశాల అంతయు కార్పొరేషను ఆరోగ్య శాఖోద్యోగి అధికారముక్తింద హండుటకును ఆదమాసములనర కి ఏర్పాటులు తాత్కాలికముగ జరుగుటకును” తీర్మానించుచున్నారు.

తీర్మానములన్నియు ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

యమే. సింగరవేలు శెట్టిగారు

“పట్టణముందలి పాదల విద్యా, ఆరోగ్య పరిస్థితుల వృద్ధి జేయుటకుగాను కార్పొరేషనువారు పివితు ప్రదర్శనము, అటలు జరుపుటవనరము గావునన, ప్రతివత్సరము జరుగు పాద్యసంత పాదల ఆరోగ్య, విద్యాభివృద్ధులకు సాయకారిగానందునన, ఈ సంవత్సరము క్రిమమును వారములో కార్పొరేషనువారే స్వయముగ, పీపిజ్జిపార్కునందు ఖాళీగానందు స్థలములో ప్రదర్శనమును జరుపుటకును, ఇందుకుగాను అధ్యక్షుడు, కమిషనరు, ఆరోగ్య శాఖోద్యోగి సత్యమూర్తి, సామి వెంకటాచలం శేషి, హాఫీసుహమీదు, డా. రామకామకు, యి.యల్. అయ్యరు ఉపపాదకులు సంఘముగ నేర్పడుటకును తీర్మానించుచున్నారు” అను ఉపపాదనను సింగరవేలు శెట్టిగారు రుపపాదించుచు నాగరికతగల దేశములందంతటను కార్పొరేషనువారే ప్రదర్శనముల నడపెదనని బట్టిరి.

ఏ. రామస్వామిముదలియారుగారు మాట్లాడుచు తమకు గల అల్పవ్యవధిలో ప్రదర్శనమును నడుపుటకై గావించు ప్రయత్నములు జయప్రథములు గాజాలవనియు, వక్షిణ భారతవ్యా యాను సంఘ మిదినర కనేక సంవత్సరములనుంచి పార్కునేడు కల నిర్వహించుచున్నదిగాన ఈ ప్రదర్శనముగూడ వారిచేతనే వడివింపవచ్చుననియు బట్టిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—మాట్లాడుచు కాసనసభా ఎన్నికలలో అపజయము గాంచుటవలన రామస్వామి మొదలియారు గారు ఆతల శిల్ప గోల్పోయినటుల వారిమాటలే జైడిజేయుచున్నవనియు, కాసనసభా ఎన్నికలకు తన ఏర్పాటులు గావించిన వారికి చిన్న ప్రదర్శనము నొకలెదినములలో నేర్పాటు జేయుటక కష్టము గావనియు, అధ్యక్షున కెంతయో అనుభవ మున్నందున వారు చాల సహాయము జేయగల రనియు, కార్పొరేషను కేవలము పన్నుల వసూలుజేయు సంస్థగ నుండరాదని పలికిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు ఉపపాదన వాక్షి విండుచు వీని సంగీకరించుటవలన కార్పొరేషనుకు గల మంచి పేరు చెడిపోవునని పట్టిరి.

డా. వల్లభ్యగారు:—ఇచ్చ డొకమంచిపేరు గలదా? డా. సి. ననేకమొదలియారుగారు రుపపాదన నడిపిరి. అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు ఈ ప్రదర్శనమునకై ఎంత ధనము కార్పొరేషనాక వర్గమువారు వెచ్చింప వలెనో వక్షిణ భారత వ్యాయాను సంఘమువారు స్థూ మొసంగ నిరాకరించినచో ఎచ్చట ప్రదర్శనము జరుపబడవలెనో ఉపపాదకు లీతిర్యా సమందు నూచింప గోరిరి.

సింగరవేలు శెట్టిగారిక సవరణ నుపపాదించుటకై తేజగ నే ఏ. రామస్వామి ముదలియారు గారు సవరణ నుపపాదించుటకై వేపించుచు ఉపపాదన పోటుకు బెబ్బబడినదేగాని ఈస్థితిలో సవరణ నుపపాదించ వీలులేదని పట్టిరి. అధ్యక్షులు సవరణ నుపపాదించుటకు తమ కనుమతితోసంగిని సింగరవేలు శెట్టిగారు పట్టిరి. ఏ. రామస్వామిముదలియారుగారు మాట్లాడుచు కార్పొరేషనుసభ్యులు అధ్యక్షుని భయపెట్టుచున్నారనియు చర్చ నిలుపవలసినదని యుపపాదన గావించబడినవిట్లు సవరణ నుపపాదించుటకు వీలులేదనియు బట్టిరి.

అధ్యక్షుని భయపెట్టుచున్నారని ఆరోపించినందులకు ఏ. రామస్వామి ముదలియారుగారి సంభాషణకు సత్యమూర్తి బుర్రా సత్యనారాయణగారు లాక్షేషణకొని వాని సుపసంహరించుకొన గోరిరి.

ఏ. రామస్వామిముదలియారుగారు తామపదముల నుపయోగించినందులకు నిచారమునుజెల్పుచు ఉపసంహరించుకొనిరి.

అధ్యక్షులు నియమములకు భంగముగ నర్పించుచున్నారని పి.టి. కుమారస్వామిశెట్టి, పి. రంగనాథం శెట్టి, టి. సుందరరావునాయుడుగారు కేకలిడిరి.

అధ్యక్షుని ఆసతిని కిరసా పహించుచును కాంగ్రెసు సభ్యులు అరచిరి.

“పీపిజ్జి పార్కునందలి ఖాళీస్థలములో వెబుటైన ప్రదర్శనమును నడుపుటకై రు 10,000 లను సభవారు కాంక్షను జేయుచున్నారు. అనుసవరణను సింగరవేలు శెట్టిగారు రుపపాదించిరి, అధిక సంఖ్యకులచే ఆమోదించబడెను.

8-80 గంటలకు సభ ముగింపబడెను.

కర్నూలు ఆంధ్రగ్రంథాలయము

అక్టోబరు నెల నివేదిక

ఈనెలలో ఆదాయము చందాలు రు. 7-10-0 డిపోజిటులు 8-8-0 వ్యయము 22-2-0 అక్టోబరు నెలఖర్చువరకు.

మొత్తము చందాలు	298-15-0
విరాళములు	509-1-0
దొరతనమువారిచ్చినది	200-0-0
పుస్తకముల నిలువనిధి	380-0-0
సిబ్బంది	30-0-0
సభ్యుల డిపోజిటులు	183-0-0
	1496-0-0
వ్యయము	1802-0-6

ఈగ్రంథాలయము 1-8-1928 న ఏర్పరుపబడెను. అక్టోబరు నెలలో 600 మంది ప్రేక్షకులునచ్చిరి. 800 పుస్తకములు సభ్యుల కియ్యబడెను. సాయంకాలము 5 మొదలు 7 గంటల వరకును తెరువబడును. మొత్తము 1420 తెలుగుపుస్తకములును 631 ఇంగ్లీషుపుస్తకములును మొత్తము 2051 పుస్తకములున్నవి. ఆంధ్రపత్రిక, హిందూ, జిల్లాగజెటు, ధియానశ్రీ, గ్రంథాలయ పత్రిక, భారతి, ఆరోగ్య ప్రకాశిక, ఐంద్రావతి, బ్రహ్మచంద్రిని, స్వామిపత్రికలు నచ్చుచున్నవి. నెప్టెంబరునెల మొదటి రోజునుండి ఆంధ్రదినపత్రికను పత్రికాధిపతు లునిచుముగా పంపుచున్నారు. ఈనెలలోకి క్రొత్తగా 55 పుస్తకములు వచ్చినవి. క్రొత్తధనము తయారగుచున్నది.

చతుర్థయాదవ మహాజననమా వేళము-ఎడవూరు

క్షయశామ సెల్ల కార్తీక బ 2 శుక్రవారము ది 26-11-26 న ప్రాతఃకాలమున ప్రారంభించి మరునాడు సాయంత్రమువరకు భీమవరకాపురస్థులు మిర్రా శ్రీ యరగర్ల కృష్ణమూర్తిగారి (స్టేడరు) యాధిపత్యముక్తింద మహాజనసభ జరుగెను.

కొలుసు వెంకటసుబ్బయ్య ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు భోజనపథకులు ఉచితముగా కేర్నూలు చేయుటకును.

ఆచార్య ప్రఫుల్లచంద్ర రేగారి ఉపన్యాసములు

అనువాదకుడు-శ్రీయుత శనివారపు సుబ్బారావుగారు

భిక్షువలని కలుగు మహాపాపకారమును సరిగా గ్రహింప గోరువా రందరును యీ గ్రంథమును చుట్టుముగ చూడవలెను. నిదర్శనపూర్వకము లగు లెక్కలతో గూడ ఆచార్యరేగారి సంగిన ఉపన్యాసములను యందలి మహాస్తోత్రభావములను ను బ్యాతాపుగాను సులభశైలిలో వాంఛ్యమున బాసుగా వివరించిరి. దీనికి దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు ప్రస్తావన వ్రాసియున్నారు. గాంధీజీహృదయ శిశు విశేష ప్రస్తు బహిష్కారభరతము ననుసరింతు ప్రధానోపన్యాసములు. వానిలో ననేకముఖ్యవిషయము లివిశియున్నవి. వలయువారు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము చెన్నైపురి అని వ్రాయవలెను.

రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీ

ప్రాథమికవిద్యా ఆదాయవ్యయపట్టిక

(నవ కీ య వి లే ఖ రి)

18-11-26 తారీఖు సాయంకాలము 5-20 గంటలకు మునిసిపల్ సంఘసభ మూడవయియింపులో సమావేశమయ్యెను. డాక్టరు పాలకోడేటి గుడుముర్తిగారు అధ్యక్షతవహించిరి. వైరమాను గడుముర్తిగారి సహాయము కాన్సిలువారు ప్రాథమిక విద్యాపన్ను రు 0-4-0 నుంచి 0-2-0 క్షీంపిరి. వైరమానుగారు నూచించిన ప్రకారము ప్రయిమరీ బ్రయినింగు అయిన ఉపాధ్యాయులకు 12-1-15 రూపాయలు యిచ్చుటకును, లోయకుకెకండకి లేక హాయకుగేకు బ్రయినింగు అయినవారికి 15-1-20 రూపాయలు యిచ్చుటకును, కెకండకిగ్రేడు బ్రయినింగు అయినవారికి 20-1-30 రూపాయలు యిచ్చుటకును ప్రధానోపాధ్యాయులకు రెండరూపాయలు ఎలవన్న యిచ్చుటకును, ఇవివరలో పెరవనో ఎలవన్న అనుభవించుచున్నవారికి 30-1 యిచ్చుటకును తీర్మానించవలెనని. ప్రయిమరీగ్రేడు బ్రయినింగు అయిన ప్రొ ఉపాధ్యాయులకు 15-1-20 రూపాయలు యిచ్చుటకును మైమరీ గ్రేడు బ్రయినింగు అయినవారికి 20-1-25 యిచ్చుటకును తీర్మానించవలెనని. 13 క్రొత్త పాఠశాలలకు బడ్జెట్టులో అంచనావేయబడెను. కాన్సిలువారు యీఅంచనాను అంగీకరించిరి. ఇవివరలో వలెనే ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఇంగ్లీషునేర్పుటకుగాను ఆరుగురు ఉపాధ్యాయుల నుంచుటకు కాన్సిలువారు అంగీకరించిరి. జైమిపేటలోనున్న ప్రాథమికపాఠశాలలో రాబ్బుముడిమిన తీరుబడు నూలును నేయుటకుగాను రెండుమిగ్గులు నేర్పాటుచేయుటకును, ఆప్రాథమికపాఠశాలలోని బాంబుహడ ఆంగ్లముల మీద నేతనేర్పుకొనుటకు వీలుగానుంచుటకును, కాన్సిలువారు ఏర్పాటుచేసిరి. ఇందుకుగాను నూమురు రెండువేలరూపాయలను కాన్సిలువారు కాంక్షనుచేసిరి. స్త్రీలకు కూడ నిర్బంధ ఉచితవిద్యకావలెనని బారిష్టరు కండుల వీరరాఘవస్వామిగారును, రంభి అప్పాస్వామిగారును, రంభి చూర్మిసారాయంగారును ఎంతయోపట్టుబట్టిరి. కాని ముందు యీవిషయముపై ఆలోచింపవచ్చునని బుడ్డేశిమికో కాన్సిలువారు 19 నవంబరు అంగీకరించలేదు.

మిర్రాశిరాల్ మద్రాస్ వెంకటాచలం టి. ఏ. వి. యల్. గారు, మూర్తీ నూవరువైజగారి తిరియిలు 50-5-75 గానుండు పట్టు తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. అధిక సంఖ్యాకులచే యీ తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. వైరమానుగారు యీతీర్మానము నను వ్యతిరేకముగ పోటుచేసిరి. వారు మిర్రాశిరా సాంబబాప నయ్యగారు వైరమానుగారు సున్నప్పగారు మూర్తీ నూవరువైజగారు మునిసిపాలిటీవారికి కావలెనా అట్లు చేశా అని తీర్మానము చర్చకు వచ్చినప్పుడు అప్పాచక్క డి. కుమారమూర్తిగారు నూపరు వైజగు పదవి ఆక్సరలేవని తెల్పిరి. అటులనే పోటు చేసిరి.

సార్వంశు ఒనెలుకేను

లాహారు, నవంబరు 17:—ఇంద్రావతి క్రొత్తకోట్లో నేడు ఒవెలగాకికేను విదారించబడెను. రెండవ ప్రాసెస్మ్యును సాత్వము పూర్తికావెను. (ఆ. ప్రె.)

భోర్లు సెంటుజార్జి గజెటు

(16 నవంబరు, 26)

పబ్లికేషన్లు

పి. సి. లోబోగారిని విశాఖపట్నం జిల్లాజడ్జిగ నియమించిరి.

కె. యస్. లక్ష్మీనరసింహారావుగారిని విశాఖపట్నం నుండి కర్నూలు జిల్లాజడ్జిగ తాత్కాలికముగ మార్చిరి.

న్యాయశాఖ

నల్లూరి ప్రేరాజుగారిని కృష్ణా పశ్చిమగోదావరిజిల్లాల అసీషియలు రిసీవరుగ నియమించిరి.

ఈడినువచారిని రెంచిమేజిస్ట్రేటులుగ నియమించిరి.

విశాఖపట్నంజిల్లా ఎటికొప్ప— ఎల్. చిన్నకొండ య్యగారు, ఎల్. అప్పలరాజుగారు, ఎల్. అప్పలనాయుడు గారు.

రివెన్యూశాఖ

మాన్యగోదావరి ఏజన్సీ జిల్లాబోర్డు సభ్యునిగ పోతుల లక్ష్మీనరసింహారావుగారిని నియమించిరి.

ఈడినువ డిప్యూటీ కలెక్టరుల మార్పులు జరిగెను:—

పి. అప్పారావు పంతులుగారిని బద్వతి ప్రెజిడెంటు జనరలు.

ఎస్. బి. నరసింహారావుగారిని గంజామునుండి నెల్లూరు.

కె. నుండరం అయ్యంగారిని చిత్తూరునుండి అనంతపుర మునకు.

కె. ఎస్. శ్రీనివాసాచారిగారిని నువరాసునుండి క ర్నూలు.

సి. ఎస్. హనుమంతరావుగారిని గుంటూరు జనరలు ద్వారా.

ఎ. కృష్ణయ్యపంతులుగారిని ప. గోదావరినుండి విశాఖ పట్నం.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

బి. కె. నుండరంగారిని అనంతపురంజిల్లా ఆరోగ్యశాఖోద్యోగిగాధికారిగ ఖాయముజేసిరి.

వై. కిషరామయ్యగారిని కర్నూలుజిల్లా ఆరోగ్యశాఖోద్యోగిగ నియమించిరి.

మదరాసు మెడికలు కౌన్సిలుసభ్యునిగ డా॥ టి. టి. భామయ్యగారిని నియమించిరి.

ఎల్. మేట ఆడముసాపాటుగారిని నర్సరావుపేట ము నిసిపలు కౌన్సిలు సభ్యులుగ నియమించిరి.

భీమునిపట్నం పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిగ రా. సా. వి. సంతకరావు నాయుడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

కడప పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ సి. ఏకాంబరం-చెట్టి గారు ఎన్నుకొనబడిరి.

రా. సా. బజేటి వెంకటరామయ్యనాయుడుగారు ఏలూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

హిందూపురం పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షులుగ ఎల్. గంగాధరశాస్త్రిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

హోస్పేట పురపాలకసంఘాధ్యక్షునిగ ఎం. ఎస్. వెంకటస్వామిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

నర్సరావుపేట పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ శ్రీ రాజమల్రాజు వెంకట నరసింహాచార్యుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

రా॥ సా॥ పి. సీతారామస్వామి పంతులుగారు పల్నాటిమిడి పురపాలక సంఘాధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనబడిరి.

రాజమండ్రి పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షునిగ అల్లాడ సోమశింగంగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

తెనాలి పురపాలకసంఘము ఉపాధ్యక్షునిగ బి. మూర్యనారాయణరావు నాయుడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

పశ్చిమగోదావరి జేబలకు సంఘ అధ్యక్షునిగ కె. సర్వారాయుడుగారు ఉపాధ్యక్షునిగ బి. వెంకట కుబ్బా రావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

డబ్ల్యు. సి. డగ్లసుగారిని (చైర్మన్) కాలేజి ఇంగ్లీషు ప్రాధికారుగ నియమించిరి.

ఇండి కరీమద్దీను సాహెబుజాయుడుగారిని కర్నూలు జిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ నియమించిరి.

కెవ. జె. బి. సోలమనుగారు విశాఖపట్నంజిల్లా విద్యా సంఘసభ్యునిగ ఎన్నుకొనబడిరి.

శ్రీమతి ఎస్. జేనుదాసనుగారిని రాయపేట శ్రీల ప్రెయినింగు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నియమించిరి.

మదరాసు సెకండరీ విద్యాసంఘసభ్యుల ఎన్నిక 27 వ తేదీన జరుగును.

ఎక్సెక్యూ

కె. రంగయ్యగారిని అనంతపురం సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

వి. సంకుర్మిమినహారు కొయిలూటి సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

పి. వజీరీయ్యగారు పెనుకొండనుండి గూడూరు సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్లు

వి. కె. గోవిందరాజులు నాయుడుగారిని ఎం. కె శ్రీనివాసయ్యగారిని నువరాసు సర్కిలు నూపూరై జరుగను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగను నియమించిరి.

పి. వి. కృష్ణయ్యగారు దుర్గిరాల అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

వి. ఎస్. ప్రభాకర్ అయ్యగారిని గుంటూరు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమించిరి.

వైద్యశాఖ

కె. ఆర్. సీతారామయ్యగారిని ఒంగోలునుండి భద్రాచలం ఆస్పత్రికి మార్చిరి.

కె. తిరుపాడుగారిని భద్రాచలమునుండి ఒంగోలుకు మార్చిరి.

ఎస్. ఎల్. సోమయాజులుగారిని గుడివాడనుండి జయపురం మార్చిరి.

బి. మాధవరావుగారిని జయపురమునుండి గుడివాడ మార్చిరి.

డి. కనకపథకమగారిని మదరాసు మెడికలు కాలేజి అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమించిరి.

నూతన సివిలుస రైనునకు స్వాగతము

కూనూరు, నవంబరు 17:—కూనూరు వాస్తవ్యులలో భారతీయులును, ఆనుపత్రి సిబ్బందియు, నూతన సివిలుసజ్ఞను, బారి భార్యకు స్వాగతమిచ్చిరి.

(అ. ప్రె.)

గోదావరి-కోస్తేములాంచిమునుగుట

40 మంది మృత్యునొందుట

గాంచి వెదకినను కనుబడలేదు

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము, నవంబరు 18:—వాడపల్లివద్ద గన్మనరంనుండి వచ్చుచున్న లాంచి మునిసిపాలియసంగతియు దానియందు 70 మంది ప్రాణాపాయమునకు లోకై నష్టగార విషయము నిన్నరాత్రి అందులోనే ప్రయాణముచేసి మునుగ గనే కాశీ కిరసనాయలు డబ్బాల సహాయముతో సుమారు రి మైళ్ళ వెడల్పుగల గోదావరి నీదిన ఇరువురు రాజమహేంద్ర వరముచేవులో చెప్పిరి. ఈ విషయము తెలియగానే డ్రోగ్టీ, స్త్రీమరును మరీ మూడు లాంచీలును లాంచి మునిగిన సలము నకు వెళ్లెను. కొట్టుకొనివచ్చి దిబ్బలపై నిలిచియున్న 17 గురుని రక్షింపగలిగిరి. ఎంత వెదకినను లాంచి కనుపడలేదు. అచ్చట గోదావరి చాలలోతు. అధమము సుమారు 40 అడుగులలోతుండును. సుమారు 40 మంది ప్రాణములు పోయియుండును. పూర్తియైన వివరములు తెలియవు. లాంచి మునుగుటకు కారణమిది యని పలువురు చెప్పిరి. లాంచికొకపడవ కట్టబడినదనియు, పడవకట్టిన తాడు తెగగానే ప్రయాణములు భయపడి అందరను లాంచిలోనికి దూకగానే లాంచి మునిగినదనియు తెలియుచున్నది. లాంచీలలో అధికముగ నెక్కించుకొనుట, దానికిదోడు బడలకట్టుట ఇట్టి ప్రమాదములకు కారణములు. పూర్తివివరములు ఇంకను తెలియలేదు.

రాయల్ వ్యవసాయ కమిషను

రావు సాహెబు టి. యస్. వెంకటరామ్గారి సాక్ష్యము

కోయంబతూరు, నవంబరు 17:—రాయల్ కమిషను వారిక్కడ తీసికొనిన సాక్ష్యమునందు కడసారిది శ్రీరావు సాహెబు టి. యస్. వెంకట్రాముగారిది. వీరికి చెరువు పంట యందు విశేషమైన పుష్కము గలదు. కోయంబతూరు కేంద్రము గచేసి అన్ని చెరువు పంట రాష్ట్రము లందును చిన్నసంఖ్యను ఏర్పరపవలెనని వాదించిరి. ప్రత్యే నిపుణుల అధికారముక్రింద ప్రభుత్వ మాడలు పంచదారపాక్షరీ సాపింపవలెను. రాష్ట్రములందు పరిశోధనాగ్రము కేంద్రముల సాపింపవలెనని చెప్పిరి. కేంద్రములు సలహా సంఘములుగ నుండవలెను. —లీకమిషను సలహా ప్రకారము భారతీయుల అధికారులుగ చేయవలెను. (అ. ప్రె.)

ఇండియా బర్మాదేశములమధ్య

టెలిగ్రాములు ఆలస్యముగుట

సర్. జి. పి. రాయుగారి సమాధానము

రంగూను, నవంబరు 17:—ఇండియా బర్మాదేశముల మధ్య టెలిగ్రాములు ఆలస్యముగుటనుగురించి విలేఖరి సర్ జి. పి. రాయగారితో సంప్రతింప, పరిస్థితు లిట్లనల చాలవరకు బాగుగనున్నవనియు, అనతికాలములో గావింపనున్న యేర్పాటులములను పరిస్థితులు చక్కబడుననియు సర్ జి. పి. రాయగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆరకాసు తీరమునుండ నొకటి యు, నానిపురంమీదుగ నొకటియు రెండు టెలిగ్రాఫుతీగమా గ్గుములుగలవు. ఒకమాగ్గుము దిన్నగాలేనియెడ రెండవమాగ్గుము మీదుగతంతులంపవచ్చును. కాని రెండుమాగ్గుములపై తగినన్ని తంతు లంపబడుటలేదు. హిందూదేశమందువలెనే బర్మాదేశమందు విధాన ము, యం త్ర ము లు సమానము గ నున్నవి. కొన్ని మా సములనుండి ప్రాచ్యదేశ పుటెలి గ్రాములు సంశ్లేషితముగ పనిజేయుచున్నవి. గత రి2 సంవత్సరములలో ఒక్కపర్యాయముగ రెండుమాగ్గుములను బందై నట్లు తా నెరుంగనని రాయగారు చెప్పిరి. హిందూదేశము, బర్మాదేశము మధ్య కేబిలువేయుట బహువ్యయప్రయాసకు గారణమనియు, లాభకరముగ నుండజాలవనియు నుడిచెను. అంతియ గాక కేబిలువేయుటచే తంతులు ఆలస్యము గావని తలంపవీలు లేదు. మొసలి కేబిలు కొరకుటనే గలిగిన నష్టము నీ సందర్భ మున వివరించెను. (టెంచీ లైను వేయుట సాధ్యముగాదని స్పష్టముగ రాయగారు పల్కిరి. (అ. ప్రె.)

భారతదేశ రాచకీయములు

సర్ పి. సి. రేగారి బెంగుళూరు ఉపన్యాసము

బెంగుళూరు, నవంబరు 17:—ఇచ్చటగల వివిధప్రజా హిత సంఘములు సర్ పి. సి. రేగారిచే పెక్కు ఉపన్యాసము లిప్పించుటకు ఏర్పాట్లు గావించెను. భారతదేశ రాజకీయ ములపై నిన్నరాత్రికేగారుపన్యసించి, వర్ణవైషమ్యములు మైనూరునందు రేగకపోవుటచేతను, ఇతర భాగములకు మరీతరపరిశ్రమలు సాపించుటకు మార్గ దర్శి యగుటకును సంస్థానము నభినందించెను. భారతదేశమందు రైతు లధికారితో మాడకుండ జేయవలయుననినయెడ ప్రజలకు స్వదేశి, ఖద్దరుపరిశ్రమలయెడ అభిమానము ప్రజాహితమందు, ముఖ్యముగ ఉన్న తమధ్యతరగతుల ప్రజలందు పురికొల్పవలయును. సోమరీతనము, భోగపరాయణత్వముల రే గారు నిందించి, కాలము, జీవితము విలువ గమనించి ఉపయోగకరముగ పనులందు శ్రద్ధ వహించి దేశాభ్యుదయముకొరకు ప్రయత్నింపవలయునని సర్ పి. సి. రేగారు ఉద్ఘోషించిరి. (అ. ప్రె.)

సర్ పి. సి. రేగారిని సన్మానించుట

బెంగుళూరు కార్యక్రమము

బెంగుళూరు, నవంబరు 18:—ప్రభుత్వపు అతిథిగనున్న సర్ పి. సి. రేగారు నివ్వర్తించుటకు కార్యక్రమము మొదలుగలదు. సర్ పి. సి. రేగారికి నగరపు మునిసిపలుసంఘము స్వాగతము నిచ్చెను. ఎన్నడును ఏగ్రీవముగ నగరపు మునిసిపలుసంఘము మిట్టి కార్యముచేయలేదు. రేగారికి నిన్నరాత్రి స్వాగతము యివ్వబడెను.

విసతిశత్రము రేగారి కొనసాగుట

రేగారికి విద్యాధుల సమితి మరీయొకవిసతిశత్ర మున్నించెను. తదనంతరము వివిధవర్ణములవాగు గల సభ్యులందు “మా తృణేశమునెడ వన విద్యుక్తధర్మములు” అనువిషయముపై రేగారుపన్యసించిరి. సంస్థానోపాధ్యాయులు, విద్యావ్యాపకుల నుద్దేశించి రేగారు శేపు గంభీరోపన్యాసమును గావించెదరు.

హిందీభాషయందు కృతార్థులైన పట్టభద్రులకు ధర్మోపన్యాసమును గావించి, “గావఃపురక్షిర్యాణమ్” తత్సంబంధ మగు విషయములగురించి బహిరంగోపన్యాసము నిచ్చెదరు న నవంబరు 27-వ తేదీన మైనూరు విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులకు రేగారు ధర్మోపన్యాసమును గావించెదరు. (అ. ప్రె.)

అంతర్జాతీయ నల్లమందు

బిడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవం. 17:— ఒకకనడా విశిష్ట ఫీల్డరు తరపునకప్పు అన్ని వత్తుముల తరపున 1925 సంవత్సరములో జరిగిన అంతర్జాతీయ నల్లమందు బిడంబడికను ధృవపరచి జాతీయమితి కార్యాలయమన దాఖలుచేసిరని కామన్వెల్త్ లో చాంబర్లను గారు తెలియజేసిరి. ఒకసూడాను పోర్చుగలుగూడ ధృవపరచి రనిరి. తగినసంఖ్య ధృవపరచినటులున్న గాని బిడంబడిక నమలు జరుప పీలులేదు. అంతవరకు 1912 బిడంబడిక యే అమలు జరుగును.

బొగ్గుసంధి ప్రయత్నములు

ప్రభుత్వపరిష్కారమును దక్షిణవేల్పు గనుల సంఘమువారు నిరాకరించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవంబరు 17:— 79 వేల దక్షిణవేల్పు గనుల పనివాండ్లు ప్రభుత్వపరిష్కార సాధనములను నిరాకరించిరి. గ్లాస్టోలో కూడ 57 వేల మంది నిరాకరించిరి. మరల నేడు 8 వేల మంది పనిలో ప్రవేశించిరి.

విధవా వివాహములు:— లాహోరు విధవావివాహ సమాయక సభవారి వివిధకాళు సంస్థలనుండి అక్టోబరు మాసము లో 202 వివాహములు జరిగినట్లు తెలిసెను జనవరినుండి యిప్పటికి 2105 జరిగినవి.

పంజాబు 1462, శింధు 168, డిల్లీ 75, సంయుక్తరాష్ట్రములు 584 బెంగాలు 98 వడరాను 7 బొంబాయి 6 మధ్యరాష్ట్రములు 8, అస్సాము 6, బీహారు 49, మొత్తం 2406.

రామచంద్రపురము తాలూకా దేవాంగులసభలు

ది 18-11-1926 సం. లేదీని మచ్చమిల్లి గ్రామములో పిచ్చిక బసవయ్యగారి అధ్యక్షతక్రిందనున్నా ది 14-11-1926 సం. రం. లేదీని పసలపూడి గ్రామములో పిచ్చిక బసవరాజుగారి అధ్యక్షత క్రిందనున్నా సుమారు 200 మంది దేవాంగులు కరిణిభట్తులు, సాలీలు సమావేశమై యీ దిగువతీర్మానమును మనఃస్ఫూర్తిగ ఆమోదించుచు యీ రోజునుండి ప్రతి సంతతిలోను వారివారి జాతులవారికి బోధించుటకు అంగీకరించిరి.

తీర్మానము.

మనవృత్తికి భంగకరమగు మిల్లుబట్టలను విసర్జించి చేతి మగ్గములమీద తయారగు వస్త్రములనే ఆచారగోపాలస్త్రీపురుషులు ధరించవలెను.

దారుపర్తి తాతాచార్యులు

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్సీ పెటిషన్ నెం 42/1926

పెటిషనరు:— కాకమాను కన్నయ్య మరికొందరు.

కాంటరు పెటిషనరు:— అయినపూడి వెంక రత్నంగారి కొమారుడు రామయ్య, కమ్మకులం, వ్యవసాయ శీవనం, ములుపూరు. తెనాలి డి|| మునపలు సరిసాద్దులలో గలదు. మరికొందరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సం||రం 5 న ఆక్టు 9 (1) & 18 (2) సెక్షనుల ననుసరించి మొదట కాంటరు పెటిషనరును ఇన్ సాల్వెన్సీగా తీర్మానించవలసివట్టు ప్రార్థించుచూ అర్జీని దాఖల చేసుకొనియున్నాడు. సదరు అర్జీ విచారణ నిమిత్తము 6-12-1926 లేదీని వాయిదా వేయబడినదని యందు మూలముగా తెలియజేయడమైనది.

బాపట్ల } ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యర్
17-11-26 } ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి

కంట్రాక్టు కావలెను

“పడమర గోదావరిజిల్లా భీమవరంలో 20,000 రూపాయల బంగారా కట్టుటకు కంట్రాక్టు కావలెను. కంట్రాక్టు కావలెనవారు యోగ్యతాపత్రికలతో సహితముగా తూర్పు గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం గ్రామంలో రెవ. సి. పి. ట్రాంబల్ల దొరవారిని డిశంబరు 15 వ లేదీలోపుగా ఖడ్గన మండవలెను.

కావలెను

సార్వజనిక సంస్కృత ద్రావిడపాఠశాల కొక యుపాధ్యాయుడు కావలయును. నాగరిభాషతో సంస్కృతము అజ్ఞ భాషయును జక్కగా నేర్పవలయును. సంస్కృతభాష తర్క వ్యాకరణమువలకు బదివియుండవలయును. అజ్ఞభాష జక్కగా రావలయును. ప్రబంధములుగూడా జెప్పసామర్థ్యముండవలయును. శ్రీ బెన్జెవులుగా నున్నవారు ఈ క్రింది విలాసమునకు ప్రత్యుత్తరము వ్రాయగోరుచున్నాము. వారివారి విద్యాబల మనుబట్టి జీత మేర్పాటు జేయుదుము. తొందరగా వ్రాయవలయును.

సెక్రటరీ, విద్యార్థినంఘము

ఖమ్మంమెట్టు జాలావరంగల్, పై జాం.

డి. లె. సి. కారు

దీనిని ఉపయోగించిన తక్షణమే నమ్మికను గలిగించును. సదరు నమ్మికనే మీకు కడవరకు కూడ కలిగించును. మొదటిదఫా దీనిని ఉపయోగించుటకు మీ కేమియుఖర్చులేదు. మాకు తెలియజేసి, ఎన్ని గంటలకు ఏర్పాటు చేయవలసినది తెలిపిన చాలును. తరువాత ఏలాటి కష్టములేక యే నిదర్శనములు చూపుటకు యేర్పాటుచేయబడును.

మాడలలు ర్పు 4200 నుండి గలదు

యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది

Sole Agents:—

R. PATEL & Co, Madras.

Sole Agents also for westinghouse Batteries.

గుంటూరు

ప్రిన్సిపల్ డి|| ము|| కోర్టులో

O. S. 134/1926

వాది:— కణజం వెంకటచలపతిరావు.

ఎ. డి. 8

ప్రతివాది:— బి. సీతారాంసింగు

వాది ప్రతివాదిమీద ప్రాంతీ నోటు బాకీ రు 571-14-9 ఖర్చులతో రాబట్టుకోవడమునకు దావా తెచ్చియున్నాడు. సదరు దావా 25-11-26 లేదీకి వాయిదా అయివున్నది. సదరు కోర్టు వారియెదుట సదరు లేదీ వుదయం 11 గంటలకు స్వయముగా గాని ప్లీడరుద్వారాగాని హాజరుకావలెను. అటుల హాజరుకాని యెవరి యక్కపార్టీగా డిక్రీ పొందవచ్చును.

వై. కనకదుర్గయ్య

వాది తరపున ఉండెను.

రోగులకు వక ప్రసాదము

కుదురదరి, నిరాశచేసుకొన్న బోదకాళ్లు, పక్షవాతము చెవుడు, మున్నగువాధ్యులు అతిశీఘ్రకాలములోనే కుదిరెను.

నేను గత 18 సంవత్సరములనుండి, బోదకాలచేతను, బలహీనతచేతను, బాధపడుచుంటిని. తిరునల్వేజిల్లా కృష్ణాపురం కాపురములను ప్రస్తుతము చెన్నపురి మైసూరు, నెల్ థోమునందు లిస్ టెరారియా పిథిలో అల్పబులాడ్జి యందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారివద్ద ఒక మాసము రోజులు జైవధమునేవించగా, బోదరా మగుటయేగాక, నాకు పూర్ణారోగ్యము కలిగి

2117

5-8-20

ప్రొ|| డి|| పర

నెం. 1 పెరంబూరు బా:

జస్తిసుపక్షపు పతనము

1

కాంగ్రెసుపక్షపు ఆఖండవిజయము

చెన్నైకి సరిగ్గా వచ్చిన వార్తలు గొప్ప సంతోషమును కలుగజేయుచున్నవి. చెన్నై రాష్ట్రము రాజకీయ కుట్రలకును సాంఘిక విద్యేషకులకు ప్రతిఘటించియుండెను. కడచిన ఎన్నికలలోను 1920 సంవత్సరము జరిగిన ఎన్నికలలోను సంస్కరణములను అంగీకరించి పరిశోధనలయినను చెప్పుచు జస్తిసుపక్షము వారు పోటీ చేసిరి. మంత్రులు సంస్కరణముల పట్ల ప్రజలకు సాధ్యమగుంతరకు లాభముకలుగజేయవలయునని గాక సాంఘిక విద్యేషములను పురిగొల్పుచిరమున పనిచేయుచుండిరి. మంత్రులవిధానము దేశమునకు అవిధదాయకమని నియోజకవర్గములవారు తమవోట్లవ్వారా ఎన్నికలయందు స్పష్టపరచిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు అన్ని జిల్లాలయందు ఆఖండమున విజయము కలిగినది. ఇప్పటికి వచ్చిన ఎన్నికల ఫలితములలో కాంగ్రెసు పక్షమువారి సంఖ్యయే అత్యధికముగనున్నది. కొంతమంది స్వతంత్రులకును కాంగ్రెసుపక్షమున చేరుచున్నారు. రెస్టాన్సివు పక్షమువారు జస్తిసుపక్షపు నాయకులలో ముఖ్యులు కూడ ఓడిపోయిరి. జస్తిసుపక్షమువారి శోచనీయము విధానమును ప్రజలు ఏవిధమున ఆపరించిరో రామస్వామిమొదలిగారి పరాజయము తెలుపుచున్నది. కాననపథ దేవూటి ప్రెసిడెంటు కూడ ఓడిపోయెను. జస్తిసుపక్షపు నాయకుడగు పానగలురాజుగారు మూడువోట్ల భేదముతో గెలువగలిగిరి. మద్రాసు ఎన్నికల ఫలితములు కాంగ్రెసుపక్షపు ఆఖండవిజయమును సూచించుచున్నవి. మహాత్ముడియొక్క నియోజకవర్గములందు కూడ ఎక్కువ స్థానములందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే గెలుపొందుచున్నారు. సిద్ధలేని విధమున సాంఘిక విద్యేషమును వ్యాపింపజేయుచు జోహానుం విధానమును అవలంబించుచున్నవారిని ఎదిరించి ఎన్నికలలో పారద్రోలినందులకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు అభినందించుచున్నాము. (యండియను సేవనలు పొర్రాలు, బొంబాయి.)

* * *

2

భల్లీ! మదరాసు

భల్లీ! మద్రాసు. స్థానిక కాననపథ ఎన్నికలలో జస్తిసుపక్షము పోటీచేయలేక పోయినది. జస్తిసుపక్షమున అంటి అంటి యున్నవారు పలువురు ఓడుటయే కాక జస్తిసుపక్షపు నాయకులలో ముఖ్యులగు ఎ. రామస్వామి మొదలిగారు, పి. కేశవప్పగారు ఓడిపోయిరి. పక్షపు నాయకుడగు పానగలురాజు జమీందారల నియోజకవర్గమున పోటీచేసియు మూడువోట్ల భేదముతో తప్పిచారి గెలువగలిగిరి. ఆంధ్రదేశమునందలి యింకో చిత్ర సహకారవాదులకు బి. చక్రవర్తిగారు ఒక ప్రత్యేకసంకేతమునుపంపిరి. ఈసంకేతము పంపబడినను నియోజకవర్గములవారు సహకారవాదుల యోగ్యతను అర్హతను గుర్తించి వారికి విరామము సేసిరి. చెన్నై రాష్ట్రమున కాంగ్రెసువిధానమును అవగ్రహమును ప్రజలు విశ్వసించుచున్నారని ఎన్నికల ఫలితములు నిదర్శించుచున్నవి. (ఫార్మర్లు, కలకత్తా.)

* * *

(8)

సాంఘిక విశాదము
పారద్రోలబడుట

చెన్నై రాష్ట్రమున సాంఘికవిశాదము విచలించి కలయెత్తి విహరించుచుండెను. జస్తిసుపక్షమువారు సాంఘిక విద్యేషమును పురిగొల్పుచు కాంగ్రెసును మాషించుచు తీవ్రమగు ప్రచారము సూచించుచుండిరి. ఈ రాష్ట్రమున జాతీయభావమును వ్యాపింపజేసి కాననపథ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు విజయము కలుగుటకు ప్రచారము పలువురు కష్టతరమునకార్యమయ్యెను. పానగలురాజుగారు వారి అనుచరులను ఎగద్రోయుచు సాంఘిక విద్యేషవ్యాలు కాంగ్రెసు విజయము పట్ల సేతు చల్లార్చుచుండిరి. సాంఘిక విద్యేషమునకు మూలస్థానగా జానాహేలుగారు రి వోట్ల భేదముతో గెలుపొందిరి. వారు ముందు ఆదర్శములను చూపజేయుచు తమ రాజుగారు ఎన్నికలయందు పోయిరి నామినేటుచేయించుకొని తమ మాతృకొనెడరేమో తెలియ (బొంబాయి ప్రాంతము)

రాజకీయ పక్షములు

రామనాధురాజుగారి సూచనలు

రామనాధు రాజుగారిట్లు ప్రాయశఃపాదు:—మధుర జిల్లామహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గపు ఎన్నికలలో పోటీచేసిన కాత్తుడు జమీందారుగారు తాను జస్తిసుపక్షమునకు చేరినవాడు కాదనియు, స్వతంత్రజాతీయవాదియనియు వార్తాపత్రికలకు ప్రాయశఃపాదు. నామినేటును కాలమున పీరు జస్తిసుపక్షపు అభ్యర్థిగ నామినేటు చేయబడిరి. ఇది ఎవరి తప్పా తెలియకున్నది. చెన్నై నగరమునందలి వార్తాపత్రికలు ఇప్పటికి గలచిన వారిని స్వరాజ్య, జస్తిసు స్వతంత్రపక్షములగు విజభించి ఆయా పక్షములకు చేరినవారి కేర్లను ప్రకటించుచున్నవి. నామినేటు సమయమున అభ్యర్థులు గావించిన ప్రకటనములే ఈ విభజనమునకు అధారముగ నున్నవి తెలియుచున్నది.

రెండుకక్షలుమాత్రమే యున్నవి

నామినేటుమై కొంత వ్రాసెదను. నామినేటును కాలమున సేతు కత్తులవద్దకు స్వయముగ వర్తలేదు. నామినేటును పంపిరి. సేతు ఏపక్షమునకు చేరినదియు తెలిసికొనక కత్తులగారు సేతు జస్తిసుపక్షమునకు చేరినవాడని ప్రాసుకొనెను. కడచిన కాననపథయందు మంత్రులతో కలిసియున్న వారందరు జస్తిసుపక్షమువారిని చెప్పుట సరికాదు. కాననపథలో మంత్రులు లున్నంతకాలము మంత్రులకు తోడ్పడుచుండు వారు కొందరుండెదరు. వారందరు మంత్రులుచేరిన రాజకీయకక్షకు చేరినవారని చెప్పుట తప్పు. కావున ఆపోజనవర్గము, మంత్రులవర్గము అని రెండు కక్షలుగనే కాననపథ్యులను విభజించుట ఉచితము. ఈ ఎన్నికలలో స్వతంత్రులను చెప్పుకొను వారిసంఖ్య అధికముగ నున్నది.

వీరందరును కడచిన కాననపథలో మంత్రులవర్గమునకు చేరిన వారగుట లేకున్న ఆపోజనవర్గమునందైనను నుండిరి. వీరిలో అనేకులు స్వరాజ్యపక్షమునందైనను లేకున్న మంత్రులవర్గమునందైనను చేరిగలరు. స్వతంత్రులగు ప్రత్యేకముగ నిలచియుండు వారి సంఖ్య అతిస్వల్పముగనుండును. కాని అనేకులు పార్టీచేరు చెప్పుకొనకయే వ్యక్తి పలుకుబడివల్ల పోటీచేసి గెలుపొందిరి.

సేతు పార్టీచేరు చెప్పుకొని వోట్లకొరకు కాన్యాను చేయలేదు. జస్తిసుపక్షమునకు చేరిన మురుగప్ప కెట్టిగారు వోట్లకొరకు తిరుగునప్పుడు పార్టీచేరు చెప్పలేదు. ఈవిధమున అనేకులు తాము ఏపార్టీకి చేరినదనియు ప్రకటించియుండలేదు. సేతు ఈ ఎన్నికలలో పోటీలేక గెలిచిరి. ఏపార్టీ చేరుచెప్పుకొనినను వోట్లకు నన్ను ఎన్నుకొనియుండెడివారే. కావున వ్యక్తి పలుకుబడివల్ల గెలిచినవారిని ఒకపార్టీబలమువల్ల గెలిచిరిని చెప్పుట సరికాదు. సంస్కరణముల పూర్వము మిల్టోమూలే కాననపథలయందు కూడ సేతు ప్రభుత్వపక్షమునగాని ఆపోజనవర్గమునగాని చేరక యుండెడివాడను. సంస్కరణములు అమలనకు వచ్చిన పిమ్మట సేతు మంత్రులకు తోడ్పడుచుంటిని ఎన్నియో పయమలందు మంత్రులవిధానమును అంగీకరింపజాలక వారికి విరోధముగ పన్యుతుల నిర్బుదుంటిని. సేతు భూస్వామియగుట చేతను, భూస్వాముల ప్రతినిధియగుటచేతను అధికారమునందున్న ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండుట సాధ్యము. కావున ఈ ఎన్నికలలో గెలుపొందినవారే సేతులు తమవ్యక్తి పలుకుబడివల్ల గెలుపొందిరియు పార్టీబలమువల్ల కాదనియు అంగీకరింపవలెను. ఎన్నికలకు పూర్వమే ఏయేపార్టీల కన్వెనెంట్ చేరినదియు గవర్నరుగారు తెలిసికొనుట ఉచితమని సత్యమూర్తిగారు సూచించియుండిరి. ఈసలహాను అనుసరించి గవర్నరుగారు పనిచేసిన ఈ గండరగోళము ఏర్పడియుండదు. ఇప్పుడైనను గవర్నరుగారు ఒక్కొక్క సభ్యుడు ఏయేపక్షమునకు చేరినదియు తెలిసికొనుట ఉచితము.

ఒకపార్టీనుండి చీలివచ్చి మరియొక పార్టీ యందు చేరుట తప్పుకాదు కాననపథ పరిస్థితుల ననుసరించియు, దేశమునందలి రాజకీయపరిస్థితుల ననుసరించియు, ప్రభుత్వమువారి కైఖరి ననుసరించియు ఒకపార్టీవారు మరియొకపార్టీ యందు చేరుట అవసరమగును. ఎన్నికలలో పార్టీచేరు చెప్పుకొని గెలిచినవారి విషయము గురించి ఎట్టి చిక్కులేదు. ఏపార్టీ చేరు చెప్పుకొనక గెలుపొందినవారి విషయమై వారినివారిని అడుగుట ఉచితము. ఎన్నికలయందు ఒకపక్షముచేరు చెప్పుకొని గెలుపొందినవారు కూడ కాలానుక్రమముగ మరియొకపార్టీ యందు చేరుట తప్పుకాదనియే నా అభిప్రాయము.

వర్ష పాతము

సిల్వా, నవంబరు 17:—ఈశాన్యభారతమునందును మధ్య పరగణాలలోను దక్షిణమునను స్వల్పవర్షమున్నది. (అ. ప్రె.)

‘సియాసతు’ పరువునష్టపు దావా

లాహోరు, నవంబరు 17:—‘సియాసతు’ పత్రికపై బారిష్టరుగారు పరువునష్టపు దావా సేదు విచారణకురాగా కేసును 4-వ డివిజనుకు వాయదానసెరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర మహాసభలు

ప్రతినిధులు-ప్రేక్షకులు

“కాంగ్రెసు విధానముయొక్క ప్రథమముగ్రామము సంగీ కరించినవారందరూ ఆంధ్రరాష్ట్రము మహాసభకు ప్రతినిధులు గా నుండినవారు. వీరినందున్న 18 సంవత్సరములు మించియుం డవలెను. ప్రతినిధి 1 కి ఒకరూపాయి యనుకు సన్మానసంఘ మువారికి చెల్లించవలెను.”

రాష్ట్రసంఘమువారి పై తీర్మానము ననుసరించి ప్రతి నిధులు గాగోరువారు తామే కాంగ్రెసు సంఘమునందు సభ్యు లుగా చేరియున్నదియు తమ పూర్తి చిరునామతో ఆహ్వాన సంఘమువారికి 25-11-26 తేదీలోపుగా తెలుపవలెను. 25 వ తేదీలోపుగా తెలిపినవారు మాత్రమే ప్రతినిధులుగా గౌరవ బడుదురు.

మ.రా:- ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సభ్యులు అధికార రీత్యా ప్రతినిధులుగుదురు.

ఆంధ్రమహాసభ - ప్రతినిధులు

ఆంధ్రమహాసభలెల్ల ఆంధ్రమహాసభ సభకు ప్రతినిధు లుగా నుండినవారు. ప్రతినిధి రుసుము 0-8-0 లు చెల్లించ వలెను.

గ్రంథాలయమహాసభ - ప్రతినిధులు

రు 0-8-0 లు రుసుము చెల్లించిన ప్రతివారును గ్రంథా లయమహాసభకు ప్రతినిధులుగా నుండినవారు.

ప్రేక్షకులు

ఆంధ్రమహాసభల కన్నిటికి ప్రతి ప్రేక్షకునికి ఒకరూ పాయి రుసుము ఏర్పాటుచేయబడినది. ఒక రూపాయి రుసుము చెల్లించినవారు ఆస్తి సభ్యులుగా నుండినవారు.

స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనము వడుకునూలు పోటీపరీక్ష

ఆంధ్ర మహాసభలలో స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనము మాదా జరుపబడును. స్వదేశీవస్తువులను వస్తువులను ప్రదర్శింప గోరు వారందరూ ఆహ్వానసంఘమువారికి వెంటనే తెలుపవలెను. స్వ దేశీవస్తువులను వస్తువులను నిర్మాణముచేయుచున్న వారందరూ ను తప్పక తమతమ స్వదేశీవస్తువులను ప్రదర్శించురనియ్యమి యున్నాము.

మ.రా:- ఖద్దరు వస్తువులను ప్రదర్శింపగోరువారు తమతమ జిల్లాసంఘ కార్యదర్శులనుండి సర్టిఫికేటులను తీవలెను.

వడుకునూలు పోటీపరీక్ష

ఆంధ్ర మహాసభలలో వడుకునూలు పోటీపరీక్ష మాదా ఏర్పాటు చేయబడినది. వడుకునూలు పోటీపరీక్షలో పాల్గొన గోరువారు 25-11-26 తేదీలోపుగా వరఖాస్తులను పంపవలెను. గెలుపొందినవారికి బంగారు వెండిపతకములు బహుమానము లియబడును. స్త్రీపురుషులెల్లకు పాల్గొనవచ్చును. అవసరమును బట్టి స్త్రీలకు ప్రత్యేకపు షేర్పాట్లు చేయబడును.

మ.రా:- రాటములు కుదుర్లు నివరివి వారు తెచ్చుకొన వలెను. ఏకులుమాత్ర ముసంగబడును.

(సం) హెజీబు రామారావు

కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర ఖద్దరు ప్రదర్శనము-ఏలూరు

ఈ నెలఖద్దరులోగా ఆంధ్రమహాసభలు ఏలూరులో జరు గును. వానితోపాటు ఖాదీ ప్రదర్శనము జరుగును. శ్రీమాన్ రాజగోపాలా చార్యులుగారు ప్రదర్శనము మొదలు పెట్టు దురు.

దానికి ఆంధ్రరాష్ట్రములోని ఖాదీసంఘ లన్నియు సాయముచేయ గోరుచున్నాము.

నూలుపోటీ పరీక్షలూ కూడ జరుగును. ఆంధ్రదేశపు నూలు వాణ్యమును బుజువుచేయ శక్తినుంతులు అందరు తో డ్పడగోరవను.

వీరకమనకు గూడ పాలకాశములు కలవు. ఖద్దరు వస్తువులకు లాభపొందితేరములు జరుగవచ్చును.

అందరును అన్నివిధముల సహాయము చేయనిచో ప్రద ర్శనము జయప్రదనంగా జరుగదు. కావలెగల యధాశక్తి కృషిచేయుటవిధి. ఆ ప్రకారము జయప్రదనమున్నును.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర సంఘసభ

సేవాశ్రమము-గుడివాడలో జరుగుట

ఆదిమాంధ్రనాయకుల అమితోత్సాహము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర సంఘసభ 14 వ తేది ఆది వారము గుడివాడ సేవాశ్రమములో ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర సంఘాధ్యక్షులగు మ.రా.రా.శ్రీ నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారి అగ్రాసవాధిపత్యమున జరిగెను. ఈ సభకు అనేకజిల్లాలనుండి ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. చెన్నా ధర్మారావుగారు విశాఖ పట్టణము, డాక్టరు కుసుమ ధర్మన్నకవిగారు తూర్పుగోదావరి, రాయుడు గంగయ్య, నల్లగల సుబ్బయ్య, నల్ల పిరసామి, ఎత్తుల నూ ర్య నారాయణ, దాసరి వెంకట్రావు, కుసుమ వెంకట్రా మయ్య గారు పశ్చిమగోదావరి, సుండు వెంకయ్య, దాసు గురవయ్య, దాసి చంద్రయ్య, కమలం రంగయ్య, దాసు, చింతాపత్తుల వెంకయ్య, కండవల్లెరెడ్డి, బత్తులవెంకయ్యగార్లు కృష్ణజిల్లా, ఒరువూరి పింఛ ల వాసు, కమలం పోలీసుగార్లు, నెల్లూరుజిల్లా, మరియు హైద్రా బాదు నివాసులున్ను, సుప్రసిద్ధ ఆదిమాంధ్ర నాయకులున్ను అగు శివశేషి, యం. వి. భాగ్యరెడ్డిగారును, యం క ను దాదాపు రెండువందల ప్రతినిధులు సభకు యేతెంచిరి.

సుప్రసిద్ధ ఆంధ్రనాయకులును, దీనజనబాంధవులను అగు మ.రా.రా.శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులు, గూడూరి రామచంద్రారావు పంతులుగార్లును, దాట్ల నీలాద్రీరాజుగారు, తిలకు తాలూకా పెనుమలెట్ర వాస్తవ్యులను సభ సలంకరించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర సంఘకార్యదర్శి కార్యనిర్వేది కము కుసుమ ధర్మన్నకవిగారు చదివెరి. ఆదిమాంధ్రుల కర్తవ్య ము, ఆదిమాంధ్రులకు రాష్ట్రసంఘముయొక్క ప్రయోజనములు, శాసనసభా నామినేషనులు మొదలగు, పెక్కు అంశములను గూర్చి కుసుమ ధర్మన్నకవిగారు విపులముగా నువ్వనించిరి. పిమ్మట యం. వి. భాగ్యరెడ్డిగారు ఆదిమాంధ్ర సంఘనిర్మాణ ముగూర్చియు, కులపంచాయితీలగూర్చియు, మొదలగు విషయ ములను సభారంజకముగా మాట్లాడిరి. సుండు వెంకయ్యగారు, అత్తెల నూర్యనారాయణగారు, గూడూరి రామచంద్రారావు పంతులుగారు, చెన్నా ధర్మారావుగారు, దాసరి వెంకట్రావు గారు, పింఛలుదాసుగారు, దాసరి వెంకట్రామయ్యగారు, రాయుడు గంగయ్యగారు మొదలగు నాయకులు ఆదిమాంధ్ర పరిస్థితులనుగూర్చి యెక్కువగా మాట్లాడిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు దేవేంద్రుడుగారు శాసనసభా నామినేషనుల విషయమై తమ సంఘ వికాసమును గూర్చి ఉవ్వనీచిరి. సభలో యాక్రిందితీర్మానములు యేకగ్రీవము గా తీర్మానింపబడెను.

తీర్మానములు

1. దొరతనమువారు ఆదిమాంధ్ర ప్రతినిధులుగా కై ప్రవులను నామినేషనుచేయుట చాలా అన్యాయమనియు, మద్రాసు శాసనసభలో ఆదిమాంధ్రుల ఆయిదు నామినేష నులు ప్రత్యేకించి ఉంచవలయుననియు యీ సభవారు దొరత నమువారిని వేడుచున్నారు.

1. ఈ క్రిందివారిని మద్రాసు శాసనసభకు నామినే షను చేయుటకు యీసభవారు దొరతనమువారికి సిఫారసు చేయుచున్నారు.

1. నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు (పల్లి గోదావరి.)
2. కె. ధర్మన్నకవిగారు (తూ|| గోదావరి)
3. యం. వి. భాగ్యరెడ్డి కవిగారు (హైద్రాబాదు)
4. సుండు వెంకయ్యగారు (కృష్ణాజిల్లా)
5. చెన్నా ధర్మారావుగారు (విశాఖపట్టణం)
6. దాసరి వెంకట్రావుగారు (పల్లి గోదావరి)
7. కుసుమ వెంకట్రామయ్యగారు (పల్లి గోదావరి)
7. ఒరువూరి పింఛలుదాసుగారు (నెల్లూరు)

సభలో గొప్ప ఉత్సాహముకలిగినది. ఒక సామాన్య సభలో యితరులందఱులు అనేకజిల్లాలనుండివచ్చుట ఆదిమాం ధ్రులలో కలిగిన నూతనోత్సాహము వెల్లడియగుచున్నది.

రాయుడు గంగయ్య,

కార్యదర్శి.

గాంధర్వమహాసభ

1. ప్రదర్శన కాఖ:- వీణావాయులీన (ఫిడేలు) రావణాస్తావన రత్నవాయిద్యములు, వేణునాగస్వరాది సుషిర వాయిద్యములు, పటహ భేరిభంకామృదంగాదు లగు ఆనధ్వవాద్య ములు-ఇట్టి భారతీయ సంగీత వాద్యవిశేషములను రమారమి 200గా తేర్చి వాడుకలోనుండి తొలగి శిథిలావస్థలో నున్న ప్రాచీనవాద్యముల నిజోదంతములను వెల్లడించుట.

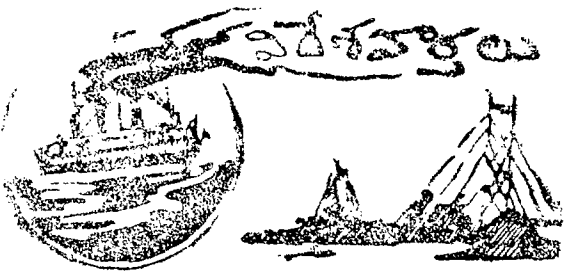
2. సారస్వతకాఖ:- నందికేశ్వరరావులు 100 గ్రంథ కర్తలు రచించిన ప్రాచీన సంగీతక్షణవాజ్యయమునుండి పూర్వగ్రంథములేవియో అసంపూర్ణగ్రంథములేవియో యెరింగిం చుటకును, ఏలెత్ గ్రంథప్రాశస్త్యమును గాయకలోకము అటుండుటకును తగిన యవకాశముగా సారస్వతకాఖను ప్రద ర్శించుట- గేయ వాజ్యయమైన పదవర్ణాదులను ప్రదర్శించుట వాడుకనుండి తొలగిన ఏలారాగకంబువాది ప్రాచీనవాజ్య యము ఎట్లు జీర్ణపడినదియును ప్రదర్శించుటకు అట్టి శిష్టభాగ ములను సంగ్రహించుట.

3. సంకీర్ణకాఖ:- డప్పు-రుంజ-థంకా-వీణ- నాగస్వరము ఇట్టి వాద్యజ్ఞుల ప్రదర్శనములు, వాగ్గేయకారు లయి ఇప్పుడు సజీవులయియుండిన విద్వాంసుల రచనలను ప్రద ర్శించుట - నాటకకర్తలు వాగ్గేయకారు లగునా? కాదా? యను నిర్ణయము, నాటకప్రదర్శనములు- పూర్వ ప్రస్తుత నాటకములలో డాచిత్సనిర్ణయము - పగటివేషములు - వా లకములు మున్నగు హాస్యరస ప్రాధాన్యమైన ప్రదర్శనములు యక్షగాన విద్యయొక్క ప్రస్తుత పరిణామము, మాతంగులలో నుండిన చిందునాట్య ప్రదర్శనము, దాసరులలోనుండిన శ బ్ద నాట్య ప్రదర్శనము, భజనపరులలోనుండిన హల్లీస నాట్యప్రద ర్శనము, వేళ్లందుండిన శృంగారనాట్యప్రదర్శనము, ఇన్నిటి లోను గల అభినయపద్ధతి ఇట్లు బహు శిర్షికలలో గాంధర్వ మహాసభను జరిపించవలెనని విజయనగరములోని గంధర్వ మహా పక్షమున సేను యత్నించు చున్నాను. గంధర్వపత్రిక, ఈ నెలలో వెల్లడును. బహుముఖములుగా ప్రయత్నింపవల సిన యిమ్ముహూకార్యమునకు ఇది మొదలుగా సేను యత్నించు చున్నాను. ఇన్ని శిర్షికలను సమావేశపరిచినయెడలనే అతిగాంధర్వ మహాసభయను సార్థక నామము గలది యగును. నటరాజ మూర్తియొక్క కృపావిశేషమువలనను- దేవీయల డాదార్య ది సంపత్తివలనను ఒక్కరుండవైయారంభించుటకు వెనుకాడక- ఇందుకు శీఘ్రముగానే సన్మానసంఘము ఏర్పాటుచేయుచున్నా ను. సోదరులెవ్వరైనను ఇందునుగూర్చి యేమైన తెలుపవలసి గాని తెలియవలసినగాని యున్నచో గంధర్వమహా-విజయ నగరం అనివ్రాయవలెను.

విదవ కళావంతిల సంఘసంస్కరణ మహాసభ

కలింగదేశపు వేశ్య కుల మహాసభ జరుపవలె నని ఇక్కడ నాశిష్యుర్రాండు చేపడి యత్ను సం దర్శము లో ఆంధ్రదేశ కళావంతిల సంఘసంస్కరణ సభాపక్షమున కార్యదర్శిగానైన మ||రా||శ్రీ కందుల వీరసబ్రహ్మార్యంగా రును, శ్రీయుత గుడిసేవ సుబ్బయ్య, భాస్కరన్ల యాశ్వరుడు గార్లును ఇచ్చిన సందేశముప్రకారముగా ఇక్కడ విదవఆంధ్ర దేశ కళావంతిల సంఘసంస్కరణ మహాసభను జరుపుటకు ప్ర యత్నించెదరు. ఈసభ కాకినాడలో జరుపబడుట కిదివఱకు ఆ హానినింపబడినట్లును- అక్కడ అది జరుపబడేయెన్నములు లేనట్లును శిన్నవార్త నాకు విచారకర్తమైనది. కాకినాడ ఇంతమా త్రము సభను ఒక్కయింటిలోనే జరుపుటకు అవకాశము గలిగి యున్నది. ఈసందర్భములో సేను కాకినాడ వెళ్లి మ. స. రా లైన దువ్వపాపాలమ్మ, రాజరాజేశ్వరి, శ్రీయుతులగు చిత్రజ్ఞు పుల్లయ్య, నారాయణారావు ప్రభృతులతో సంప్రదింప దలచి యున్నాను. వారియభిప్రాయములను తెలిసికొనిపిమ్మట కా కినాడయందైనను విజయనగరమునైనను ఈసభ జరుగ ప్రయ త్నము లారంభించెదము. నాకు కాకినాడలోనన్నను విజయ నగరమందన్నను పలుకుబడియు, సౌకర్యములు ఒక్కటిగానే చూపట్టును. కాబట్టి స్థలనిర్ణయము మామ విశిషిచేసి వివిధ ఆంధ్రదేశ కళావంతిల సంఘసంస్కరణసభను గాంధర్వమహా సన్మానింపగలడు. సభ జరుపుట నిశ్చయము. రూఢిగా నెక్క- జరుపునవి ముందు తెలియపరచెదను.

జగన్నాథకర్త.

బెంగాలు క్రొత్త గవర్నరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, నవం 16:—లండనులో యాంగ్లమైరు ప్రజల సభలో తన ఇండియా పయనమును గూర్చి ఇట్లు బాక్స్ గారు చెప్పిరి. ఇచ్చిను ప్రభువు అధికారము పూర్తియగుటకు గ ఇండియాలో చిట్టలు పరిష్కారముగలదు మార్గమేర్పడును చక్కగ.

నిశాఖపట్నము విషపు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, నవం 16:—నిశాఖపట్నములో విషపుగా నున్న మాన్సిగ్గురు సోస్టికాగారితో 'హాపు'గారు అరగంట మాట్లాడి ఇండియాలో మతము, మరితనసాధారణ పరిస్థితులను గూర్చి మాన్సిగ్గురు చెప్పిరి.

ఆపకమంత్రి

సోవియటు ప్రభుత్వము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

మాస్కో, నవం 16:—రషియాలో క్రొత్తగా నియమించబడిన ఆఫ్ఘనుమంత్రి మీర్జానుమ్మారుఖాన్ గారు మాస్కోకు చేరుచున్నారు.

సామ్రాజ్య సభ

సంరక్షణ సమస్య

అధినివేశ సెటిల్మెంటు సమస్య

రస్కి, నవం 16:—నేడు సామ్రాజ్యసభ 12 వ సంతక సమావేశము జరిగెను. అక్టోబరు 26 తేదీని ప్రారంభించిన రక్షణ సమస్యను చర్చించుట పూర్తిచేసిరి. కనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు న్యూపజ్లండు ప్రధానామాత్యులు దక్షిణ ఆఫ్రికా, పరిషత్, బ్రిటీషు ప్రతినిధులు బర్మింగ్ హామ్ రాజగారు మాట్లాడిరి.

సాకాదర్ ప్రదర్శనమును గూర్చి చర్చించిరి.

అర్థిక యువసంఘముల నివేదికలను గూడ చెప్పిరి. వాటి సంగీకరించిరి. ఇంగ్లండు తీర్మానముల సభాతీర్మానములుగ ఎంచబడినవి.

సాకాలు సముద్రమున బోవునపుడు చమురును నీళ్లలో వదిలి పోయియేరా దను తీర్మానమును గావించిరి అట్టి ప్రయత్నములను సామ్రాజ్యసభవారు ఆమోదించుచున్నారు.

ఎరుమతి కేపులను గూర్చి ఆంతర్జాతీయ నిబంధనలు ఒకేమాటయగ సామ్రాజ్యము దంకెటను ఆనలించినందులకు సభవారు క్రుపుచున్నారు.

సముద్రమున నౌకల పయనమును గూర్చి జేసిన ఏర్పాటుల తీర్మానించెడిరి. సామ్రాజ్య సాకానిర్మాణ కార్యముగూడ సామ్రాజ్యమునకు మంచిదేయనిరి. ఇప్పుడున్న కమిటీ సామ్రాజ్యసభకు ప్రతినిధులను బంపిన ప్రభుత్వములకు ఈ కమిటీ బాధ్యతను వహించవలసియన్నది.

యజ్ఞములో యువయోగించిన బ్యాంక్స్ కలములు కాంతి ప్రజలు సమయమున ఇండియాలోను అధినివేశములందును నాగళ్ల క్రింద ఉపయోగించుననిరి.

అధినివేశ సెటిల్మెంటు విషయమై పెక్కు కమిటీలు నేడు సభగావించెను. రేపు కడపటిసారిగ నివేదికమును ఆమోదించెదరట.

ఫిజ్యులను సామ్రాజ్యములో తయారుజేసి ప్రదర్శించు విషయమై ఆర్థిక సంఘమువారు తమ నివేదికమును తయారు చేయుచున్నారు.

ఆంతర్జాతీయ పరిశోధన సంఘమువారు ప్రతిదినము సమావేశమగుచున్నారు. ఒకటింటికి పద్ధతికై సభలను జేయుచున్నారు.

గురువారమునాడు అధినివేశ ప్రతినిధులు వైమానిక సాకా ప్రదర్శనములను కార్డింగ్ ను జూచెదరు.

ప్రధానామాత్యుల సంఘమువారు డివినియను ప్రతి ప్రతినిధులను అంత్యపరిష్కారము జేసెదరట.

వరదల ఘోరము

రస్కి, నవంబరు 15:—వారాంతమున బ్రిటిషు దీవులలో గొప్పగాలివానపడెను. వరిదచే కొన్నిచోట్ల గొప్పనష్టము గల్గెను. తనివారముతయ గంటకు 40, 50 మైళ్లు గాలివీచుచుండెను. అదివాదమునాడు కొంతవడి తగ్గినది. కాని సాధారణముగ శీతవాతములకు లోనైన చోట్ల గంటకు 60 మైళ్లు వీచుచునే యుండెను.

పరిస్థితులు అస్థిరముగనున్నవి. అట్లాంటికులో ఉష్ణోగ్రత రావచ్చును. తీరమును సమీపించుచున్నది. శుక్రవారము తనివారము ఎడతెగనివానలు కురియుటచే ఎబ్బోలోనుదగ్గరనున్న జేల్సు తాలూకు గ్రామమునకు దగ్గరనున్న పర్వతముకంటే కూల నుండెను.

వరదలచే కొట్టుకపోకుండ ఏర్పాటుజేసిరి.

అసలు రాజబాటను చాని సానుకొన్న ఇండ్లను కాపాడుటకు ప్రయత్నించిరి. తాత్కాలికముగ ఆమట్టు ప్రక్కల వీధులను గాపాడుటకు జేసిరి. నలువది ఇండ్లమందున్న కుటుంబములు లేచిపోయిరి. ఇతరులకుగూడ హెచ్చరికనిచ్చిరి.

పాకాలగుడ ఆపాయస్థితియందున్నది. సముద్రమును బాగ్రతగ కనిపెట్టుచున్నది.

స్కాట్లాండులో చాలచోట్ల వరదలచే చాల నష్టము గల్గెను. ఆ మట్టు ప్రక్కల తీరమందున్న నౌకలన్నిటికిని నష్టము గల్గెను. రెండు నౌకలందు సిబ్బందిని ఎంతో కష్టముతో ప్రాణాపాయమునండి తప్పించిరి.

హాట్టన్ నౌకాశయమును మూసివేసెదరనుచున్నారు. కార్మికు తీరమున డెన్యూగ్ నౌక యొకటి గట్టెక్కినది.

ఎమర్జెన్సీ రెగ్యులేషను

అతిక్రిమించెనట

కార్మికసభ్యునిపై నేరారోపణము

లండన్, నవం 15:—వర్షము కురియుచున్నను గనుల పనివాండ్లు స్త్రీలు న్యాయస్థానపు కార్యక్రమము ప్రారంభము కాకుండగనే న్యాయస్థానమున గుమరూడిరి. చాలమంది నడిచివచ్చిరి. క్లెకు కార్మికులు చాలమంది ఎందరో నిచ్చిరి.

పోలీసువారు ఎక్కువదళముతో వచ్చి ఊరేగింపు లేకుండ జేయుచున్నారు.

తన యువన్యాయసంవర్ధమున కామన్సుసభలో కార్మిక సభ్యుడగు కర్మ్యుడ్ గారు ఎమర్జెన్సీ రెగ్యులేషనుకు ప్రతిహేలుముగ ప్రసరించుటచే ఇంత కోలాహలమునకు కారణమైనది. ఫిర్యాదీకి ఆదువచ్చుటచే కోర్టునుండి బ్రిటిష్ తరపున ఎన్నుకొనబడిన కార్మికసభ్యుడగు మార్క్స్ గారిని వెడలగొట్టిరి.

కర్మ్యుడ్ గారి దరఖాస్తు బట్టుటచే ఒకవారమువరకు విచారణ వాయిదావేయబడెను. తన ఉత్తర సాక్షమును వాదనను తయారుజేయుటకు గడువడిది.

వచ్చేవాయిదానాడు దేశీయమంత్రిని సాక్షిగ విలిపించి పరీక్షించెనని కర్మ్యుడ్ గారనిరి. కర్మ్యుడ్ గారు పెక్కుమంది వెంటబోవ ప్రజలు ఆతనికి ఉత్సాహమును గలుగజేసిరి. ఎట్టజేందా పదములను బాడిరి.

ప్యారిస్ అల్లరులు

వార్తాపత్రికా కార్యాలయములపై ప్యాసిస్టులదాడి సంపాదకర్తలముతో పోరుట

ప్యారిస్, నవం 15:—ఆక్ మను ప్రాంతంకెయిజు సంపాదకర్తలముగారి గదిలో ఘోరమగు పోరు జరిగెను. కిటికీలను ముక్కముక్కలుగజేసిరి. 12 నరు ప్యాసిస్టులు వార్తాపత్రికా కార్యాలయముపై దాడిచేసిరి. ఈ ప్రతిక ప్రతిహేలుప్యాసిస్టు భావమును జూపుటచే తమ యసమృత్తిని దెలుపుట కిట్లుజేసిరి. కాని వీరిప్రవేశమునకు సంపాదకర్తలమువారు సమృత్తించక అడ్డుకొనిరి. వారిని సిరాబుడ్లతోడను జనుగుసీసాలతోను కొట్టిరి.

ఒకరిపైనొకరు రివాల్యరును గాచ్చిరి. తుదకు ప్యాసిస్టులు పారిపోయిరి. తుతగాక్రూడైన తమస్నేహితుని వెంటగొంపోయిరి. ఆతనిని వైద్యాలయమున కంపిరి.

పోలీసువారు వచ్చిరి. మేడమెట్లమీద ఎక్కడజూచినను రివాల్యరులే కట్టలే.

వార్తాపత్రికా సమాచారములను దెలుపుఅధికారముతో బ్రిటిషు వ్రాడకాస్టింగు కార్మికులను నేర్పాటుజేయుటకు కామన్సుసభలో అదనపు మదింపుకు ఒకటిల్లను ప్రవేశపెట్టిరి పోస్తుమార్తరు జనరులు.

బ్యాంక్ విచారణ

లండన్, నవంబరు 15:—నైమన్సు బెండరు 496, 650 పానులు, లోబినిటిజాగారి బెండరు 840000 పానులు. అందుచే నైమన్సుగారి బెండరు సంగీకరించినది బుకానాగారు సర్ హెచ్ కుర్తూపుమన్రోగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. నేటివిచారణ సమయమున, సాముఅంకెలు తప్పుగ నున్నవని అధ్యక్షుడనెను. లోబినిటిజాగారి బుండరు బలము నైమన్సుగారి బలము ఎక్కువగానే యున్నదని బుకానాగా రనిరి. అప్పుడు తాను ఇండియాలోనే యుంటిననియు తనభాగముడు వివరములను పూర్తిగ తెలుపవలయుటచే ఆతప్పు అంతయు ఆతనిదేయని బుకానాగా రనిరి.

డెవలప్ మెంటు డైరెక్టరు హెప్పరుగారి ధర్మములెన్నియోయని అధ్యక్షులును, కుర్తూపు మన్రోగారును ఆశ్చర్యపడిరి.

తాను ఇండియాకెప్పుడు వెళ్లినను నొకతాలూకు సిబ్బంది ఎన్నియో విజ్ఞుల నందజేసిననియు కాని తనకు వాటిలో సంబంధములేదని ఊరకుంటిననిరి.

లాయిడ్ ప్రభువు హెప్పరుగారిని అన్నిటికిని బాధ్యులుగ జేసిరిగాని ఆతడెందులకు అంగీకరించుటలేదనియు తాను బాధ్యుడనుగాననియు దెలుపుచున్నాడని కుర్తూపు మన్రోగా రనిరి.

రెసిడెంటు ఇంజనీరును తీసివేయవలెనని సలహానిచ్చితి ననియు అయ్యది వ్యర్థమాయెననియు మీదమిక్కిలి ఆతకు ప్రత్యక్షముగ డెవలప్ మెంటు డైరెక్టరుతోనే ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను సాగించుచుండెననియు బుకానాగా రు చెప్పిరి.

ఎంతిఖర్చు అయినది లేఖలు దెలుపబడలేదని తనధర్మము వారు డెవలప్ మెంటు డైరెక్టరుకు తెలియజేయ నాలేఖను వారి కందజేయలేదని అధ్యక్షుడు చెలిపెను.

దానిని చదివించెదమని కుర్తూపు మన్రోగారు ఆభయ మొసగిరి.

కిడ్ గారి విధానమును బుకానాగా రాజేసింది. వివరములు లేవనిరి. తనవిధానము కావలసిన సంగతులన్నిటిని గల్గి యున్నది. తనధర్మము కంట్రాక్టులుగ పనిచేయలేదనిరి. తన సిబ్బందిని నియమించి కాపాసినవాటి నన్నిటిని కొంటిననిరి. కార్మికుల విషయమైగాని, రేలులనుగూర్చిగాని తనధర్మము పరిశీలనము లేకున్నపు సలహాజేసిన ఇంజనీరులుగూడ అటులనే జేసిరనిరి. తనపని వ్యర్థమైనదని వినుట కిదియే ప్రథమముని బుకానాగా రు కుర్తూపు మన్రోగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. వెస్ట్ మిన్స్టరు ఇంజనీరులు గోరిన దానికంటె తక్కువపరిహారమునే గోరెనని బుకానాగా రనిరి. సర్ పెథెరికు సాక్విట్ సకాగారు అంగీకరించలేదు. అధినివేశ కార్యాలయమువారిచ్చి నవాటికంటె తనపరిహారము తక్కువే యనిరి బుకానాగా రు. ఈపనినే ముట్టుకొననిచో తానెంతయు ధనికుడ నయ్యెడివాడనని బుకానాగా రనిరి.

కమిటీ బహిరంగసమావేశము పూర్తిఅయినది.

లండనులో 21 రోజులు సమావేశమైరి. బొంబాయిలో 40 లేక 50 సమావేశములను జరిపిరి.

గదినుండి పెద్దపెద్ద కాగితములను తీసివేయవలెనని బాళ బాయిలో త్రవ్విన మన్ను బెట్టినదబ్బాను ధేమున్నదిలో పారజేయవలెననిరి.

తర్కి-స్థావియటు సంబంధములు

సోదరప్రేమ

ఒడిస్సా, నవం. 15:—భోజుటకు ముందుగ రుషిదాగారు ఇట్లు తెలియజేసిరి:—తర్కి రషియాసంబంధములు వ్యాధ్యముగ నుండుటయేగాక సోదరప్రేమతో గూడు కొన్నవి. ఇటీవల సమావేశము స్నేహసంబంధమును మరింతబలపరచును. అయినను అన్ని దేశములతోను స్నేహముతోనుండు తురుష్కువిదేశాంగ విధానము మారలేదు.

కార్కులో తిరుగబాటు

సార్జెంటునుగాల్పుట

నగరములో ప్రతికూల బ్రిటిషుతిరుగబాటు

లండన్, నవం 14:—నేడు కార్కులో పూర్వము బయలుదేరిన ప్రతికూల బ్రిటిష్ అల్లరులు జరిగినవి. తిరుగబాటినర్సినవారు రివాల్యరులతో సార్జెంటును కాల్పింపిరి.

వరికొన్ని బారకీములలో ప్రవేశించి వోధించి కొన్ని కాగితములను గొంపొయిరి. నగరముతలను పోలీసు సైనికదళములు అప్రమత్తతో తిరుగుచున్నవి. మోటారుబండ్లను పోనీయుటలేదు. కాలిదారిని పోవువారిని ప్రశ్నించుచున్నారు.

భారత తపాల యధికారులు

‘సమర్థులు, విశ్వసనీయులు’

లండన్, నవం 15:—ఇండియాలో తపాలు, తంతి వార్తలపనినిగూర్చి క్యాబ్లెస్ మందిరమున డెలుపును సర్ ఆఫ్ఫీస్ కార్యకర్తలకు లెఖన జరిగింది.

ఇండియా తపాలసమస్యలు కష్టసమస్యలు. పోస్టాఫీసు సాగనంతయు మెయిలుతపాలను మోసికొనువారిమీదనే ఆధారపడియున్నదనిరి. రంగూనుకు ఇండియాకు సముద్ర తంతి శేర్పాటు జేయవలెననిరి. ఆటోమాటిక్ టెలిఫోనుల యుపయోగము చాలగ్రహించిరి. కలకత్తాకు బొంబాయికి టెలిఫోను శేర్పాటుజేయవలెననిరి.

తంతివార్తాప్రచార మున్నచోట్ల లోపల వ్యాపారము వకు వాయువార్త లవసరము లేదనిరి. భూమిమీద తంతిల కడ్డుగాని అంతరాయముగాని వచ్చిన వాయువార్త తంతియు ప్రయోజనకరమనిరి. ఇండియాలో ఈయనప్రదమున్నది. ఇక యందు కెయిరో కరాచి వైమానికప్రచారమునుబట్టి ముందు ఇంగ్లండు ఇండియాకు వైమానికతపాల ఏర్పాటులు జరుగును. ఈజిప్టునుండి ఇండియా ఇంగ్లండుమధ్య వైమానికప్రచారము బోస్-టోన్ డెస్కెనను ఆర్థికవిజయము గలుగదనిరి.

ఇంతవరకు ఇండియాలో వైమానిక ప్రచారక ప్రయత్నము ఇంకా మొదటి. ఈజిప్టు ఇండియా మధ్యబోవు ఉత్తరములకు అదనపుకూలిని ప్రజల్లివ్వరు. ఇచ్చు ఆదాయముకంటే వ్యయమే ఎక్కువ. కాని ఇండియాకు మిశ్రవ్యయముతో పెట్రోలును సులభమొగింపించు మంచినూటిశిశువు విహసమున్న లాభకరముగ వైమానికప్రచారము శేర్పాటుజేయవచ్చు ననిరి.

వల్లెటూర్లయం దిగకను తపాలకార్యాలయములు, తంతి కార్యాలయములు విరివిగా వ్యాపింపవలెను.

పెన్సిల్వానియా ప్రజేశేట్టిన్ డొమినియనులను, సామంతరాజ్యములనుగూడ లాభకరముగ నుండును. జరుగురు సముద్ర తంతివార్తలకు మూడురేట్లువిషయమై భారతీయులు కష్టపడుచున్నారు.

ఇండియాలో తపాలు, తంతికాభోద్యోగులు నిండుమనముతో, విశ్వాసముతో శ్రద్ధాభక్తులతో పనిచేసిరి దీనికి కారణము ఈకాళులో పనిచేయువారికి మంచియనకాళము ప్రాప్తావముండుటయే. తపాల కాభోద్యోగులుగ భారతీయులనే నియమించుటచే వారిపును పెద్దయుద్యోగులు నాక్రమించుచున్నారు. చాల విశ్వసనీయులుగను సవర్థులుగను పనిచేసిరనిరి.

బొగ్గుతగవు

పరిష్కారమైనటులే

రంగ్లీ, నవంబరు 15:—ఈ వారములో బొగ్గు తగవు అంత్యపరిష్కార మగునని జూచుచున్నారు. ప్రతిబొగ్గుగనిలోను ప్రమాణముగ నుండు ఒకంబడికను ఏర్పాటుజేయ నుద్దేశించిరి ప్రభుత్వమువారు. జాతీయ కనీసపు పద్ధతినే ఏర్పాటుజేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. జిల్లాలో ఎట్లు కనీస బాసండునో ఆలోచించుచున్నారు పారిశ్రామికాభివృద్ధిని బట్టి వేతనముల శేర్పాటుజేసెదరు. లాభములను బంచిపెట్టుటలో చాల అనకాళము నిచ్చెదరు. ప్రస్తుతిమిచ్చుచున్న భృతిని సాగించెదమనిరి. మూడుసంవత్సరములను తక్కువగానుండ ఒకంబడికను జేసెదరట. పనిచేయు గంటలనుగూర్చి ఒకంబడికతో ఎత్తుకొనవలెదు. గంటలను జిల్లావారే నిర్ణయించుకొనుటకు వదలిపెట్టిరి.

గంటలవిషయమై పంచాయితీకి అప్పీలుండదు. దీనినే గనులపనివాండ్లు ఆక్షేపించుచున్నారు. ఎక్కువగంటలే పనిచేసిన ఎక్కువ ఆదాయము వచ్చునో అలాభములందు తమకే పూర్తిగాగ ముండవలెననుచున్నారు.

చాలవరకు ప్రభుత్వవిధానము నంగీకరించిరట. దక్షిణ తేల్పు గనులపనివాండ్లు ప్రభుత్వవిధానమును నిరాకరించిరి. తక్కినవారు చాలవరకు ప్రభుత్వవిధానము నంగీకరించిరి.

ఈలోపుగ పనివాండ్లు పనిలో ఎక్కువగ ప్రవేశించుచున్నారు. నేడు 7442 మంది ఎక్కువగ వచ్చిరి. మొత్తము 226158 మంది పనిచేయుచున్నారు.

కమ్మగారి దీనా పములజూడి బొగ్గుతగవు అంత్యమొందినట్లున్నది.

ఇదివరలో నెరవేర్చిన కంట్రాక్టులను ఇట్లు నెరవేర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పనిలోనుండి వీలిపోక నిలిచియున్న పనివాండ్లకు బోల్యోనరు బొగ్గుగనుల కంటెనెనరు 5 నుండి 12 పిల్లీంసులబోనమును పంచిపెట్టుచున్నారు వయసునుబట్టి ప్రతివారము. మొదటివాయిదాను క్రిస్మసు ఒకవారము ముందుగ ఇచ్చెదరు.

బొగ్గుపరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారి క్రొత్తసంధి ప్రయత్నములు

జిల్లాలయభిప్రాయము

రంగ్లీ, నవంబరు 18:—నేటియందయును గనుల పని వాండ్ల కార్యనిర్వాహకవర్గము చిన్న సమావేశమును జరిపెను. పిదప ప్రతినిధి సభవారు ప్రభుత్వపరిష్కార సూచనలను ఆలోచించుటకు ప్రారంభించిరి.

ప్రతినిధులకు రెండే మార్గములున్నవి. తీర్మానించుటకు తామే బాధ్యతను వహించుట లేక జిల్లాలకు వదలుట ఈరెండే వారి కున్నమాటలు.

మితవాదులు మొదటి పద్ధతిని ఆమోదించుచున్నారు. జాతీయసంఘము ప్రయేయము లేకుండ జిల్లాలు తక్షణము పరిష్కారముచేయుటకు ప్రయత్నించుటచే చాల ఫలితములు చేసారగలవు.

నిన్న 8000 కంటె ఎక్కువ పనివాండ్లు పనిలోజేరిరి. ఇంకను కొంచెమాలస్యమునచో అసలు జాతీయసంఘమునకే మోసమువచ్చుననిరి.

సభ నిన్న అపుడేసిన పిమ్మట ప్రభుత్వమునడిగి కొన్ని సందేయములను తీర్చుకొనదలచెట్టిరి.

నేటియందయుమున కూడినసభవారి ఎదుట ఈసమాధానములన్నియు ప్రశ్నిస్తారూపముగ నున్నవి. మొత్తముమీద జిల్లా ఒకంబడికనే ప్రమాణముగనుంచిరి. ప్రమాణముగ దీని కొన్న ఒకంబడికను తక్కువగ జిల్లాపరిష్కారము లున్నచో దానిమీద అప్పీలుజేయుటకు జాతీయ పంచాయితీసంఘము మొకటి ఏర్పడెను. కాని అప్పీలుజేయు జిల్లాలో రోజు 1 కి 7 గంటలకుపైగా పనిచేయువలెననిరి. జిల్లా పరిష్కారముల ప్రకారము పనివాండ్లకు పనిలో మరల తక్షణము ప్రవేశపెట్టు పద్ధతి మీద ఏర్పాటులను జేయుచున్నారు.

బొగ్గుపరిశ్రమ ఆగిపోవుటకు నుండున్నరేట్లను వేతనముగ ఇచ్చుటకు యజమానులు అంగీకరించెదరు. ఏవో ఒకటి రెండుచోట్ల వ్యతిరేకముగనున్న నుండుగాక!

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు పరిష్కారమును ప్రకటించుటకును మొత్తముమీద ఆందగును వివేకముగ ప్రవర్తించెదరనియు దానివలన వ్యవహారము రుదురననియు నుడివిరి. ప్రభుత్వమువారు త్యాగముతోనే యున్నారు. ఇప్పుడు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రభుత్వమువారు ఎంతవరకు పోవలెనో అంతవరకు బోయిరి. సమపాటులను నిమ్మలలో అత్యుచ యజమానులకు రుచింపకున్నను కాననరూపమును దాల్చునటుల జేసెదరనిరి.

గనుల పనివాండ్ల తీర్మానము

లండన్, నవంబరు 18:—ప్రభుత్వమువారు నంగీకరించవలెనని 482000 పనివాండ్లనుకూలముగను 852000 మందిప్రతి కూలరుగ నుండిరి.

జిల్లాప్రకారమే ఓటుజేయవలెననిరి. 18 తేదీకి డెలుపు వలెననిరి.

ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యముగ దక్షిణతేల్పు యాదగ్గమైరు వారే ప్రతిపాటుచుగనున్నారు. జిల్లాలు వ్యతిరేకముగ నుండరనే ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. జిల్లా పరిష్కారముపై రాయబారులను సలుపుచు చాలకష్టముగ నుండును. కాని కొన్నివారములవరకు గనులందు పనిలో పనివాండ్లు ప్రవేశించి పనిచేయుటబాగు.

ఒడిస్సా సభ

ఒడిస్సా, నవం 14:—చివరికొక రకటిగార్లు మూడుగంటలు రహస్యముగ నుట్లాడిరి. రెండుదేశముల సంబంధమును అంతర్జాతీయ రాజకీయములను చర్చించిరట. చాలకాలమునుండి తమ కథియులకున్న అభిప్రాయములు మారకుండుటకు సంతసించిరి.

జపానుచక్రవర్తి అనారోగ్యము

టోక్యో, నవంబరు 14:—దేవతలందు పాకాలలందు జపాను చక్రవర్తి అనారోగ్యము నిమిత్తము ప్రార్థనలను జరుపుచున్నారు. వీరికి జ్వరగనుండుటచే ప్రజలు భయపడుచున్నారు. చక్రవర్తిని సదా భర్తృపక్షము విడుదలులేదు.

పారిశ్రామిక స్తంభనము

బొగ్గుపరిశ్రమ ఆగిపోవుటయే కారణము

కంట్రాక్టు లాగిపోవుట

రంగ్లీ, నవంబరు 14:—బొగ్గుపరిశ్రమ మరల ప్రారంభించిన వెంటనే మరల వర్తకము తక్షణము పునరుద్ధారణము గాంచు ననుచున్నారు. దక్షిణతేల్పు ఇనుము ఉత్పాదనలలో ఆర్థరులు విస్తారముగ నున్నవి. వేసవేలకు పనిదొరుకును, కొలిమి పనిచేయుటకు బొగ్గున్నచో.

చాల కంటెనెరులకు సప్లయ నిమిత్తము ఆర్థరులు నిలిచిపోయి యున్నవి బొగ్గుపరిశ్రమ లేకపోవుటచే.

చాలచోట్ల కంట్రాక్టులు నిలిచిపోయినవి.

సామ్రాజ్యసభా ప్రతినిధులు

సఖ్యత

రంగ్లీ, నవంబరు 18:—వాణిజ్యసంఘమువారు సామ్రాజ్యసభా ప్రతినిధులకు వివోదసిరి. తత్సందర్భమున బర్మెన్ హెడ్ ప్రభు విట్లు తెలియజేసెను. ఇటీవల కొన్నిసంవత్సరముల నుండి వివేకముతో నిజమును రాజకీయనీతి ననుసరించుటచే డొమినియను గ్రేటుబ్రిటను సంబంధము ఏర్పడుటకున్న గొప్ప చిక్కు లన్నియు తొలగిపోయినవి. సామ్రాజ్య, సంకతులను తెలిసికొను శక్తి, డిగ్రీ యుండవలెను. ఇది యున్నచో బ్రిటిషు కానుకైల్లు మనగలదు. సామ్రాజ్యభాలో ఐర్లీలు కాశ్వత సఖ్యతకు మార్గ మేర్పడు గాక యని ఆశించుచున్నారు.

సామ్రాజ్యసభలు

సమానప్రతిపత్తి సమస్య

లండన్, నవంబరు 18:—డొమినియను ప్రతిపత్తిని గూర్చియు వివరములను గూర్చియు అంతర్సామ్రాజ్య సంబంధముల కవిటివారు తమ నివేదికయందు నిర్వచించెదరు.

నుపూర్ణావ మేర్పడు ననుకొనుచున్నారు.

ప్రాపంచిక వైమానిక పయనములో ఇటలీ గెలుపొందినది. అమెరికానుండి విజయకేటికను తీసికొనెను.

డొమినియను ప్రధానానుకూలు ట్యాంక్సు ప్రదర్శనములను జూచి సంతసించిరి.

ఇనుము, ఉక్కువర్తకము

లండన్, నవంబరు 18:—అక్టోబరు ఆఖరుకు 5 కొలి మిలుమాత్రమే పనిచేయుచుండెను. బొగ్గు పరిశ్రమ ఆగిపోవు సమయమునకు 147 పనిచేయుచుండెను. బొగ్గుపరిశ్రమ ఆగిపోవుటచే చాల నష్టముగనుండెను.

డెల్టా నందిరమును తగలబెట్టెనని నేర మారోపించబడిన తోటవానికి ఉరిశిక్ష విధించిరి.

ఈజరు, యుద్ధనాని కోత్సనమును ఘనముగ జరిపిరి. దెబ్బయనునైకుల ధైర్యశైలిపామును కొనియాడిరి.

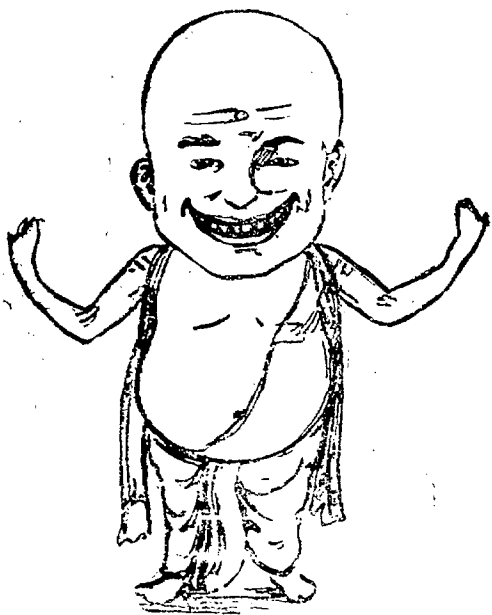
యాదగ్గ ప్రభువు న్యూజిలండు, ఆస్ట్రేలియాలకు జనరి 16 తేదీని బయలుదేరి పోవును.

యూరపు ప్రాజ్ కాన్ఫరెన్స్లో కొంతమార్పులు గలుగజేసిరి.

జాతీయమితి ఆర్థికసభాసమావేశపు శేర్పాటులను జేయుచున్నారు. ఆర్థికశాంతియే ప్రాపంచిక షేనుకర మనుచున్నారు.

వైజిలు రబ్బరుపరిశ్రమకు గొప్పకంటెనెరు ఏర్పాటుజేసిరి.

మోటారు ట్రైనిల రకమునబట్టి ఇప్పుడు వైర్లెస్ ట్రైన్ రబ్బరు కంటెనెనరు ట్రైనిలను విక్రయించుటకు ప్రయత్నించెదరు 15 తేదీనుండి.

అంధ్రప్రదేశ్

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకం)

జబ్బు

కోగి—డాక్టరుగారూ, నా జబ్బుమిటండి?
డాక్టరు—సోమరితనంతప్పు వేరేమీలేదు.
కోగి—దానికి మీ వైద్యభాషలో ఏమంటారండి?
డాక్టరు—ఏమంటే నీకెందుకు?
కోగి—కచ్చేరికి ఎందుకు వెళ్ళలేదని నాభార్య అడిగి
తే, మీరు చెప్పినకోగి కారణమని చెప్పుతాను.

బ్యాంకు

ఒకడు—నీవు ఇప్పుడు ఎక్కడ ప్రవేశించావు?
ఇంకొకడు—బ్యాంకులో.
ఒకడు—ఎట్లాగేమిటి?
ఇంకొకడు—కిటికీలోనుంచి

మర్యాద

పాపయ్య—అయ్యో, ఈవ్యవహారంలో ఏంచెయ్య
మన్నాకండి?
స్నేహం—ముందు ప్రతివాడికి మర్యాదగా ఒక ఉత్త
రం వ్రాయు.
పాపయ్య—ఇటువంటి పెద్దపనులు చెయ్యవద్దని వ్రా
యడమన్నారా?

మందు

డాక్టరు—ఈమాత్ర, గుండెజబ్బుకు. రెండోమాత్ర
నరాయణ బంపట్లదానికి. మాడోమాత్ర బిల్లికోశం బాగుపడ
డానికి. మూడుమాత్రలు వేసుకోండి.
కోగి—కేరీరంలో ఏభాగంలోకి ఏమాత్రపావాలెనో,
వాటికి ఎట్లా తెలుసుకొనండి?

పని

అల్లమ్మ—మీ ఆయనకు పని ఏమిటి?
పుల్లమ్మ—బ్యాంకులో క్యాషియరు.
అల్లమ్మ—ఇంకా ఏమియినా వుందా?
పుల్లమ్మ—వున్నది. నాసొమ్ముకుకూడా క్యాషియరే.

నోటిసు

పుల్లయ్య—నా ఇంట్లో కాపురంవున్న వాళ్ళు ఎన్నిసార్లు
లేచిపోవ్వన్నా వెళ్ళడంలేదండి. ఇందుకు ఏంచెయ్యమన్నారు?
వకీలు—నోటిసు ఇచ్చిచూడారా?
పుల్లయ్య—ఇయ్యలేదండి. ఒకసారి వాళ్ళను బయటకు
లాగి వస్తావులను బయట పోవేయించానండి.

బ్యాంకు

పెద్దమనిషి—అయ్యో, ముద్దాయిలుపెళ్ళికి బ్యాంకు
వాస్తావని ముందుగా చూపుచున్నావని, రాకుండా మానే
శారండి. నేను ఏగచెయ్యాలనండి?
వకీలు—(వత్సరం)—వచ్చిందాకా, ఎదురుమాటం
డండి.

తమ్ముడు

ఒకడు—అమ్మి వాడు మీతమ్ముడు కాబోలా.
ఇంకొకడు—తమ్ముడుకాదు, చెల్లెలు.

నిద్ర

అల్లయ్య—నాచిన్నతనంలో, నిద్రలో మాట్లాడు
య్యడంలేదని.

పుల్లయ్య—ఇప్పుడు మాట్లాడుతూ నిద్రపోతావు
కాబోలా.

పెళ్ళి

ఒకడు—రామయ్య ఎప్పుడు పెళ్ళిచేసుకుందామను
కున్నాడు?
ఇంకొకడు—ఎప్పుడు పెళ్ళి చేసుకుందామనుకోలేదు?
కథ

ఒకడు—సోమయ్య తయారుచేసిన కథను తుదకు ఒ
ప్పుకున్నాడు.
ఇంకొకడు—ఏప్రతికవాళ్ళు?
ఒకడు—ప్రతికలవాళ్ళుగాదు. ఇంట్లో పెళ్ళాం నమ్మిం
డు.

గడియారం

ఒక పెద్దమనిషి ఇంకో పెద్దమనిషింటికి భోజనానికి
వచ్చెను. భోజనమయివెళ్ళేప్పుడు తక్కిందివిధంగా సంభాషణ
జరిగెను.

ఒక పెద్దమనిషి—అయ్యో, నాకోటు జేబులో గడి
యారం కనబడలేదండి. మీనాకరులు ఎవరో తీసివుంటారు.
ఇంకో పెద్దమనిషి—మూచావమరిది తీసి వుంటాడు.
కనుకొని వస్తాను.

కొంచెపుకు గడియారం తీసికొని రెండో పెద్దమనిషి
వచ్చెను.

మొదటి పెద్దమనిషి—గడియారం దొరికిందా, ఎవరు
తీసుకున్నారు?

రెండో పెద్దమనిషి—ఎవరితో చెప్పవాకండి. మాతాప
తులే తీసాడు.

మొదటి పెద్దమనిషి—మీబావమరిదిని చీవాట్లు పెట్ట
లేవా?

రెండో పెద్దమనిషి—నేను అతనికి తెలియకుండా ప
ట్టుకున్నాను. ఇక వాని కేం యిబ్బందిలేదు.

కాన్స్టేబిలు

కాన్స్టేబిలు రాత్రిపూట గస్తీ తిరుగుతుండెను. పిచ్చ
య్య పరిగెత్తుకుంటూవచ్చి, కాన్స్టేబిలును పిలిచెను.
కాన్స్టేబిలు—ఏమి ఇంతగడబిడి? దొంగలు ఇంట్లో
ప్రవేశించారా?

పిచ్చయ్య—లేదండి. మీరు లోపలికివచ్చి ముఖం చూ
పిస్తే, మాపిల్ల వాడు ఏడుపు చాలిస్తాడు.

మాట్లాడటం

భార్య—మీరు ఇదివరకు నాతో ఎంతసేపో మాట్లా
డేవారు. అప్పటిప్రేమంతా, ఇప్పుడు ఎక్కడకు పోయిందో
తెలియదు.

భర్త—కొత్తకోరికల్లో నీవు సంగీతం పాడుతుంటే,
వినలేక మాట్లాడేవాడిని.

బారిపోవడం

అల్లయ్య చెట్టుమీదినుండి బారిపోతుంటే, పుల్లయ్య ఆ
రకెక్కిని ఒకచేతితో పట్టుకొని ఇంకొకచేతితో చెట్టుకొమ్మను
పట్టుకొనెను.

అల్లయ్య—అయ్యో, బారిపోతున్నాను. రెండుచేతుల
తో పట్టుకో.

వర్షం

ఒకడు—అది వర్షంకల్లా వున్నదే.
ఇంకొకడు—అది అంతే ఏమిటి?
ఒకడు—వాతావరణం.

ఇంకొకడు—వాతావరణంవెరు. వర్షంవెరు. వర్షం
అంటే నీళ్లు.

ఒకడు—ఆకాశం వర్షంవల్ల ఉన్నదే.
ఇంకొకడు—ఆకాశం భూవర్ణం. అది వర్షం ఎట్లాఅవు
తుంది?

వడ్డి

వెత్తెయ్య, పిచ్చయ్య అన్నదమ్ములు. వెత్తెయ్యకు
డబ్బుఅవసరమయ్యెను. పిచ్చయ్యను బదులు ఇమ్మనెను.

పిచ్చయ్య—నూటికి నెలకు రెండు రూపాయలు వడ్డి
ఇస్తే అప్పు ఇస్తాను.

వెత్తెయ్య—మన నాయన వచ్చి వర్షంకో ఉన్నా
డు. అక్కడనుండి చూస్తే, యింతవడ్డికి అప్పు ఇచ్చావని ఎంత
గుర్తిస్తాడో, ఆలోచించానా?

పిచ్చయ్య—సరేనాలేదు లే. అక్కడనుంచి చూస్తే
రూపాయలల్లా కనిపిస్తుందిలే.

అద్దరా

రామయ్య—నాభార్యను గురించి అద్దరాగా ఉ
న్నది.

సోమయ్య—ఎందుకంత అద్దరా?
రామయ్య—అవిడ బజారు వెళ్ళింది. ఇప్పుడు ఎంత
కురుస్తున్నది.

సోమయ్య—ఏదో అంగడిలోకి పోయి నిలువం
టుంది, లెంకి.

సోమయ్య—అది సరే. చీర కొనుక్కోమని నూరు
రూపాయలనోటు ఇచ్చాను. అది తడిసిపోతుండేమో అని
నాకు భయం.

పక్షవాతం

పెద్దమనిషి—ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు? నీకేంపాద
వచ్చింది?

పిల్లవాడు—పక్షవాతం.
పెద్దమనిషి—అప్పుడే పక్షవాతమా? డాక్టరుకు చూపిం
చలేదా?

పిల్లవాడు—పక్షవాతానికి బయట పక్షవాతమని
వ్రాసినందుకు నన్ను పేర్చరు కొట్టాడు.

బ్యాంకు

ఒకడు—నాకూ నాపెళ్ళానికి బ్యాంకులో ఒకటే
అక్కాంటు ఉన్నది.

ఇంకొకడు—నయమే. ఇందువలన ఏవిధమయిన క
ష్టం ఉండదు.

ఒకడు—నిజమే. నేను బ్యాంకులో డబ్బువేయంగా
నే, నాపెళ్ళాము డబ్బు తీసుకుంటుంటుంది.

ఖయిదు

మేజిస్ట్రేట్లు—నీకు రెండుమాసముఖయిదు వేశాను.
ఏమియినా చెప్పుకుంటానా?

ముద్దు—ఇవ్వాలే గాత్రకి అన్నానికి ఇంటికి రా
నని, మాయింటికి కబరుపంపండి.

పండ్లు

ఒకడు—నేను నీకు పండ్లగంప పంపాను, అందిందా?
ఇంకొకడు—అందిందిగాని, చూస్తే పడేఉన్నవి. ఎవ
రో తీసుకొనివుంటారు.

ఒకడు—నేను పంపింది ఎనిమిదేలెండి.

స్నానం

ఉపాధ్యాయుడు—ఏడుగురు పిల్లలున్న సముద్రస్నా
నానికి వెళ్ళారనుకో. ముగ్గిరిని స్నానం చెయ్యవద్దన్నారనుకో.
ఎంతమందిస్నానంచేసి వుంటారు?

బాలుడు—ఏడుగురున్ను.

మారు చూట

యజమాని—నాకు ఒక గుమాస్తా కావాలే. నేను
ఏమన్నా సరే మారుచూట పలకకుండా ఉండే వాడు కావాలే.
ఎనిడయినా ఉన్నాడా?

ఒకడు—నేను పనికి వస్తానండి. ఇదివరకు తెల్లసోను
ఆఫీసులో పని చేసానండి.

దమ్మిడి

పెద్దమనిషి—నీవు దమ్మిడికన్నా ఎందుకు ఎక్కువ
పుచ్చుకోవు?

బిచ్చగాడు—ఎక్కువ పుచ్చుకుంటే, పిమ్మట ఎవరూ
భర్తం చెయ్యరండి.

దిక్కులు

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు ఉత్తర దిక్కుగా నిలుచుని
వుంటే నీకుడిచెయ్యి తూర్పువైపు, ఎడమచెయ్యి పడమర వైపు
నీవీపు దక్షిణంవైపు ఉంటువి. నీవెదుట ఏమి వుంటుందో చెప్పు
బాలుడు—నాపాట్లు.

కాంగ్రెసువిజయమహోత్సవము—కైకరము

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఉత్తర, దక్షిణాదులును, కాం
గ్రెసుఆజ్ఞానుబంధులును నను, దంగం వారాయనరాజు, మోతే
నారాయణరావుగార్ల నిజాయతను కూర్చి మేరజేసిపంతోమను
తోకమ్మసోదరులు, గొప్పయోత్సవముజరిపిరి. మహాత్మాగాంధీగారి
యొక్కయొక్క తక్కిన దేశభక్తులయొక్కయొక్క యువకులు పుచ్చ
హారములతోడను, కన్నాహారములతోడను, బాబాభజంతిల
తోడను, భజనలతోడను, జయజయస్వరములతోడను, శ్రుత్యనకు
జరిపి దేశభక్తి నెల్లగిందిరి. ఉత్సవానంతరము మాదాను చూచి
కంగారిగుడివద్ద అల్పాహారాదును జరుపబడెను.

(ఒక విలేఖరి)

నూతన శాసనసభ వివిధపక్షముల సంఖ్యలు

—❁❁—❁❁❁❁—❁❁
మ ద రా సు శా స న స భ

కాంగ్రెసు	జస్తిసు	స్వతంత్ర	ఇతరులు
(1) సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు (2) డాక్టర్ బి. యస్. మల్లయ్యగారు (3) సి. యస్. గోవిందరాజులుమొదలిగారు (4) పి. భక్తవల్సలనాయుడుగారు (5) యల్. కె. తులసిరామగారు (6) యు. రామస్వామిఅయ్యగారు (7) చావలి రామసోమయాజులుగారు (8) చిన్నపడమల ఓలిరెడ్డిగారు (9) చీమలవాగుపల్లి నారాయణరెడ్డిగారు (10) టి. ఆదివారాయణకెట్టిగారు (11) మాటికల్వేలనాయకరుగారు (12) సి. వెంకటరంగంనాయుడుగారు (13) కె. కృష్ణస్వామినాయకరుగారు (14) సి. వి. ముత్తురంగమొదలిగారు (15) కె. కోటిరెడ్డిగారు (16) ఆర్కాటుపరశురామరావుగారు (17) దండు నారాయణరాజుగారు (18) మోతేనారాయణరావుగారు (19) పి. అంజనేయులుగారు (20) యస్. ముత్తయ్యమొదలిగారు (21) సి. మరుదవనంపిళ్ళేగారు (22) కె. యస్. శివనాథస్వామయ్యగారు (23) ఆర్. నేతురత్నం అయ్యగారు (24) డాక్టర్ జేజుయ్యదీనుసాహెబుగారు (25) కె. పి. వి. యస్. మహమ్మదుమీరా సాహెబుగారు (26) టి. కె. సయ్యదు బ్రహ్మాంసాహెబుగారు (27) కె. ఉప్పిసాహెబుగారు (28) యస్. సత్యమూర్తిగారు (29) సి. గోపాలమోహనుగారు (30) పిళ్ళేనాథదాసుగారు (31) వరదా కామేశ్వరరావు నాయుడుగారు (32) అబ్దులు హమీదుఖానుగారు (33) సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు (34) పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు (35) సి. వి. యస్. వరసింహరాజుగారు (36) సి. వి. వెంకటరమణఅయ్యంగారు (37) కేణుఉదయగౌండరుగారు (38) కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగారు (39) లిక్కని వెంకటరత్నంగారు (40) కె. మాధవనునాయుడుగారు (41) కరంతుగారు (42) అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు (43) ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (44) జె. ఎ. సలాసగారు (45) బషీరు అహమదుగారు (46) పి. శివరావుగారు	(1) పానగలురాజుగారు (2) పి. సి. ఎతిరాజులునాయుడుగారు (3) టి. యం. మాయుడుగారు (4) చిదంబరనాథ మొదలిగారు (5) సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు (6) బి. మునుస్వామినాయుడుగారు (7) పి. టి. రాజసుగారు (8) యస్. ఆర్పుదస్వామిఉడయరుగారు (9) యం. కృష్ణన్ నాయరుగారు (10) యస్. ఎల్లప్పకెట్టిగారు (11) మీర్జాపురం జమీందారుగారు (12) కె. సీతారామకెట్టిగారు	(1) చావడి నాథస్వామిపిళ్ళేగారు (2) జాగల్లమాడి కృష్ణస్వామి చౌదరిగారు (3) ఎ. బి. పెట్టిగారు (4) టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు (5) డి. బ. మరుగప్పకెట్టిగారు (6) టి. యం. నారాయణస్వామిపిళ్ళేగారు (7) మోవ. బి. ఆరిగౌండరుగారు (8) అబ్దులు ఆలీఖానుగారు (9) మహమ్మదు మహండుగారు (10) కల్లికోటరాజుగారు (11) డాక్టర్ పి. నాబ్బరాయనుగారు (12) రామనాధురాజుగారు (13) నారాయణకెట్టియరు (14) ఎ. వి. భానోజిరావుగారు (15) కె. ముప్పిలనాయరుగారు (16) గొల్లపల్లిరాజుగారు (17) కుమారస్వామి రెడ్డిగారు (18) అబ్దులరజాకు సాహెబుగారు (19) సి. యస్. రత్నసభాపతిమొదలిగారు (20) సాత్తూరు జమీందారుగారు (21) కె. ఆర్. వెంకటాచయ్యరుగారు (22) సి. డి. అప్పారావుకెట్టిగారు (23) పి. కె. రామచంద్రపడయాచిగారు (24) ఎ. రంగనాథంమొదలిగారు (25) దేనియల్ ధామసుగారు	(1) కె. కే. గారు (2) జేవిను ,, (3) మెక్కాగల్ ,, (4) కాంగ్రేస్ ,, (5) వుడ్ ,, (6) స్కిత్ ,,

భారత శాసనసభ

కాంగ్రెసు	జస్తిసు	స్వతంత్ర	ఇతరులు
(1) ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు (2) సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు (3) సయ్యదు ముహమ్మదుసాహెబుగారు (4) ఆర్. కె. ఖయ్యుగంకెట్టిగారు (5) కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు (6) యం. కే. ఆచార్యులుగారు (7) ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు		(1) విద్యసాగరపాండ్యగారు (2) హోజిఅబ్దుల్లా హాజికాసీంగారు (3) టి. నర్సయ్యరావుగారు	(1) ఇ. యం. మెక్వెయిలుగారు

విన్దరుటనుగారిరాక

శ్రీశ్రీశ్రీ

ఇండియా ప్రభుత్వమునా రిటుల ప్రకటించిరి. ఇండియా మంత్రి గారి అంగీకారము బడసి, సహాయమంత్రి యగు విటరుటనుగారు డిశెంబరు నెలలో హిందూ దేశమునకు బయలుదేరుచున్నారు. హిందూ దేశమునందు వీరు కొలదికాలముందురు. వీరు అధికారరీత్యాగాక, ప్రైవేటుగ వచ్చుచున్నారు. ఫిబ్రవరి నెలలో జరుగు క్రొత్త పార్లమెంటుసభకు వీరు తిరిగి వెడలెదరు. 1924 సంవత్సరమునందు వారీ దేశమునకు వచ్చిననాటివలె ఇప్పుడును విటరుటను గారు అధికారసంబంధముతో రాకుండుటచే, ప్రతికాప్రతినిధులతో సంభాషించుటకుగాని, రాయబారముల నందుకొనుటకుగాని, బహిరంగోపన్యాసముల గావించుటకు గాని, అంగీకరింపరు.

విటరుటనుగారు ప్రైవేటుగవచ్చునపుడు, స్వేచ్ఛగ నేల ప్రవర్తింపగూడదో తెలియదు. ఏల వీరు ప్రతికాప్రతినిధులతో ముచ్చటించగూడదు? ఏల నాయకులతో సంప్రతింపగూడదు? పబ్లికుగ వచ్చినపుడే, వీరి కిట్టినిర్బంధము లుండును. తిరిగరాకకు కతం బేమి? ఆరోగ్యముకొరకు వచ్చుచున్నారా? ఆసంగతిని ప్రభుత్వప్రకటనము తెలుపలేదు. హిందూ దేశస్థిని స్వయముగ గ్రహించుటకు వచ్చుచున్నారని తలంపవలెను. అటులగుచో, వీరు కన్యాకుమారినుండి హిమవత్పర్వతములవరకుబోయినను, ప్రజాప్రముఖులతో ముచ్చటించకుండు నిజతిస్థిని గ్రహించుటకు వీలుపడదు. గవర్న మెంటు భవనములలో నివసించి, అధికారుల యభిప్రాయములను మాత్రము కనుగొని, ఆంగ్లో హైందవప్రతికలను మాత్రము పఠించి వెడలిపోవుచో, వీరి జ్ఞానము మొదట నెటులుండెనో పిమ్మటను అటులనే యుండగలదు. అతియగాని, ఒకింతయు దేశీయుల హృదయములను వీరు కనిపెట్టజాలరు. ఎన్ని కలఫలితము జూచిన, దేశము కాంగ్రెసుపక్షమున నున్నటుల బాలుని కయినను విశేషముగాక మానదు. చెన్నరాజధానియందు గాక, ఇతరప్రాంతములందును పరిస్థితి లిటులేయున్నవి. హిందూ మహమ్మదీయ భేదముల మూలమున, లజపతిరాయి ప్రభృతులు చీలిపోయి క్రొత్తపక్షములను నెలకొల్పి నియెడల, కాంగ్రెసుబల మింకను సత్తెయించెడిది. దురదృష్టవశమున, రిస్సాంసీపుసహకారవాదు లనియు, స్వతంత్రపక్షమువారనియు పేర్లుబెట్టుకొని, సత్వరాభివృద్ధికి భంగము కలిగించినను, ప్రజలు మాత్రము సత్వరస్వరాజ్యము సభిలపించుచున్నారు. సాంఘికభేదములను ముందుకు రానియకుండుట కిష్టపడుచున్నారు. క్రొత్తపక్షము

లకు బలము కనుపింపలేదు ఇట్టి సందర్భములలో, ప్రజలయభిలాషల నింకను తృణీకరించుట లాభకరమో, లేక వారు గోదిన నేవనలేడిమాండును సఫలపరచుట లాభకరమో, విటరుటనుగారు విచారింపవలయును. భారతీయులలో సభిప్రాయభేదములున్నను, సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనావశ్యకత విషయమై ఎట్టి భిన్న భావము గనుపింపదు. అట్టితరి, ప్రజలలో నిరాశను బెరుగనిచ్చుట భావ్యముగాదు. స్వపరిపాలనమును నిరోధించినకొలదియు, భారతీయులు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము సభిమానించుట కష్టము. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదు లిదివరకే పలువురు గలరు. రానురాను వీరిసంఖ్య యధికమగును. ఇంపీరియల్ సమావేశమునందు, హిందూదేశ మెట్టిహిసాసాన మాక్రమించెనో తెలుపనక్కరలేదు. వివిధ రాజ్యములవారును తమ తమ యభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ చెలుపుచుండగ, హిందూదేశము పక్షమున విటరుటనుగారును, బర్ ద్వాను మహారాజుగారును ప్రజలకోర్కెలకు విరుద్ధముగ ముచ్చటించిరి. స్వపరిపాలనము తేకుండుటవలన, హిందూదేశము ఇంటిలోను టెలుగునుగూడ తీరినియవమానమునకు లోనగుచున్నది. అధినివేశరాజ్యములలో భారతీయులను అనాగరికులుగ భావించి పలువిధకష్టములపాలేయుచున్నారు. ఇట్టిదుస్థితిని భారతీయు లికమీద సహించుట దుర్లభము. స్వరాజ్యసిద్ధికి పాలకులు తోడ్పడకబోయినను, స్వతంత్రతే సంపాదించ సమకట్టెదరు. విటరుటనుగారు దూరదృష్టి గలవారగుచో, తెగువరకు తిరిగి పక, భారతీయుల కోర్కెలను వెంటనే సఫలపరచుట వివేకము. ప్రజల గాఢాభిలాషలను బ్రిటీషు ముక్త్రులకు నివేదించుట యత్యవసరము. లేనియెడల నష్టము బ్రిటీషుపాలకులకే తటస్థించునుగాని, భారతీయులకు గాదు. భారతీయులు కృతనిశ్చయులగుచో, అచిరకాలములో స్వాతంత్ర్యమును బడయగలరు. ఇందుకు వికమత్యమవసరము నేడుగాకున్న రేపయినను, స్వరాజ్యము సిద్ధింపక తీరదు. ఇంగ్లండు వెంటనే బుద్ధిపూర్వముగ స్వరాజ్యసిద్ధి కంగీకరించుట క్రేయస్కరమో, అటుగాక స్వరాజ్యము నొసగకతప్పక ప్రతిచ్చుట క్రేయస్కరమో, విటరుటను ప్రభృతు లూహించుకొనవచ్చును. పాలకులెటుల మెలగినను, భారతీయులు స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నముల పట్ల నేమాత్రము ఏమరగూడదు. చెన్నరాసధానియందు, కాంగ్రెసు పక్షమువారు అధికసంఖ్యలతో శాసనసభలో బ్రవేశించుచున్నారు. స్వతంత్రపక్ష సభ్యులు, మంత్రిపదవుల సంకరింప వీరిని బురికొల్పుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు రిట్టియాకర్షణకు మాత్రము లోనుగాకుండురుగాక యని కోరెదము. మంత్రుల నెవరి నేర్పరిచిననుసరియే, ఆవిషయమై ఎట్టి ఏర్పాటులు జరిగినను సరియే, కాంగ్రెసుపక్షమువారు మాత్రము, వానితో నేమాత్రము తోక్యము గలుగజేసికొనగూడదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమిదివరకే నిర్ణయింపబడియున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వస్థానమున స్వరాజ్యమును స్థాపించుట, కాంగ్రెసు పక్షమువారి ముఖ్యశయము. ద్వంద్వప్రభుత్వము వట్టి బూటకము. దీని పేరుతో స్వపరిపాలనమునిచ్చినటుల భ్రమింపజేయు ప్రయత్నములకు కాం

గ్రెసుపక్షమువారు లోనుగాజాలరు. గౌహతికాంగ్రెసుసభలో ద్వంద్వప్రభుత్వము నడుగంటజేసి, స్వపరిపాలనమును సంపాదించుటకు తగిన మార్గములను నిరూపించుట, ముఖ్యావసరము. ఈలోపల కాంగ్రెసుపక్షము ఏమాత్రము వెనుకంజవైచినను, భావిపరిణామము అంధకారబుధుగ ముగ నుండును. కాంగ్రెసుపక్షమున కిది పరీక్షాసమయము. కాంగ్రెసు గూడులోపలనే మంత్రుల నియామకము జరుగును. నిరర్థకముగు ద్వంద్వప్రభుత్వ యంత్రమును నడుపు ప్రయత్నములకు కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఏమాత్రము తోడ్పడగూడదు. ప్రజలు, కాంగ్రె సుపక్షమువారి సభిమానించిన కారణము, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై వీరు తమ యావచ్చుకీని వినియోగించెదరను నమ్మకమేగాని పేరుగాదు. అట్టివిశ్వాసమును వీరు సార్థకపరచుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసుపక్షబలమును చెదరనీయక కాపాడుచో స్వతంత్రులు మున్నగువారందరును ఈపక్షమునందు గలసిపోకమానరు. అట్టి తరి, విటరుటనుగారు ప్రజాశక్తిని గుర్తించి, భావికర్తవ్యము నాలోచింపవలసివచ్చును. విటరుటనుగారు ప్రజాభిప్రాయమును స్వయముగ గనుగొనినను కనుగొనకబోయినను, ప్రజాశక్తి వారికి దృగ్గోచర మగునటుల ఏర్పాటుజేయ వలయును. అసహాయోద్యమ మడుగంటెననియు, స్వరాజ్యపక్షము అంతరించినదనియు సహకార మొక్కటే మిగిలెననియు, ఇకముందు ఎట్టిభీతికి కారణములేదనియు, బ్రిటీషుప్రధానమంత్రి యగు బాల్ఫూరుగారును, ఇండియామంత్రులగు బర్క్ టౌన్షెడ్ ప్రభువుగారును జెప్పి సంతసింపవచ్చును. కాని, సరోజినీదేవిగారు సూచించినటుల, అసహాయకార్యక్రమము భిన్నరూపముల దాల్చినను, అసహాయ భావ మెన్నటికిని నశింపజాలదు. స్వప్ర్యాదినుండియు అసహాయము వ్యాపించియేయున్నది. చెడుగును నివారించుటకీతకన్నను ప్రబలసాధన మింకొకటి యుండజాలదు. గాఢమహాత్ముడొక్కడే యీసాధనము నవలంబింపలేదు. ప్రపంచచారిత్రమునందు వాసి గాంచిన మహాపురుషులెల్లరును ఈసాధనము నుపయోగించి, కామ్యార్థసిద్ధిగాంచిరి. పరాధీనత చెడుగులలో నొకటి యగుచో, దానిని బోదోలి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకు, అసహాయము ముఖ్యసాధనమని, సరోజినీదేవిగారు వలికిరి. అందుచే అసహాయ భావము హిందూదేశమున అంతరించునని దలచుట వెట్టి. స్వపరిపాలనాప్రదానమే అసహాయమును బోగొట్టగలదు. ఈవిషయమై భారతీయులు నిజస్థితిని తేటపరుపవలయును. విటరుటనుగారు సర్వమును గ్రహించెదరుగాక యని కోరెదము.

బ్రాహ్మణేతరులు: శాసనసభలు

మదరాసు శాసనసభకు జరిగిన ఇన్నికలలో విజయముగాంచినవారిలో బ్రాహ్మణేతరు లధికముగ గలరు. ఆంధ్రదేశమునందు అనంతపురము, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, విశాఖపట్టణముజిల్లాలలో బ్రాహ్మణేతరులే పూర్తిగ విజయముగాంచిరి. ఇతర ఆంధ్రమండలములలో విజయముగాంచినవారిలో బ్రాహ్మణేతరులు గలరు. చెన్నపురిలో విజయముగాంచిన నలుగురిలో మువ్వురు

బ్రాహ్మణేతరులు. దక్షిణజిల్లాలలో బ్రాహ్మణేతరులధికవిజయము బడసిరి. కాంగ్రెసు పక్షము బ్రాహ్మణపక్షమును సంగతి నిరాధార మనటకు, గెలిచినవారిలో నధికసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణేతరు లగుటయే ప్రబల నిదర్శనము. నిజస్థితి యిటుండ, జస్టిసు ప్రతికమాత్రము ఎన్నికలలో బ్రాహ్మణేతరులు జయించుట కవకాశము లేదని, నిన్నటి దినము వ్రాసెను. ప్రస్తుతస్థితిబట్టి బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము తో బని లేదనియు, ఇది లేనపుడే వారి కధికలాభముండుననియు, గ్రహింపవచ్చును. అందుకు మారుగ, జస్టిసు ప్రతిక, ప్రత్యేక బ్రాహ్మణేతర నియోజకవర్గ ముండవలయునని యడుగుచున్నది. రాయల్ కమిషనువారి యెదుట, యీసంగతిని నివేదించెదరట. ఇంతకన్న ను బ్రాహ్మణేతరులకు నష్టదాయక మగు సూచన వేరుండదు. బ్రాహ్మణనియోజకవర్గము వేరుగను, బ్రాహ్మణేతరనియోజకవర్గము వేరుగ నుండుననుకొనుడు. ఉభయసంఘముల కలయిక లేనికతన, విభేదము లింకను విస్తరింపక మానవు. ఉత్తర హిందూ దేశమున హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యములు విస్తరించుటకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములే తోడ్పడె నని అనుభవజ్ఞులు చెలుపుచున్నారు. సామాన్య నియోజకగణమునందుగాని, ఉభయసంఘములవారును తమ తమ భేదములను మరచుటకు వీలులేదనుచున్నారు. సంఘదురభిమానమును బెంచి, తద్వారా ప్రతినిధులగుట కిట్టి ప్రత్యేకనియోజకగణములు పలువురకు తోడ్పడగలవు. ఇందువలన జాతీయభావము మృగ్యమగును. బ్రాహ్మణ నియోజకవర్గము నేర్పరచుటవలన బ్రాహ్మణేతరులకే ఎక్కుడునష్టము వాటిల్లును. బ్రాహ్మణస్థానములకు బ్రాహ్మణులు తప్పక వచ్చెదరు. బ్రాహ్మణేతరులలో ననేకోప సంఘములుండుటచే, అంతకలహములు మొదై ప్రతి అంతఃశాఖవారును స్వలాభమును ముఖ్యమని భావించుటకు వీలుగను. ఇంతంతాలు పడినను, ఇప్పటికన్నను బ్రాహ్మణేతరులెక్కుడుమంది శాసనసభలో ప్రవేశించుటకపుడు వీలుగనా? వీలులేనపుడు దేశానర్థకరమగు ప్రత్యేక నియోజకగణముల నేల వాంఛింపవలయును? నిజమేమనిన, జస్టిసుప్రతిక మర్తిపక్షమువారోడి పోయినందులకు చింతపడుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమున బ్రాహ్మణేతరప్రముఖులు జయముగాంచినందుల కేప్రతిక ఏమాత్రము సంతసము జూపకున్నది. జస్టిసుపక్షము స్వాతంత్ర్యవిముఖపక్ష మగుటచే, స్వాతంత్ర్యాభిలాషులు బ్రాహ్మణేతరులయినవారిని ప్రేమింపదు. అందుచే జస్టిసుప్రతిక వ్రాతలను, దేశక్షేయోభిలాషులెవరును ఆదరించుట దుర్లభము.

సక్షముల విభజన

కాంగ్రెసుపక్ష మొక్కటియే, తన అభ్యర్థులను స్పష్టముగ పేర్కొనినది. కేవలవ్యక్తులబలముపై గాక కాంగ్రెసు ఉద్యమముపై నాధారపడినది. జస్టిసుపక్షమువారు చెన్నపురిలో నష్ట నితరతావుల నెక్కడను తమపక్షపు అభ్యర్థుల నెవరిని ధైర్యముతో పేర్కొని యుండలేదు. ఎవరు గెలిచినవారిని తమలో జేర్చికొనవచ్చునని, సర్ పానగల్

రాజుగారు భావించియుందురు. వెనుకటివలె సాంఘికవైషమ్యమును బెంచుట కిప్పుడు వీలులేదని జస్టిసుపక్షమువారు గ్రహించుటచే, స్వతంత్రులమని పలువురు చెప్పకొని ప్రచారము సలుపసాగిరి. అట్టివారిలో కొందరు విజయముగాంచిరి. జస్టిసు పక్షముపేరు చెప్పకొనుట కయినను వెఱచినవారి నేమనవలయునో చెలుప నక్కరలేదు. రామనాథరాజుగారిదివరకు జస్టిసుపక్షమువారుగ పరిగణింపబడుచుండిరి. సాత్తూరు జమిందారుగారు జస్టిసుపక్షమువారుగ నామినేటు చేయబడినను, తాము స్వతంత్రజాతీయవాదులమని, వారు ప్రతికలకిపుడు చెలుపుచున్నారు. రామనాథరాజుగారు ప్రతికలకు వ్రాయుచు, తాము నామినేషను సమయమున హాజరు గాలేదనియు, తమకార్యదర్శిగారు ఏక్షముపేరు జెప్పకబోయినను, కలెక్టరుగారు తమను జస్టిసుపక్షమున జేర్చిరనియు, తమను జస్టిసుపక్షమున నేల జేర్చిరో తెలియదనియు, సూచించిరి. ఈవిధముగ జూచిన, జస్టిసుపక్షముతరపున బహిరంగముగ వచ్చినవారు ప్రాతమంత్రులు దప్ప ఇతరులు గనుపింపరు. జస్టిసుపక్షమునకు నామరూపము లనలే గనుపింపకున్నవి. ఇట్టిసందర్భములలో గెలిచినవారు ఏపక్షమువార మని నామినేషను పంపిరో, ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ప్రచురించుట యవసరము. ప్రజలీసంగతిని గ్రహించుట కాతురము జూపుచున్నారు. వోటింగు కాగితములలో పక్షమును పేర్కొనక బోవుటచే, కొందరు వోటర్లు యిబ్బందిపడియుండిరి.

కాంగ్రెసు విజయవార్తలు

కాంగ్రెసు విజయవార్త లింకను అరుదెంచుచునే యున్నవి. దక్షిణ మహమ్మదీయుల తరపున కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు బషీరు అహమ్మదుగారు విజయము గాంచిరి. పశ్చిమజిల్లాల క్రైస్తవప్రతినిధిగ, కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులగు సాబ్బానాగారు విజయముగాంచిరి. సాబ్బానాగారు, కడచిన శాసనసభలో ధైర్యముగ బనిచేసి, కీర్తిపడసిరి. దక్షిణక్రైస్తవ నియోజకవర్గముతరపున స్వతంత్రులగు జేనియల్ థామసుగారు విజయము గాంచుటయు, జస్టిసుపక్షాభ్యర్థి యోడి పోవుటయు, గమనింపదగిన విషయములు. దక్షిణజిల్లము మండలమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రతినిధులుగ నెన్నికొనబడిరి. అక్కడక్కడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపజయము గాంచినను, మొత్తముమీద అధికవిజయము బడసినటుటకు సందియములేదు. జస్టిసుపక్షపు ఓటమి మిక్కుటమని, చూచినంతనే తెలియదు.

కొత్త బెంగాలుగవర్నరుగారి యూహ

బెంగాలు గవర్నరుగ నియమితులయిన కలనల్ జాక్సనుగారు ముచ్చటించుచు, ఇర్వినుప్రభువుగారి పరిపాలనము పూర్తియగులోపల హిందూ జేతమునగల యిబ్బందులు తీరునని పలికిరి. కాని, ఇర్విను ప్రభువుగారి రొక్కరేమి చేయగలరు? అధికారవర్గ మంతయు ఇర్వినుప్రభువుగారికి తోడ్పడి ప్రజాభిలాషలను, సఫలపరచినగాని, లాభముండదు. కేవల నిర్బంధప్రయోగమువలన అశాంతి తాత్కాలికముగ నణగినటుల గను పించినను, తిరిగి మరియొకరూపమున బైకివచ్చును. బెంగాలులో జాక్సనుగారు రవలంబించు పద్ధతిబట్టియే, భావి

పరిణామ మాధారపడియుండును. జాక్సనుగారు ప్రజాశయనిరోధమునకు తోడ్పడెదరా, లేక ప్రజాభిలాషసిద్ధికి తోడ్పడెదరా?

బల్లారి

బల్లారిమండలము కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు శివరావుగారిని, స్వతంత్రులగు రంగనాథం మొదలిగారిని ఎన్నికొని, జస్టిసుపక్షాభ్యర్థిని నిరాకరించినది. శివరావుగారింతకు పూర్వము శాసనసభలలో ప్రజాపక్షమున కృషిసలిపి పేర్కొందిరి. రంగనాథం మొదలియారుగారు స్వచ్ఛిద్ధులగుటచే, వారిగుణాతిశయమును వివరింప బనిలేదు. వీరుగూడ కాంగ్రెసుపక్షమున జేరి, పాటుబడుచో బల్లారిమండలమున కెక్కుడు లాభ ముండును. పశ్చిమాంధ్రదేశము వర్జవైషమ్యమును పాటింపదని చాటగలిగినందులకెంతయు సంతసమగుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

ఇరువదియేడవ ప్రకరణమునకు సంగ్రహము
నేడు 18 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో యీ ప్రకరణము ప్రకటింపబడెను. బొంబాయిలో పెక్కుమేర ముఖ్యో నిండియుండిన బహిరంగసభలో దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులస్థితినిగూర్చి మహాత్ముడు పదవనించెను. రాజకీయలో మహాత్మునిబావ పనిపొయినమగునాడే మహాత్ముడు బహిరంగసభలో బాంబాయికి బహుళదేశీయని వచ్చెను. తనబావకు రేయుంబనన పరిచర్య చేయుచుండుటచే మహాత్ముడు చాల దస్సియుండెను. అంతలో సర్ ఫిరోజీషా మెహతాగారి వద్దనుండి తిరిగి వచ్చుటచే తనయింట గొప్పఆపద కలిగినను ఆమరునాడే బయలుదేరిన అందువలన ఉపన్యాసమునుగూర్చి ఆలోచించుటకై నడుమ మహాత్మునకు తీరిక లేకపోయెను. “గాంధీగారు! మీ ఉపన్యాసము సిద్ధమైనదా?” అని మెహతాగారు అడిగిరి. “అయ్యో! నేను వ్రాయలేదు. ఆఫ్ఘానిస్తాన్ గానీ యుపన్యాసించెదను” అని మహాత్ముడనెను. “బొంబాయిలో నది పనికిరాదు. మీ రెటులైన నేడు రాత్రి కష్టపడి వ్రాయవలెను” అని మెహతాగారునిరి. “అతిగా మహాత్ముడు దానిని వ్రాసెను. మరునాడు సభలో మహాత్ముడు చదువగా పరిగా వెనకిని నిరబడలేదు. అసంగతి మహాత్మునకు తెలియగానే చాల భయపడెను కలిగెను. తరువాత మరియొక రాయుపన్యాసమును నడిపిరి. సభ్యులు చాల తో కాంతిముగాను సంతోషముగాను వినిరి. వ్యాపమును మెహతాగారు గూడ సామోదించిరి. దానివలన కొందర దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను గూర్చి శ్రద్ధబూనిరి” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రీతెను)

నేషనల్ లిబరల్ ఫెడరేషను మహాసభ

శివస్వామి అయ్యరుగారు రధ్యక్షత వహింతురు
అక్టోబరు, నవంబరు 17-18-19. డి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు భారతదేశమునలి నేషనల్ లిబరల్ ఫెడరేషను రధ్యక్షత వహింతురు. డిసెంబరు 27 నుండి సభసమావేశమగును.

లక్నో విశ్వ విద్యాలయ పట్ట ప్రధానోత్సవము

గవర్నరుగారు రధ్యక్షత వహించుట
లక్నో, నవంబరు 17-18-19. విశ్వవిద్యాలయ పట్ట ప్రధానోత్సవమునకు గవర్నరు సర్ సామ్యూలుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. పెన్నను తీసికొనవచ్చు డి. యస్. చక్రవర్తిగారికి డాక్టరు ఆఫ్ లిటరేచరు గౌరవవిరుదము నిచ్చి గౌరవించిరి. చక్రవర్తిగారి ఉత్సవసమయమున ఉపన్యాసించిరి. సాక్షురకమిషనువారిచే సిఫార్సుచేయబడిన పద్ధతినే అమలించిరిని తెలిపి ముగించిరి: ఆ. ప్రె.

మాణిక్య వేలు నాయకరుగారు
(కాంగ్రెసు)
ఉత్తరకర్ణాటక ప్రతినిధిగ ఎన్నుకోబడిరి.
(ప్రె. ఫో. బీ)

బర్తాయందు నేరముల రిపోర్టు
ముఖ్యమగు నేరములసంఖ్య తగ్గెను
రంగూను, నవంబరు 18—ప్రతివత్సరమునను ఏటికినాల్గు సార్లు ప్రకటింపబడు నేరముల నివేదిక ప్రకారముగ బర్తాయందు హత్యమొదలగు ముఖ్యనేరములసంఖ్య తగ్గెను. బందిపోటు, తుపాకులు మొదలగు ఆయుధములతో వచ్చి నేరములు జేరుట మొదలగు నేరములసంఖ్య తగ్గెను. సంఖ్య తగ్గెను. (అ. ప్రె.)

నమక ద్రోహము

ఈ 1860 రూపాయలు హరించుట

రంగూను, నవంబరు 17:—409 నెక్సుక్రింద డెలివు గారిపై రు. 186 లు హరించినందులకు నేరము మోపబడెను. వాడి ట్యూగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు తాను కలెక్టరనియు ముద్దాయి డెలివిచ్చి అనియు తెలిపెను. నెక్సుక్రింద 15 వ తేదీన పారిపోగానే నేను పోలీసువారికి తెలిపితిని. మొత్తము పోయిన సొమ్ము రు. 18484/4 లు అని తెలిపెను. ముద్దాయి తాను 4 ఏండ్లు ఆకడేలో పనిచేసెననియు అకున్నను ఒక రోజు న విలిచి రెనకు 4, 5 రోజులు కలవు తీసికొనమని తన అక్కాటులోని రెవ్యూ నాపై తోసివేసిరిని తెలిపిచ్చినందు, అతని కే ఆంతయు తెలియననియు, నాపహరణమందు తనకు భాగములేదనియు చెప్పెను. ప్రతివాదము 26 తేదీన వినుటకు వాయిదా వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఎ. రంగనాథ మొదల్యారుగారు
(స్వతంత్ర)
బల్లారి జిల్లా ప్రతినిధులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.
(ప్రె. ఫో. బీ)

“కేపుటానే” ‘ఏషియాటికు’ కాన్ఫరెన్సుకు రంగము

సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారితంతి

అలహాబాదు, నవంబరు 17:—పయోనీరు పత్రికకు ఆంధ్రానుగారు దర్బానునుండి పంపిన తంతిప్రకారము ఏషియాటికు కాన్ఫరెన్సుకు రంగము కేపుటనేననియు, భారతీయుల సానుభూతిసంపాదించుటకు యూయనుప్రభుత్వముచాలిప్పలు పడునున్నదనియు తెలియచున్నది. ఫీల్డ్ ఫు కెర్రు. లయొనెలు కర్మి నుగార్లు పక్షిణాశ్రీకాలోనే యున్నారు. (అ. ప్రె.)

మసీదులయెదుట వాద్యము

సింధు హిందువులు, పాట్నాఖాయి హిందువుల సత్్యాగ్రహమునకు సానుభూతి తెలుపుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

హైదరాబాదు, సింధు నవంబరు 17:—హిందూసభ వారు నిన్న హైదరాబాదులో సమావేశమై పాట్నాఖాయి లోని సత్్యాగ్రహము మసీదుల ఎదుట వాద్యముల విషయము చేయుచున్న ప్రయత్నములకు సానుభూతి తెలుపుచు తీర్మానించిరి.

పి. శివరావుగారు
(కాంగ్రెసు)

బల్లారి జిల్లా ప్రతినిధిగ ఎన్నుకోబడిరి.

రంగూను పురపాలక సంఘము ఋణమునకు తెండర్లుకోరుట

రంగూను, నవంబరు 17:—రంగూను పురపాలకసంఘమువారు రు. 4089500 లు ఋణమునకు తెండర్లు కోరుచు ప్రకటించిరి. నవంబరు 15 వ తేదీన ఇంసేరియత్ బాంకువారు తెరచిరి. ఆసమయమునకే కలకత్తాలో తెరచిరి. రంగూనులో 9-8 లక్షలును కలకత్తాలో 31 లక్షలును పోగొట్టినవి. ఈ ఋణమునకు మాడుకెల్లభనము చేరినది. (అ. ప్రె.)

రాయలు వ్యవసాయకమిషను

విద్యార్థివసతిగృహమున సుపన్యసింతుట

కోయంబత్తూరు, నవంబరు 17:—రాయల్ కమిషను లోని కొందరును వినివారగారును విద్యార్థివసతిగృహమును ఉదయమునమాచి విద్యార్థులకు సలహానిచ్చిరి. తరువాత మిల్లెటుపరుపోషణశాల కేగిరి. నేటిరాత్రి పుద్రాసు వెళ్లెదరు. (అ. ప్రె.)

లక్నో నవంబరు 17—గౌ. సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డి మనుగారు నేడు లక్నో చేరి ప్రభుత్వ భవనమున మకాము చేసిరి. ఈ ఉదయమున చాలినేపు జెయిలుకడనే కాలము గడపిరి. తరువాత ప్రధానన్యాయస్థానమును చూచిరి. ప్రధానన్యాయ మూర్తి సర్ లాయి స్టూఆర్డుగారు ఆదరించిరి. (అ. ప్రె.)

బవీరు అహమదుగారు
(కాంగ్రెసు)

మధ్య జిల్లా లమహమ్మదీయప్రతినిధిగ ఎన్నుకోబడిరి

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

ప్రభవసంవత్సర పరీక్షలు

రాబోవు ప్రభవ సంవత్సరమున వైశాఖ, ఆశ్వయుజమాసములలో పరీక్షలు ఆంధ్రదేశమునందలి అన్ని ప్రదేశములలో ను జరుగును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షాసంఘముల పట్టిక మొదలగు విషయములను నూచించు ప్రకాశిక అచ్చయి యున్నది. అర్హత తపాలాబిల్లును పంపినయెడల, కోరినవారి కందరికిని, పరీక్షామంతులు పంపగలరు.

అక్షయ సంవత్సరపు ఆశ్వయుజమాస పరీక్షలు అన్ని చోట్లను జయప్రదముగా జరిగినవి. పరీక్షాఫలితములు ఇక పదునైదు దినములలో ప్రచురింపబడును. ఈ సంవత్సర మీ పరీక్షల కనేకులు అభ్యర్థులుగా వచ్చి, భారతీతీర్థ వా రిచ్చిన నూతన అవకాశములను గైకొనినని వ్రాయుట కెంతయు సంతసింపుచున్నాము. అభ్యర్థులందరును పరీక్షావిషయములను అత్యంత తృప్తికరముగా వ్రాసి, కృతకృత్యులయినారని పరీక్షాధికారులు తెలుపుచున్నారు. ముందునైనా అందరును ఈ అవకాశములను గైకొని, ప్రజాసంఘ ప్రజలవిద్యాభివృద్ధికిచ్చుకొనకాశములను గైకొందురు గాత. (ఉ. వెం. శ్రేష్టి.)

లాహోరు, నవంబరు 17:—గవర్నరుగారు 4 రోజులు ముట్టను మాంటోమరి జిల్లాలయందు సంచారముచేసి తిరిగి లాహోరుచేరి ఒకారా, డిస్ట్రీక్టులము, ప్రోవి నాయదులుగూడ చూచివచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

డేనియలు థామసుగారు
(స్వతంత్ర)

తిరునెల్వేలి, రామనాడుజిల్లాల క్రైస్తవప్రతినిధిగ ఎన్నుకోబడిరి.

ఎన్నికల ఫలితములు

కాంగ్రెసు విజయము

పార్టీల బహుబలములు

నేటిదినము సాయంకాలము 4 గంటలకు క్రైస్తవశాసనములు రెండు మహమ్మదీయశాసనములు మూడు తప్ప మిగిలిన 93 శాసనముల ఫలితములు వచ్చినవి ఇప్పటికి ఏయేపక్షమునకు చేరినవా రెంతమంది యున్నారో ఈ దిగువ తెలుపబడినది.

కాంగ్రెసు 47

స్వతంత్ర 26
జస్తిసు 14
ఆంగ్లేయులు 6

నెల్లూరు

నెల్లూరు, నవంబరు 18:—నెల్లూరుజిల్లా మహమ్మదీయ శర నియోజకవర్గపు బాలెటు పేషన్ల లెక్కపెట్టుట నిన్న మధ్యాహ్నము ప్రారంభమయ్యెను. నిన్నరాత్రి 7 గంటలకు ఏయే అభ్యర్థికి ఎన్నెన్ని వోట్లు వచ్చినవో ఈదిగువ ప్రకటింప బడినవి.

చెంకటగిరి కుమారరాజుగారు (జస్తిసు) వోట్లు 8470
లెజిస్లేషన్ రామచంద్రారెడ్డిగారు (స్వతంత్ర) 8457
పి. గోవిందరెడ్డిగారు (కాంగ్రెసు) 7287
అమంచర్ల నుబ్బుకృష్ణరావుగారు (కాంగ్రెసు) 2742
గరవప్పనాయుడుగారు (స్వతంత్ర) 255

నేటిదినము 11-15 గంటలకు రిటర్నింగు ఆఫీసరు ఎన్నికల ఫలితములను ప్రకటించిరి.

మెరికటగిరి కుమారరాజుగారు (జస్తిసు) 17276
లెజిస్లేషన్ రామచంద్రారెడ్డిగారు (స్వతంత్ర) 10279
పి. గోవిందరెడ్డిగారు 8605
ఎ. యస్ కృష్ణరావుగారు 8445
గరవప్పనాయుడుగారు 877

చెంకటగిరి కుమారరాజుగారు లెజిస్లేషన్ రామచంద్రారెడ్డిగారు గెలుపొందిరి రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటించిరి. గరవప్పనాయుడుగారి ధరావత్తు మొత్తము 600 ఇవ్వబడదు. మొత్తము 10500 సింకులు వోట్లు ఇవ్వబడెను కుమారరాజుగారికి 7800, రామచంద్రారెడ్డి గోవిందరెడ్డిగారికి 48 సింగిలవోట్లు వచ్చివి.

మహమ్మదీయ నియోజకవర్గపు బాలెటు పేషన్ల లెక్కపెట్టుట ప్రారంభమైనది. (స్వకీయవిశేషిరి తితివార్త)

కర్నూలు

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారి అఖండవిజయము
కర్నూలు నవంబరు 18:—కర్నూలుజిల్లా వోట్ల స్వార్థపరులనారిని వివరించి కాంగ్రెసు అభిమానము ప్రకటించినది. మొత్తము 15625 మంది వోట్లను ఎన్నికలయందు పాలుగొనిరి. సింగిలవోట్లలో మహమ్మదీయ వోట్లు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికివచ్చెను. అందరికన్నను హరిసర్వోత్తమరావుగారికి ఎక్కువవోట్లు వచ్చినవి. జస్తిసుపక్షపు అభ్యర్థియగు కె. శరభారెడ్డిగారు రెండవసారిగ వచ్చిరి. స్వతంత్ర అభ్యర్థిగవచ్చినది. శేషారెడ్డిగారు ఓడిపోయిరి.

గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు (కాం) 9353
కె. శరభారెడ్డిగారు (జస్తిసు) 7155
బి. శేషారెడ్డిగారు 6488

జి. సర్వోత్తమరావుగారు కె. శరభారెడ్డిగారు గెలుపొందిరి కలెక్టరుగారు ప్రకటించిరి.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థి సన్మానింపబడుట

రాత్రి 7 గంటలసరికి నగరమంతయు కలెక్టరుగారికి వచ్చియుండెను. దుర్రగాములనుండు కాపువారు అధికముగ వచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థి విజయము గుమహడిన ప్రజలయందు ఆమితోత్సాహమును పురికొల్పెను. మహమ్మదీయ పరము గొప్ప వైభవముతో నగరవిధులయందు సూర్యగిరిపడెను. గాంధీ కి జయి, సర్వోత్తమరావు కి జయి అను వర్షస్వరములు చెలరేగెను. రాత్రి 11 గంటలవరకు ఉత్సాహము కొనసాగింపెను. హరిసర్వోత్తమరావుగారి గౌరవార్థము నిండు పక్షపాదులను జేర్చిరి. (తితివార్త)

* * *

సర్వోత్తమరావుగారి కృతజ్ఞత

కర్నూలు, నవంబరు 18:—గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారి ఓడించి తితివార్త పంపుచున్నాము:—

కాంగ్రెసునకు విజయము కలుగజేయుటకై రెక్క, పెక్కులు, కమ్మవారు, బ్రాహ్మణులు అందరు నాకు తోడ్పడినందులకు ఎంతయో కృతజ్ఞుడను. అట్లుచేసిన నాపై దయ యించి పూజ్యులగు భగవదాత్ములను సేవ చేయ జలయునను ఉత్సాహము జిల్లా ప్రజలందరియందును వ్యాపించెను. దేశాధిపతులు శేషలను సాట్లాడుటతో తృప్తి చెందక నిజముగ దేశ సేవ చేయవలయును. కాంగ్రెసు ఆదేశమును నెరవేర్చుటకు భగవంతుడు నాకును, నావిజయమునకు తోడ్పడిన మిత్రులకును, శక్తిసామర్థ్యము లొసగవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. పలువురు ప్రాత స్నేహితులను బంధువులను సాంఘిక బంధువులను లక్ష్యముచేయక కాంగ్రెసు ఆదేశమును కొనసాగింప వ్యయ ప్రయాసలను లోనైరి. నాజీవితమంతయు ఈమిత్రుల సేవకును దేశసేవకును వినియోగించి నాకృతజ్ఞత ప్రకటింప నుద్దేశించుచున్నాను.

బల్లారి

ప్రాతసభ్యులు గెలుచుట

బల్లారి, 18 నవంబరు:—కాసనపూ ఎన్నికల ఫలితములు నిన్నటిదినము రాత్రి ప్రకటించబడినవి.
ఎ. రంగనాథంమొదలి (స్వతంత్ర) వోట్లు 13167
పి. శివరావుగారు (కాంగ్రెసు) 9618
యం. గోపాలస్వామి మొదలిగారు (జస్తిసు) 8758
యస్. కృష్ణారావు " 258
కె. రంగప్పగారు " 192
ఎ. రంగనాథంమొదలిగారు, పి. శివరావుగారు గెలుపొందుట రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటించిరి.

దక్షిణజిల్లాల క్రైస్తవ నియోజకవర్గము

జస్తిసు అభ్యర్థి ఓడిపోవుట
రామనాథు తిరునల్వేరి జిల్లాల క్రైస్తవ నియోజకవర్గపు ఎన్నికల ఫలితమును నిన్నటిదినము రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటించెను. లెజిస్లేషన్ జిల్లాబోర్డు అభ్యర్థులగు ఎ. టి. పన్నీరు సెల్వముగారు (జస్తిసు) ఓడియలు ధామసుగారు (స్వతంత్ర) పోటీచేరి.
ఓడియలు ధామసుగారు (స్వతంత్ర) వోట్లు 2391
ఎ. టి. పన్నీరు సెల్వముగారు (జస్తిసు) 2068
ఓడియలు ధామసుగారు గెలుపొందిరి రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటించిరి.

మధ్యజిల్లాల భారత క్రైస్తవ నియోజకవర్గము

నేను వోట్ల లెక్క ప్రారంభమైనది
మధ్యజిల్లాల భారత క్రైస్తవ నియోజకవర్గమునకు కాసనపూభాగ్యతులగు నుండిన యమ్. రత్నసామిగారును, ఆరోగ్య సామి మొదలియగు గారు పోటీచేసిరి. నేటి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మదరాసు కలెక్టరు పోల్లమరాజుగారు వోట్లను లెక్కింపబడుట మొదలెడిరి. చాదాపు 25 బాలలు పెట్టెలు తెరచి వోట్లు లెక్కింపబడినయందుండెను. 4 గంటలవరకు బాలలు పెట్టెలున్నట్టిది తెలుసుబడెను పూర్తిగాలేదు. ఎటులైనను నేటి సాయంత్రములోపల ఫలితములు తెలుపబడునని తెలియుచున్నది. ప్రజలసేవలు ఆతురతో ఫలితమునకై నిరీక్షించుచున్నాము.

భారత శాసనసభ

కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలు

ప్రకాశంగారు విజయము గాంచిరి

కాకినాడ, నవంబరు 18:—కృష్ణా గోదావరిజిల్లాల భారత శాసనసభా నియోజకవర్గపు బాలెటు పేషన్ల లెక్కపెట్టుట నిన్న ప్రారంభమయ్యెను. నేటిదినము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు ఈక్రిందివిధమున అభ్యర్థులకు వోట్లవచ్చెను.
టం. ప్రకాశంగారు-కాంగ్రెసు వోట్లు 1200
మా. రామచంద్రరావుగారు 550

4 గంటలకు

టం. ప్రకాశంగారు 11400 వోట్లు
రామచంద్రరావుగారు 4800
పోటీచేయబడిన వోట్ల సంఖ్య 25 వేలు.
(స్వకీయవిశేషిరి తితివార్త)

హైదరాబాదును ఆంగ్లేయుల పర మొనర్చుట

(బొంబాయి క్రాంతియు పత్రిక హైదరాబాదు విశేషం
డు ఆంధ్రీకకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.)
హైదరాబాదులో నైజాముగారి ఫర్మానాల్ల పాలిసు డైరెక్టరు జెనరలు మహమ్మదు నవాబు జంగగారు ఈ నాడు కుమారవారు రహీం యిరుబంతుగారు ఉద్యోగములనుండి తొలగిరి. ఇంకను ఇతర రాష్ట్రములనుండి ఆంగ్లేయరాష్ట్రములకు రావలెను. కాన్సిలు ఉపాధ్యక్షుడవని, మంత్రులు, డిప్యూటీ మంత్రి అధికారులు ఈవరకులకు రాదాపు 12 మంది ఆంగ్లేయ ద్యోగులు కావలెను. తన ఆంగ్లేయులను కప్పించుటకై రెండంటు గారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారితో ఉత్తర ప్రభుత్వములు బదులు పున్నారని తెలియుచున్నది. ఈనాడు, ఎన్నికలకు రెండు వారములైనను పట్టును. క్రొత్త ఆంగ్లేయ ద్యోగులను ఎట్టి అధికారము లుండవలసినది మున్నగు విషయముల నిర్ణయించుటకై నైజాముగారు తన రేడియో ప్రభుత్వపు సలహా కాన్సిల్లతో కలసి ఆలోచించిరి. కాన్సిలు ప్రెసిడెంటుగారిని నింపబడిన మహారాజ యామినాత్ నుల్లాన్ గారి నిర్ణయమును రద్దుచేయవలయునని నైజాముగారికి సలహా ఇచ్చుచున్నాడు. కాని ఖైదీయ ప్రభుత్వమువారికిని నైజాముగారికిని ఈ నియమానుకూలము నచ్చియుండుటకై ఇది భాయముని చెప్పవచ్చును.

బెంగాలు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసంఘము
కలకత్తా, నవం 17:—ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిల్ సభ్యులు గానియమింపబడిన మొబర్ల గారు నేడు రాజభక్తి ప్రసాదును గైకొనినపిదప సభ జరిగెను. (ఆ ప్రె)

భారత దేశము

బెంగాలు క్రొత్తగవర్నరుకుని
లండన్, నవం 16:—సానాథూరి సమాలోచన సభ యముమీద ఆధారపడి నిర్మితమైన సామ్రాజ్యకారమును నిలబెట్టుటకు శక్తివంచన లేక ప్రయత్నించెదనని బెంగాలు క్రొత్త గవర్నరు కర్నూలు జ్యోక్తముగారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు బ్రాడ్ కాసింగు

మదింపు లంగీకరింపబడుట
లండన్, నవం 15:—వార్తాపత్రికలలో సంవాదకీయములను (రాజకీయ, మత, పారిశ్రామిక) ప్రకటించరానియను, అయ్యదిపత్రికలకు ప్రతిహతులగు నందుననియు దెలిసి కొన్ని నిబంధనలను బ్రాడ్ కాసింగు గార్వొరేషనుపై విధించిరి. తుదకు మదింపులను కామన్వెల్త్ కు రంగీరించిరి.
దొమినియన్రూపధానామాత్యులు- సర్కరము
లండన్, నవం 16:—ఆంగ్లసభ విశ్వవిద్యాలయమువారు దొమినియను ప్రధానామాత్యులకు డాక్టరు ఆర్. ఎ. ఎ. లాన్ బిరుదముల నిచ్చి సత్కరించిరి.
కనడాకుబోయి కాపురమున్న పటుంబముల చాలయభివృద్ధిగ పనిచేసినవట.

పంజాబు యెన్నికలు

సింహావలోకనము

నవంబరు 23-30 తేదీలలో పోలింగు జరుగును

లాహోరు, నవం 17:— పంజాబునం దంటిలను రాజకీయవాతావరణము చాలమటుగానున్నది. రానున్న యెన్నికల విషయమై ప్రజలు మిక్కిలి శ్రద్ధవహించుచున్నారు. ప్రజలలో శేరుశేరుదెగలకును రాజకీయ పంథులనులకును చాలపోటిగానున్నట్లు కనబడుచున్నది. ముఖ్యముగా నీపంపన్నేయు పట్టణనియోజకవర్గములలో పోలింగు విశేషముగా జరుగును. శేరుశేరుదెగలకు గట్టిగా కాంగ్రెసుతో సంబంధము లేదని చెప్పుచున్నను హిందూసభ, సిక్కుసంఘము, భిలాభతుసంఘములు మాత్రము వారి సొంతఅభ్యర్థులను నిలువబెట్టియున్నారు.

నిరాటంకముగా ఎన్నుకొనబడు పంజాబు శాసనసభాగృహము చౌధరి మహబుద్దీన్ హిందువులనాయకుడు రాజాన హేంద్రనాథ గార్లదరిని విడిచిపెట్టివట్టయిన పంజాబురాష్ట్రీయ శాసనసభకు 51 నియోజకవర్గములలోను అసెంబ్లీవిషయమున 10 స్థానములను పోటీజరుగును. ఈ నియోజకవర్గముల మండి 180 మందికిపైగానే అభ్యర్థులు నిలువబడినారు. వీరిలో కాంగ్రెసువారికి 12 మందిని హిందూసభవారికి 12 మందిని నామినేటుచేసిరి. సిక్కుసంఘమువారుమాత్రం 1 దశమ మందిని నిలువబెట్టిరి. కాని వారందరును కాంగ్రెసు ప్రయోగమును గైకొని కాంగ్రెసు తరపుననే పోటీజరుచున్నారు. భిలాభతు సంఘము వారికి ఆరవదశమంది అభ్యర్థులను నిలువబెట్టిరి. కావున 180 మంది అభ్యర్థులలోను ఒక్కవంతుమాత్రమే ఏనోఒకపార్టీ తరపున నిలువబడియున్నారు. తక్కిన మూడువంతులవారు ఏ పార్టీకిని చెందినవారు కారు. సాధారణనియోజకవర్గములకు నవంబరు 23—30 తేదీలలో పోలింగుజరుగును

(అ. ప్రె.)

యం. కె. ఆచారిగారు లాహోరులో నుపన్యసించిరి

లజప్రతాయిగారిని తీవ్రముగ ఖండించుట

లాహోరు, నవం 17:— యం. కె. ఆచార్యగారు నేటియుదయ మిచ్చుటికివచ్చి సాయంత్రమున బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి. వారి విచ్చటికినంది నవంబరు 18 తేదీన గుజరత్ నాలాకును, 19 తేదీన అమృతసరుకును 20 తేదీన లాహోరుకును సభకు 21 తేదీన అంబాలాకును బోవురు. (అ. ప్రె.)

లాహోరు, నవం 17:— మహారాష్ట్ర స్వరాజ్య ప్రముఖులలో నొకరగు యం. సి. ఆచార్యగారు నేటి రాత్రి మోరీ గేటు బయట సిటీ గార్డెన్సులో బహిరంగసభయం దుపన్యసించిరి. ఆనాడసరిమిక్కిలైన చరిత్రానుండి ప్రజలలో గూడ అనేక తెగతెచ్చడి కత్తులతో కొప్పుకొనుచున్నను, ఎప్పుడో కొంచె ములిజరుగుట తప్ప తక్కినవర్గముల సభ్యులెల్లను ఆత్మాతురతతో యం. కె. ఆచార్యగారు చెప్పినదానివల్ల శ్రద్ధాభురై విరిరి.

ఎన్నికల ప్రచారములందు స్వరాజ్య పార్టీవారి కార్యక్రమమును గూర్చియు విధానమును గూర్చియు లాహి లజపతి రాయగారు చెప్పిన మాటలను యం. కె. ఆచార్యగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. లజపతిరాయగారిపై వారి దీక్షన శేరముల నారోపించిరి:—

(1) లజపతిరాయగారు సమయమునకు కాంగ్రెసులో నుండి చీకిపోయి కాంగ్రెసులో విశేషములను కల్పించుచున్నారు. (2) హిందూసంఘమునకు నష్టముకలుగునని అనవసరముగ భయపడుచు సాంఘిక విశ్వాసములను లేవదీయుచున్నారు. (3) ఇందువలన నిరంకుశాధికారవర్గమునకే బలమొసంగుచున్నారు. (4) అసెంబ్లీలో చేరుటకు అవకాశమొసంగి రాయబాదా హంసరాజ్ గారి దయనీల దివ్యార్థి లీడరుగా చేయబడినను పార్టీ వారి స్వకొనకుండానే స్వరాజ్య పత్తి మునకు రాజీనామాపెట్టి తమకృత్యములను కనబరచినారు. (5) తమకొరకు అసెంబ్లీస్థానమును ఖాళీచేసిన రాయబాదా హంసరాజ్ గారి కిష్టము జలందరునుండి పోటీగా నిలుచుటవలన కృతజ్ఞత లేక మేమూత్రమునలేదని చెప్పవచ్చును. ఇట్లుజరుగుట వలన వారు మనముగూడ దురదృష్టవంతులము. లాహి లజపతిరాయవంటివారిట్లు చేయగూడదు.

మరియు ఆచారిగారిట్లుచెప్పిరి:— నిరంకుశాధికారవర్గముతో ధైర్యముతో పోరాడి స్వరాజ్యమును ఆధిక రాజకీయ విజ్ఞానస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకును కాంగ్రెసు ఒకటి తనకిన జాతీయసంస్థగావునను హిందువుల త్రేమములను కాపాడ దగిన సంస్థ అడియొక్కటే గావునను, ఇప్పుడుగనుక కాంగ్రె

సులో చీకికట్టబట్టివట్టయిన స్వరాజ్యము కొన్నిసభ్యుల వ రకును దూరమగును గావునను మిరందగును స్వరాజ్యమునకే సహాయము చేయవలెను. (హర్షము)

అగ్ర్యతత వహించిన బారిష్టరు లాహి దునీచందగురు ఉపన్యాసకునికి వందనములర్పించుచు తాముచెప్పిన ప్రకారము వదలరుంటు మని వాదనను చేసిరి. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు ఎన్నికలు

సుభాషచంద్రబోసుగారు శాసనసభకును, నిర్మలచంద్ర, టి. సి. గోస్వామిగార్లు అసెంబ్లీకిని ఎన్నుకొనబడునట్లున్నారు

కాంగ్రెసు జయము

కలకత్తా, నవం. 17:— కలకత్తాలో అసెంబ్లీ ఒకస్థానమునకును స్థానికశాసనసభలో నాలుగు స్థానములకును పోటీజరుగుచున్నది. కలకత్తానుండి శాసనసభకు రావలసిన మరెండు స్థానములకును స్వరాజ్యవాదులే యెన్నుకొనబడిరి. యరుగుగా జరుగుచున్న ప్రచారము శేను పరిపూర్ణమైనది. శేను జరుగుచున్న 4 స్థానముల పోటీలో రెండుస్థానములు స్వరాజ్యవాదులకు స్వచ్ఛము. తక్కిన రెండిటిలో మాత్రము సందేహముగానున్నది. ఇతరప్రాంతములలో గూడ పోలింగు యరుగుగా జరుగుచున్నదిని తెలియచున్నది. నూటికి 50 మందిమాత్రమే ఓట్ల ముచ్చునట్లు తెలియచున్నది. కలకత్తాలో క్రిందికి శాసనసభలో స్త్రీలలో నూటికి 20 మందిమాత్రమే ఓటులనొసగుచున్నారు.

సుభాషచంద్రబోసు పోటీ

కలకత్తాలో ఉత్తరభాగమును మాండలే డెయిలునందున్న సుఖానుచంద్రబోసుగారికిని స్వతంత్రవాది జి. యన్. బాసుగారికిని పోటీజరుగుచున్నది. 8558 ఓట్లలో 2174 ఓట్లు కార్మికు చేయబడినవి. బోసుగారికే జయముకలుగు నూచుట కనబడుచున్నది.

దక్షిణకలకత్తాలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి స్వతంత్ర అభ్యర్థి పోటీగా నిలవియున్నాడు. ఓటింగు యరుగుగా జరుగుచున్నది.

అసెంబ్లీ పోలింగులో టి. సి. గోస్వామి నిర్మలచంద్ర గార్లకే గెలుపునట్లు కనబడుచున్నారు. ఇరువురును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే.

కొన్ని పోలింగువిశేషములు

ఉత్తరకలకత్తాలో మధ్యమహమ్మదీయేతర స్థానమునకు పోటీజరుగుచున్న పోలింగువేడునులో కొన్నిగంటలు జరిగినవి. ఇచ్చట డాక్టరు పారిభాగనయ్య, డాక్టరు జి. యన్. గాను గుప్తా గొప్పగాను అభ్యర్థులు. ఇచ్చట ఒకగంటనేపు పోలింగుజరిగిన సిక్కులు యరువురుపార్టీల మనుష్యులనువచ్చి పోలింగుకువచ్చుచున్న ఓటులనుపట్టి లాగుటయు కేకలుచేయుటయు మొదలవట్టిరి. కొంతసేపు ఆలరిజరిగి కరువాత కొట్లాటలొనికి దిగెను. ఇంతలో వాక్టర్ పెద్దనంపువేరి బ్రోవనరికట్టిశేసెను. అచ్చట నన్న ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు టైసన్ గారుమాడ జనము ర్యములో శ్రోయబ డిరి. ఆ పూ డు పో లీ ను వా రు బోక్యముకేగిండుకొనవలసి నయ్యుటచే వారువచ్చి అందరిని బయటికివర్తగొట్టిరి. అంత పదిమంది సాయధులై నసాల్వంటును 20 మందికాంటేబులును ఒకయూనిఫామ్ ఇన్ స్పెక్టరును, అసిస్టెంటు కమిషనులో వచ్చి ఓటులను చక్కగావచ్చిపోవుటకు విలుకలుగనట్టి ఏర్పాటులను గావించిరి. (అ. ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్రముల యెన్నికలు

మరికొన్ని కాంగ్రెసు విజయములు

నాగపూరు, నవం 17:— వీరారాజాజిజ్య, పరిశ్రమల ప్రత్యేక నియోజకవర్గమునుండి నేటి ప్రజలలో నందాలా వియూనిగారను కాంగ్రెసు అభ్యర్థి, రిస్వాంసేపు నాదియరు పి. వి. దేశముఖగారిని ఓడించిరి. వియూనిగారికి 137 ఓట్లును దేశముఖగారికి 52 ఓట్లును వచ్చెను.

సాగం జిల్లా నియోజకవర్గమునుండి కాంగ్రెసు అభ్యర్థి యరు శేవారనాథ రోసానగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడిరి. స్వతంత్ర అభ్యర్థి క టి శంకూగా రోడిపోయిరి. రోసాన గారికి 1228 ఓట్లును, శంకూగారికి 1058 ఓట్లునువచ్చెను.

వీరారు భూస్వాముల నియోజకవర్గమునుండి బి. జి. ఖపర్గి గారు రెన్నుకొనబడిరి. వీరు డిస్పాంసేపు వారును. నేత రాధాకృష్ణన్ అను కాంగ్రెసు అభ్యర్థి ఓడిపోయెను. ఖపర్గి గారికి 286 ఓట్లును రాధాకృష్ణన్ గారికి 176 ఓట్లును వచ్చెను. నాగపూరు డివిజన్ మహమ్మదీయ స్థానమునకు సయ్యరు దొస్త్ గారు రెన్నుకొనబడిరి. తక్కిన నలుగురు మహమ్మదీయ అభ్యర్థులు ఓడిపోయిరి. వీరికిగారికి పెక్కురీటి పోయినది. (అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ ఎన్నికలు

షిల్లాంగు నవం 17:— మితవాన సంస్కర్తయగు నికలను రాయగారు అస్సాము శాసనసభ కెన్నుకొనబడిరి. 800 మంది స్త్రీలు ఓటుల నొసంగిరి. ఇందుమంది యిదివర కెన్నుచు ను ఓట్లయలేదు. రెవరెండు నికలనురాయగారికి 465 ను, మార్కోగారికి 192 ను, శివనాథ దత్తగారికి 158 ను ఓట్లువచ్చెను. (అ. ప్రె.)

మీరు దీర్ఘ కాలమునుండి ఎదురుచూచు చుండినది ఏది?

అమెరికన్ పట్టు అంగవస్త్రములు

తెల్లని తెలుపురంగు దట్టమైనపట్టుగలదు. ప్రతిదినము చక్కగాఉతికి ఉపయోగించుటకు తగినది. చాకటికి వేయవచ్చును. రెండు ప్రక్కలందును అంచుగలదు.

5 మూరలు పొడవు X 40" వెడల్పు

దొరకలేదని! తరువాత వ్యవసాయ సవనములేదు. యిప్పటికే 1500 అంగవస్త్రములు విక్రయించబడినవి. తరువాత వచ్చిన ఆర్డరులను పంపిలెనది కాదు. కొత్తస్థాపనవచ్చి యుండుటవలన మొట్టమొదటనే తీసుకొనుడు.

కే. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, 287, ఎస్టేనేడు, మద్రాసు.

రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తమరు చేయబడినది.

గొప్ప ప్రారంభ దినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారివలన

దశావతారము చెన్నపురి రాయల్ థియేటరునందు

9-12-26 గురువారము రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభము.

నదరు తేదీనుండి ప్రతిదినము ఒకనెలవరకు ప్రదర్శించబడును.

పగటినాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రినాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్లు భరవివరములు:—రూ 3, 2, 1 అశాలు 8 మాత్రమే

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును.

10/1/99

సహాయ వారావరూకాప్రసాదము

ఉదకమండలిం.

హిందీపరీక్షా ఫలము

(కడచిన 10-10-25 జరిగినది)

"ప్రీతులసీతామాయా పరీక్ష" (1F-8-26)

1. రమణాంబు ముఖ్యరావు (హుల్లీ) "హిందీప్రచారక" 3. వ తరగతి:— 1. అట్లూరి వెంకటరంగయ్య (ఆంధ్ర) "రాష్ట్రభాషా"

1 వ తరగతి:— 15. కవుత లక్ష్మీదేవి, మచిలీపట్నం (ఆంధ్ర దేశములో మొదటి) 16. బి. పార్థసారథి అయ్యంగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్. (తమిళప్రాంతములో మొదటి) 24, 29, 48 49, 50, కృష్ణాదేవి (కర్ణాటక ప్రాంతములోను దక్షిణహిందూ దేశములోను మొదటి)

2 వ తరగతి:— 10, 11, 12, 13, 18, 19, 31, 33 34, 40.

3 వ తరగతి:— 1 7 14 17 22 23 25 28 30 32 35 38 59 41 43 45 47.

"ప్రళికా"

1 వ తరగతి:— 17 23 30 సింగరాజు మంత్రేనాజు మచిలీపట్నం (ఆంధ్రదేశములో మొదటి) 61 హెచ్. నటరాజు (తమిళ ప్రాంతములో మొదటి) 85 88 89 రమణాయి ఏ. క. (కర్ణాటకములోను దక్షిణ హిందూదేశములోను మొదటి) 90.

2 వ తరగతి:— 4 7 9 10 12 15 16 19 22 23 24 25 28 29 33 37 38 39 53 54 60 62 70 72 77 81 83 86 87 91.

3 వ తరగతి:— 1 3 5 13 14 19 20 21 27 30 33 34 40 41 43 49 51 52 55 57 58 67 71 73 75 80 92

1-వ తరగతి:— 4 7 12 13 కోడూరు నాగరత్నమ్మదేవి కౌర్యలత (ఆంధ్రదేశములో మొదటి) 17 27 47 48 49 51 61 ఎం. మాధవవారియర్. (కేరళప్రాంతములో మొదటి) 79 81 డి. రంగనాథరావు (తమిళ ప్రాంతములోను దక్షిణ రాజధానిలోను మొదటి) 88 105 109 110 112 140 141 145 147 149 149 150 164 172 178 189 190 202 205 206 208 212 210 221 222 223 224 226 234 257 263 284. బి. అన్నపూర్ణాదేవి (కర్ణాటకములో మొదటి) 287 289 310 413 314 315 320 322.

2-వ తరగతి:— 2 3 5 14 15 15 18 19 28 29 32 33 34 35 36 27 39 42 43 50 52 54 60 62 64 67 69 71 74 73 75 84 87 104 111 113 115 116 129 135 144 145 151 152 159 163 169 173 174 181 182 185 187 188 191 191 204 214 215 216 217 219 225 225 284 243 247 248 249 250 251 260 235 283 286 290 291 302 304 305 307 309 311 312 313 317.

3-వ తరగతి:— 10 11 20 21 23 23 30 31 33 40 41 44 45 53 56 59 66 72 73 77 91 95 96 97 98 100 106 117 118 119 121 122 123 128 132 133 134 143 156 157 160 161 162 167 176 184 195 196 197 198 199 201 207 233 237 238 241 244 245 252 255 257 258 259 262 263 266 268 271 272 277 280 235 298.

హృషీకేశ్వర్య,

పరీక్షామంత్రి, హిందీ సా॥ సా॥ ప్రచారకార్యాలయము, మద్రాసు.

లలిత

3149

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడచుండు మాసపత్రిక. విద్యాంశుల కాస్త్రవాదములకు కవులకవి తాళిమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాసరచనకు ఇది సూత్రరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘికసాహితీ ప్రముఖ విశేషాంశులందు వెలువడుచుండును వింతవింతకథలు చిత్రనిచిత్రములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పాఠోపదేశము! జహాననములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, పామర స్త్రీ పురుషుల సర్వజనసమాదరణీయమై రాగలవిజయ యుగవివాదము వెలువడనున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు అక్టోబరు 8-వ తేదీలోపున కార్యసామనకు చేరునటులంపవలెను. మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపబాలము. వలయువారు, ఆరణాలు చిల్లలుపంపిన బడయగలరు. పిమ్మట చందాదారులగు వారి చందానందీ, ఈ ఆరణాలు వినివోయించుకొందును.

చందా సంవత్సరమునకు రూ 8-0-0

తొలి నెలలకు 1-12-0

విడిప్రతి 0-6-0

కార్యదర్శి

బరితొకార్యసామను, విజయనగరము.

కౌనికలు ప్రావయిటరుల

అవసరసభ

వ్యాపారము నెత్తివేయవలెనని తీర్మానము గావింపబడుట

అక్షరకామెంటు ఉపసాదన వీగిపోయెను

బొంబాయి, నవంబరు 18:— బాకీలెక్కనగా నాండుట కలన వ్యాపారము నెత్తివేయవలెనని తీర్మానమును విచారించుటకై బొంబాయి కౌనికలు ప్రావయిటరుల ఇంటిముఖ న్యాయశేపత్తు లిటుటెడు కంపెనీవారు అవసరసభ గావించిరి. సభలో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడక ముందే అక్కాంటు లేల సభలోనికి తీసుకొనిరావలెనని వి. ఏ. దేశాయిగారు రిడి గిరి.

యజ్. వి. బెల్గాంవాటాగారు అక్కాంటులు తయారు గావలెననియు దినదినము నష్టము లెక్కు నగుచున్నవనియును వెంటనే మానివేయవలెననియు పునీతులు మరింత అభ్యంతరితా లగు ననియు తెలిపిరి.

1925 ఆగస్టునకు పునీతు లెట్లున్నదియు సరికాతేలే వరకు విచారణను నిలిపి యుంచవలెననియు దేశాయిగారి అడ్డ వ్ మెంటు ఉపసాదనను పెట్టిరి.

మేనేజిమెంటులో ఎంతవరకు అవసరమనో తెలుగు కొని అభివ్రాయ మిచ్చుటకు అక్కాంటు లుండవలెననియు లెక్కలు లేకుండ తీర్మానము నామోనించుట తొందరపడుట యనియు హార్నిమెను గా రిసిరి.

లిక్విడేటరు లెక్కలన్నింటిని తయారుచేసి నివేదించును గావున వాటాదారులు తమ యభిప్రాయమును వెలుపుట కిదియే కడపటి కావని బెల్గాంవాటాగారు చెప్పిరి. అక్షరకామెంటు తీర్మానము ఓసీపాయెను. మరొకరినేపు చర్యజరిగిన పిమ్మట విచ్చిక్రమగా కంపెనీని రద్దుచేసి కె. యస్. అయ్యంగారిని లిక్విడేటరుగా నుంచవలెనని తీర్మాన మామోనింపబడెను.

(అ. ప్రె.)

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి

3136

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సంచిక 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా సామన్యమున మగ, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధ్యాత్మికాది భాషలవరకుపేదినీ యాళియును.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిసంజ్ఞరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్యోగము.

చిరునామా:—సంపాదకులకు,

ముదిగంటి జగ్గన్నకాస్ట్రో, బి. జే. కాజుంగుడి.

లాయరు.

3135

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్నపట్టణము వగయి రా 7 హయకోర్టుల తాలూకా ముఖ్యమయిన సిబిలు, క్రైమిలు రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము విగుల నులభ్యతలెని దేశ రివాజా మాటలతో తెలుగుభాషను ప్రచురింపబడును మద్రాసు ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు, గ్రామఉద్యోగస్థుల ఆర్టుల పయిని జారీకాబడే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురింపబడును. లాలో సంబంధముగల పత్రిక ఆంధ్రదేశములో యిది తప్ప మరియేదియు లేదు. చందాధనము సంవత్సరముకు పోస్టే జితో సహా రూ 5-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది. చందాధనము దరఖాస్తుతో పంపవలెను. రెండవ సంపుటము 1926 సం॥ అక్టోబరునెలలో ప్రారంభించడ మవును.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి

పార్సీతీపురము, (విశాఖపట్నము జిల్లా.

వేలకు మండు వెల సిసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూతన తలకురావిన పేలు ఈపి నశించును. చర్య మునకు వెండ్రుకలకునని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమ్మతాంబనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

దారుణమాత్య

కర్నూలు, 15-11-26:—అదిహారము 14 వ తేది 8 గంటలవరకు వెలకినను మేడము వెంకన్నగారి మాతురు అగుపడెడు.

సాయంకాలము గుమారు 3 గంటలకాలమున తుంగభద్రానదిలో జోవుచుండిన కొంపరుస్త్రీలు ప్రవాహపు ఒడ్డున గ్రద్దలాడుచుండినది చూచి ఆవివహమును బ్రకటించి వెంటనే పోయిచూడ ప్రవాహపు ఒడ్డున ఆపాలికజీవము పడియుండెను. రావలసిన ఉద్యోగులు విచ్చేసి శవమును పరీక్షించి పురుషాశులు గుంపులుగుంపులుగా ఆభరణములమీది వాంఛచేసెనో హంతకులు గావించిన ఈ ఘోరకార్యమును గాంచి కంట నీరు జెట్టిరి.

మోటారు ప్రమాదము

14 వ తేదీ సాయంకాలము సూర్యవేంకటేశ్వరగారి మోటారుడ్రయివరు, మోటారును నడుపుచుండ ప్రమాదమున శోకవృద్ధునిపై పారెను. ముఖ్యునికాలు విరిగెను. డ్రయివరు గమనించలేదు. న్యాయవాదుల సన్నిహితీ కామస్వామయ్యగా జను, అనంతరామయ్యగారును ఆ వృద్ధుని శోక మంచముపై డెట్టి ఆస్పత్రికి బంపిరి తెలియవచ్చునది.

భీముని పట్టణము

(విద్యావిషయక బహిరంగ సభ)

మాపుగఘన 30-10-26 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలమున 5 గంటలకు బుర్రపాలక సంఘ కార్యాలయ సమావేశం దున్న యిసుకలన్నియులపై తాలూకా డిప్యూటీ తహసీలుదారు వారగు మ. రా. శ్రీ. మేన్మాసాచారిగారి యాధిపత్యమున నోకవిద్యావిషయక బహిరంగసభజరిగెను. విశాఖపట్టణమండల విద్యాకాళాధికారులు జి. వి. నువ్వారావు గారు తమ సహజ వాగ్ధరణితో సాంస్కృమన చాలనేపు ముచ్చటించిరి. అందు ముఖ్యముగా ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాధ్యాయులయందు గల లోటుబాటులు, తల్లివారలోపాయములు, ఉన్నత పాఠశాలలోపాధ్యాయులయెడ గల లోపములు, నివారణోపాయములు తెల్లగండ్లులు, ఉపాధ్యాయులకు గల సంబంధము, వారియిత్రత సహకార మైతిలన గలవి లాభములు, విద్యార్థుల కృత్యములు మున్నగు విషయము లెన్నియో చర్చింపబడెను ఇంతి యిగాక రాబోవు డిసెంబరు నెలలో విశాఖపట్టణమున జరగు విద్యావిషయక సహజేయ, ప్రవర్తనముల యుద్దేశములు, తల్లికములు, మున్నగునవి విపులముగా ముచ్చటించిరి. అందు విషయమై తాము చేసినకృషియు ప్రజలయందా గామును నెలించిరి. ఆయ్యవి జయప్రదముగా జరుగుటకు నెల్లరును దోష్టదల యునని కోరిరి. సభాంతమున శ్రీరావు సామోలు చితకా సంజీవరావునారుడుగారి యాధిపత్యమున నోక కాళాసంఘము స్థాపింపబడెను. తాలూకానుండి వచ్చిన యుపాధ్యాయులకు మాపురపాలకసంఘాధ్యక్షులు భోజన సమపాములు గావించి యాదరించిరి.

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

3151

కీ॥శే॥ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ విష్ణుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చుతింపబడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని వింపిన చరిత్రగ్రంథ వింకొకటిలేదు. ఇది పతనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల చిత్రములు కలవు. భర కాగితపుటైండు రు1-4-0, అట్టబైండు 1-8-0, క్యాటికోటైండు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లొక సారి కొనువారికి కమిషనివ్వబడును.

కానూరు, వీరభద్రదేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్.టి. మేనేజరు, లక్ష్మణరావుగ్రంథమాల, గవర్నమెంటు రిజిస్ట్రాషి.

జల పానము

సకల శరీరములు పంచభూతాత్మకములు పంచభూతములన పృథివ్యైత్యోర్వాహ్వకాశములు పంచ భూతభూతోత్పత్తిక్రమమునుగూడించి చెప్పుటలో "అత్యవ ఆకాశస్సంభూతః ఆకాశాద్వాహ్వః, వాహ్వోగ్నిః, ఆగ్నేరాహ్వః, ఆహ్వోః పృథివీ పృథివ్యా ఓషధాః" అనగా పరమాత్మ యందుండి తొలుత ఆకాశము, వాకాశము నందుండి వాయువు, వాయువు నందుండి యగ్నియు అగ్ని యందుండి జలమును జలమునందుండి శృంగియు మొదలగునవి యుత్పన్నమైనవి అని తైత్తిరీయబ్రాహ్మణంబు ప్రాయశఃపరమార్థములతో తృప్తి. ఈ పంచమహాభూతములతో తృప్తి. ఈ వాయు మిశ్రల ప్రాధాన్యమైనది జలము. జలమునకును శబ్దస్పృహ మౌళికములను వాల్మీకిగారు చెప్పియున్నది. జలముయొక్క ప్రభావమునుగూడించి శుశ్రూషునందు "వసో రసేన్ద్రియం శక్యదవసమాహో గురుతా తైత్తంసేహో రేకశ్చ" అనగా రసము, రసేన్ద్రియము, సస్వేదసమాహము, గురుత్వము, తైత్తియము, స్పృహము (తృప్తి) రేకశ్చ అనునవి యుగళగుణములు చెప్పబడినవి. ఇంకను నీటియొక్క ప్రయోజనములనుగూడించి చెప్పును "సత్త్వతేజాబహుర్వా ఆపః" అనగా జలమున తత్త్వతేజాగుణాభివ్యక్తముగలది గాన సది వైర్భుత్వము, ప్రకాశత్వము, గురుత్వము కలంగజేయునని ప్రాయశఃపరమార్థము. అంశములు, జలాయుజములు, స్వేదజములు, ఉద్భిజములు ననువాని కన్నిటికి చృష్టి జలసంయోగములే ముఖ్యకారణములు. కావుననే జలము వారాయా స్వరూపముగా నెంచెదరు. పశుపక్ష్యాది సర్వప్రాణులకు జలపాన మత్యంతావశ్యకము. తమలత గుల్బ్యాదులు కర్మించుమండిన నులవలమాడి నశించును. వర్షించిన వికాసము జెంది పల్లించును. ఎల్ల శరీరభాగలకు జలము విశేషపరమోగము శరీరతత్త్వము పరిక్షించిదూచిన నీటియొక్కయని చెప్పవచ్చును. దేహమునందుండు, శుక్రశక్లక్ష్మాంసాస్థిస్సాయు, మజ్జాదు లన్నిటి యందు నీరు వివిధరూపముల చేరియున్నది. జలము సర్వప్రాణాధారమగుచేతనే పరమపరమాకంఠగం శాస్త్రస్థిత భూతరీమాణముకంటె జలపరమాణు మెక్కుడుగ పుణించియున్నాడు. మహాసముద్రములు, సముద్రములు, సరోవరములు, వానీ మాత తటాకాదులు, నదీనదులు భూగోళమందంతట విరివిగా వ్యాప్తిజేసియున్నవి. కాస్త్రము లిట్లున్నవిందుచున్నను, జలాశేషము లింత యధికముగా వ్యాపించినను మనుజుడు జలప్రభావమును గుఱుకొనుచున్నాడు. కరుణగల శోచనీయము. జలము స్నానసానాదుల కత్యంతోపయోగము. జలపానావశ్యకతను గుఱించి "నేచర్మపాతో అస ఆమెగెన్ భాగతై నునంక్షిట్టుప్రాయశ్చియన్నది: "పాతకనాశకయో! నీవు నిత్యము 5 పైంట్ల (60 డ్రామ్సు) నీరు త్రావునుండువా! త్రాగుటలేదని నానంశయము. తరువాత పానమునందుండు ప్రతివ్యక్తియు విషముగకు రైంట్లు పరిమాణముగల ద్రవమును మూత్రపురీషముల వ్యారావిడచి యున్నది యందునని గ్రహించకాలమన్నావు. దృఢాశోగ్యశరీరులెల్ల చనిత్యము పరిపంఢ్రండుగానులిన త్రాగుమందులు శరీరాణ్యసహావగు మనకావశ్యకము. నీవు తినుకాయసారలు, భక్షించుఫలకాయలు ద్రవయుక్తములైయుండుటనిజమే. ఐనను, నీవదిసగునకు కడిగ్గానులినను త్రాగకుండిన నీశరీరపాటవమును తగ్గింపగలగొనును, నీకునీవేలేత్రువగుచున్నావని జ్ఞాపకముంచుకొన గోరదు. మనశరీరభారములతో నూటికి అలుకుదిభాగములనీకులనని నమ్ముము. శరీరమునందలి రక్తకూంసాధిభాతులన్నిటియందును నీరు వివిధరూపముల నున్నదిని గ్రహించుము. శరీరమునందలి వివిధావయవములు తమతమ ఉధుల సక్రమముగా నిర్వహించుటకు పలుకరములద్రవములుండుట యగత్యమై యున్నది ఈ ద్రవముల కన్నిటికి నూతనభాతువు నీరుమాత్రమే! మనకును నీటికిని విశేషసంబంధముకలదు. నీటినిగ్రోవిపుష్పజాలము, వాయువునకు పిమ్మట నీరేమభ్యావోరను. నీరుప్రాణశక్తినికలగజేయును. శేఫలులు ఉదకపానములను నలునదిదినములు బ్రతుకగులు. నీరు త్రాగక తదితర ఎదార్థము లెన్నిగ్రహించు చుండినను ఒక వారమైనను బ్రతుకజాలదు. విశేషజలపానములను నెట్టిప్రాణభయము, అనారోగ్యము కలగజాలవు. తగినంతనీటిని త్రాగక యుపేక్షించుటలను బహువిధరీతిగములున్నవి మునున్నవి. నీరు శరీరమును నిర్వాహిస్త్యముగజేయును. శరీరమునందలి మలినకదార్థములను నీరు తనలోజేర్చుకొని మలముత్రాదివిసర్జనంబు ద్రియములకడకు, గొంపోవును. శరీరములోవిషవాయువులు, విషజీవులు, అన్యపదార్థము లెన్నియో కలసకుటయం దాశ్చర్యమేమియులేదు. వివిధాహారపదార్థసంయోగక్రమవిధానము తేలియగుండుటలను శరీరము వాక్రయించి యుండు విషవహాత్మములతోముగా నూడుటలను శారీరకమానసకరీత్రములతో

మగుటలను, దౌర్బల్యమును కలగజేయు అభ్యాసములనునను తదితర కారణములనునను కలుగునవర్థము లన్నియు విశేషజల పానములను పటాపంచలకాగలవు బాహ్యశరీరముపై ముఠికి, మాన్యము కూడుటలను విషశీవులు జనించును. శరీరాంతర్భాగముననిండియే! శరీరమును మునిగిపెరిగియుండునుగొనును. నిర్మలము శరీరాంతరములను ముగ్ధముగా త్రాగుము. అట్లు త్రాగుటచే శక్త్యుత్పాదములు, అనారోగ్యమువ్యాధివృద్ధియు లగును." జననాగరమలమునకు కాఫీ, లేనీరు, శోశో, సోడా, లైమ్ బ్యాట్ మొదలగునవి దాహమునకుఁబ్ర డెల్లక త్రాగుమందులు. నుఱిశాంఠము విస్కీ, వైన్, బ్రాంఢి మొదలగు మాదకద్రవములను ఉద్రేకము, ఉత్సాహము కలగజేయునను భ్రమతోత్రాగవలదు. వీనిలను ప్రయోజనమేమియు కలగదు. ముక్తపిష్టకృత్తిజ్యోత్సాహప్రజ్ఞాదను "కెల్లాగ్" గారు ఒకానొకరొని ట్లు ప్రాసెర: "నీరుమాత్రమే దాహమును పోగొట్టును. తదితర పానీయములు గ్రహించుటలను ప్రయోజనము కూన్యము. వానిలో నెంతవఱకు నీరు మిశ్రమమైయుండునో అంతనీరుమాత్రమే దాహమును తీర్చుటకు తోడ్పడగలదు. తైలెచ్చువానిలోనుండు తదితరభాతువులను దుర్బలత్వము ననారోగ్యమును విశేషము గును." పాతకనాశకయో! జలముయొక్క మాహాత్మ్యమును ప్రాప్త్యుచేతనే జలెల్ల సమానముగా నుగ్గడించుచున్నాడు. ప్రకృతిసిద్ధమగు ఉష్ణవేళులలో నొకటియగుహిమచేతను జననముండినచున్నను, జాహ్నవి, యమున, సింధు, బ్రహ్మపుత్ర, సర్వరు, తపతి, గోదావరి, కృష్ణవేణి, కావేరి మున్నగు నదీనదులనుపరిత్రోదకచేతను ప్రాగ్దక్షిణవశ్యములు సముద్రముద్రితిమైయున్నాడు పరిత్రావ్యవర్తన జననముండినచున్నను నిర్మలశీతలాదకమను స్నానసానాదులకుపయోగించుకొని జహావిధప్రయోజనము లొందుటకు విశేషావకాశములు స్వభావసిద్ధముగ కలవని గ్రహించవలెద.

సింగంపల్లి వేంకటాద్రి.

చెన్నపురి పందెములు

గిం డి
మొదటి ఎక్స్ట్రా మిటింగు
మొదటిదినము, బుధవారము
8-12-1926
వ్రధమ పందెము
మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

5 క్షీరబలాతైలము 2126
శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది.
సమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు
వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుడు.
ఆర్ధరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

శతావధాని సంపన్నమంబ

సింగరాచార్యులగారి గ్రంథములు

అమృతము:- ఇందలి పద్యములు నిజముగా నమృతమే అ 4
శ్రీహరిశతకము:- భక్తిరసపూరితము సల అ 1
నక్షత్రమాల:- వేదాద్రి, మృగశిర, యాచగిరి, లక్ష్మీ నృసింహాస్థాని సోత్రము. సల అ 1
ప్రత్యేక గ్రంథములు
గీతావళి:- మతత్రయవ్యాఖ్యానవిశిష్టము ఇందు శ్రీ గాగ్యవతాంత్తకములను రుద్రగీత, శ్రుతిగీత, గోపికాగీత, భ్రమరగీత, అనుభూతిగీత, భిక్షుగీత యను నాముగీతలు గలవు. ముముక్షువుల కసర్వవశనీయగ్రంథము. సల అ 12
శ్రీ భాగవత ప్రథమపద్యము:- ఇందు ధైర్యతా ధైర్యవిశిష్టాధైర్యతరహాస్యములన్నియుఁ జక్కగా వివరించు గొప్ప వ్యాఖ్యానముగలదు. సల అ 6
సరస్వతీకాశ్యాలము, జగ్గయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా

చెన్నపురి బజారుఫరలు

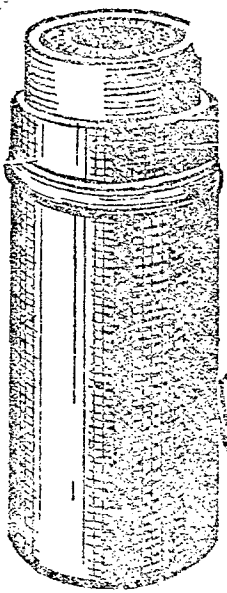
1926-వ సం నవంబరు 18-వ తేది గురువారము

ధాన్యములు.			
మరియలు బా 1-కి ర 66 8 0 మొదలు 84 0 0 వరకు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తనాలిని ,, క 48 గలది ర 12 8 0	18 0 0		
నెల్లూరిని ,, డిటా ,, 14 0 0	15 0 0		
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0	16 0 0		
రాగులు - ర. 18 1 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0	10 0 0		
నవ్వులు ,, ,, 22 0 0	25 0 0		
2. ధాన్యము పవ్వులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 15 0 0	16 8 0		
నెనగలు ,, డిటా ,, 14 0 0	15 0 0		
నెనలు ,, డిటా ,, 18 8 0	14 0 0		
మినుములు ,, డిటా ,, 13 8 0	18 0 0		
ఉలకలు ,, ర 195 ,, 9 0 0	9 12 0		
3. నూనెపస్త్రులు.			
పెద్దనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0	155 0 0		
నెయ్య మ 1-కి ,, 14 0 0	25 0 0		
కొండాపురంబేరు నెనగపత్తబా 1-కి ,, 48 0 0	50 0 0		
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 46 0 0	48 0 0		
వేరు నెనగనూనెగానగబా 1-కి ర 110 మ. కొను న 105 0 0			
అయిదుము బా 1-కి ,, 91 0 0	92 0 0		
4. చిల్లరపస్త్రులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 72 0 0	78 0 0		
కొరవపసుపు ,, ,, 25 0 0	28 0 0		
విరవకాయలు(గుంటూరిని) బా 1-కి 187 0 0	151 0 0		
గుంటూరుపాయకట్టు నీటిమందు మునుగు 1-కి ర 40,45			
కాశనా పిపాయకట్టు ,, ,, 50,55			
తెల్లము బా 1-కి ర 40 0 0	60 0 0		
చింతచందు బా 1-కి ,, 61 5 0	58 0 0		
5. ఇనుము.			
వట్టారకం బా 1-కి ,, 28 0 0	34 0 0		
చురం ,, 81 0 0	83 0 0		
కప్పుడు ,, 81 0 0	40 0 0		
6. నూలు.			
పుట్టూరు తేనుగ నెం 20 కట్టె 1-కి ,, 3 0 0			
మాకేతేనుగ నెం 20 ,, 8 9 0			
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటి ,, 6 15 0			
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0			
నెం 60 ,, కారం ,, 9 6 0			
నెం 80 జుమ్మరు ,, 7 8 0			
నెం 40 ,, ,, 9 14 0			
నెం 41 ,, ,, 5 1 0			
నెం 14 1/2 పొండిచేరి ,, 6 6 0			
నెం 12 1/2 మ్యాకాబ్బె ,, 5 0 0			
నెం 14 1/2 ,, మ్యాకాబ్బె ,, 6 6 0			
నెం 10 1/2 శోయంబుత్తూరు ,, 5 0 0			
నెం 2 1/2 ,, ,, 5 0 0			
నెం 1 1/2 ,, ,, 5 0 0			
నెం 1 1/2 చూక ,, 5 4 0			
నెం 1 1/2 ,, ,, 5 0 0			
7. నూది.			
మరియలు బా 1-కి ర 80 0 0			
మరియలు బా 1-కి ,, 140 0 0			
8. లోహములు.			
కంకి 100 కుంకిత ,, 60 0 0	61 0 0		
ఇంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0	25 0 0		
వరహు 1-కి ,, 18 9 8			
ఇల్లడి బా 1-కి ,, 742 0 0	750 0 0		
రాగ - డిటా ,, 257 0 0	258 0 0		

అమృతరాజనము

చక్క-నిడబ్బిలో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతరాజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

మీగడవలె నమృద్ధిగా నుండు
నురుగువలన సుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖము ఎండనీయదు.

ఎరాసిమిక్
వే వింగుస్టిక్

ఎరాసిమిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణదారులయొద్దను దొరకును.

2089

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది
నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర
విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామ
లింగాశాస్త్రి యమ్. పి. గారు ప్రకటనైన పీఠిక వ్రాసి
యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా చీన సాంప్రదాయములు శం
కున చక్కగా వివరింపబడినవి. మూడు 160 మంది పూర్వ
కవుల ప్రయోగము లుదాహరింపబడినవి. తెలి విక్రీలి గుల
భము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభివృద్ధిగూడ జరుగ
వలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మింతయున్న తెలుగులో లేదు.
రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. రిరి ఫుటులు

రెండు పంపులు పొట్టితాక రు 1-4-0
రెండు కలసిన తెండు 1-8-0
ఆంధ్రదేశరూపకము, నాటకాద్య లక్షణము 0-8-0

కావలసినవా రెట్లు వ్రాయవలెను.

తామూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,
2170 ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.

లలితాశ్రమ గ్రంథావళి

ఋగ్వేద సంధ్యావందన భావ్యము. ఇందు సంధ్యా వి
చార తర్కల శబ్దవిచారణయు ఆచరణ ఫలములును, కేశవాది
కావ్య పాదాయాను, వ్యాఖ్యల గాయత్ర్యములును మొ
దులైనవి సకారణ విధానములతో 25 విషయములున్నవి నూ
రవము. ప్రతిపాఠియింటను బ్రాహ్మణ్య సంపాదకముగాన నుండ
వలసినది 500. తే యచ్చొత్తించబడినది. మంచి పయము. త్వర
పడుతు. ఆస్తికలకు మేలైన గ్రంథము రు. 1-8-0

బాలాసహస్రనామస్తోత్రము. ఇందు బాలచిత్త
స్తవరాజకవచములునామామలనుగూడ గలవు. 0-4-0
ఋగ్వేదాపరప్రకాశిక. 1-8-0
హిందోనదేశములు. పీఠికయును కేదారార్థము వివి
రింపబడియున్నది. 0-4-0

ఒకరకములోగాని భిన్నరకములగాని మూడు పుస్తక
ములు తీసిన కేపలాఖ్యు భరించెదము. తేనివో కొనువారిదే.

2946 వెంపటి- కుటుంబయ్యశాస్త్రి,
6-9, సోలయప్ప మొనరివీధి, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదకలావిభావణ

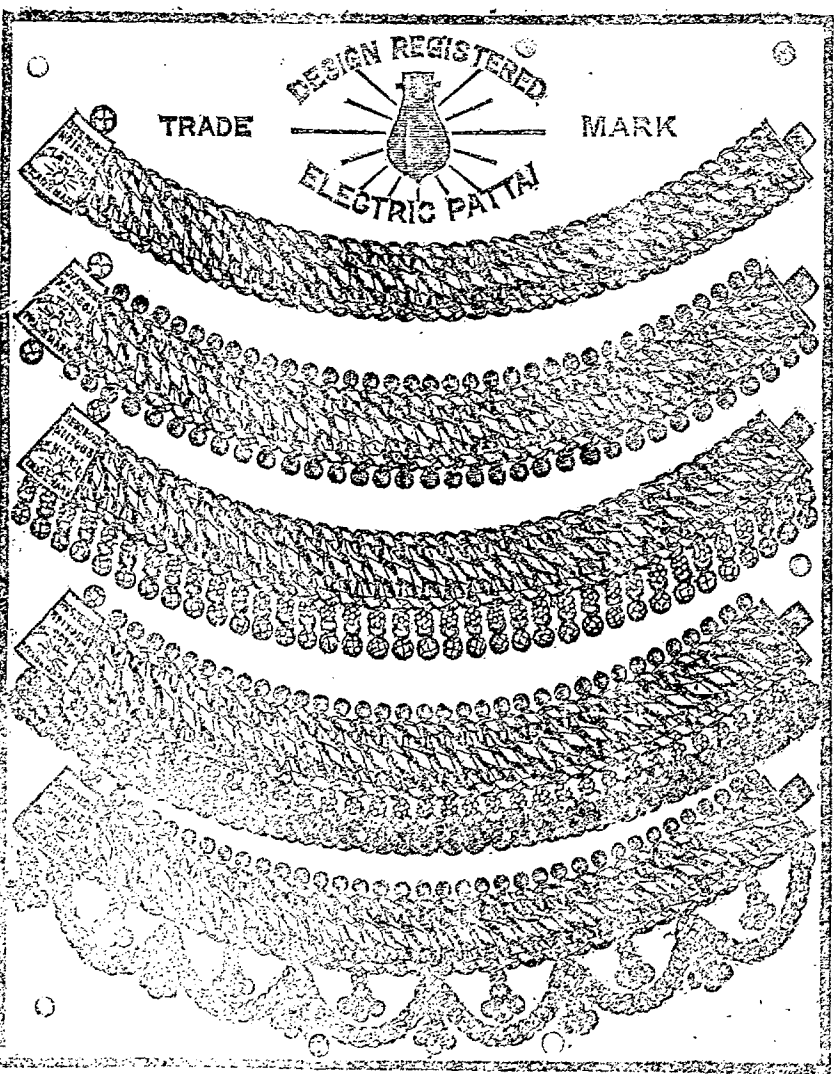
విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదాచార్యములు 3114

చంద్రమాసపాకము:- జ్వరము, పొండు, మున్నగునాటివలన
కలిగిన అశక్తిని పోగొట్టి పుంచుటయును ఇచ్చును. ధాతుసం
బంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును పండివి. శక్తివృద్ధి
బోషణములలో లోకప్రసిద్ధి కెందినది. ఒక నేరు రియా మూర్తికే.
ఇంతా అన్ని విధముల వ్యాధులకు బోషణములు దొరకుచున్నవి.

అడన్:- మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాలా

శృంగేరి పోస్టు, మైసూరు ఇరాఖా.

“ఎలక్ట్రీక్”

పటెంటునులు

మొదటి రకము
వెండికి గ్యారంటీ

ఈ పేంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేడు మాట్లాడు
రిజిస్టరు అయినది. 2568

ఆర్డరుల పై ని గొలుములు
వి. పి. బ్యారా పంపించ గలము.

కాళ్ళలో లెక్కలు ఎంత తూనిక
వెండితో గొలుసు చేయవలసి

నదియు వ్రాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల వాణ్ణి

చేయుచుము. బత 1-కి చువారి:
వెర్నెయి. చిన్నవై

నం. 1 రు 6 రు 4
నం. 2 " 7 " 5

నం. 3 " 8 " 6
నం. 4 " 9 " 7

నం. 5 " 10 " 8
నం. 6 " 11 " 9

నం. 7 " 12 " 10
నం. 8 " 13 " 11

నం. 9 " 14 " 12
నం. 10 " 15 " 13

నం. 11 " 16 " 14
నం. 12 " 17 " 15

నం. 13 " 18 " 16
నం. 14 " 19 " 17

నం. 15 " 20 " 18
నం. 16 " 21 " 19

నం. 17 " 22 " 20
నం. 18 " 23 " 21

నం. 19 " 24 " 22
నం. 20 " 25 " 23

నం. 21 " 26 " 24
నం. 22 " 27 " 25

జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన మండులు

వరదబండ

గంటలలో నీరైనవిగ్గమును గట్టికరచి సంసార నుభవింపును. మూత్రములలో
నూ, స్వప్నములలో ను నవ్వుచుచున్న నిన్ని సంతాన మొనగును. వెల 2-0-0
రతిరంజన్:- విశ్వ ప్రభవకు బాంధవ్య సౌఖ్యమునకు 3-0-0
తెలుసు పోగొట్టుకొనిన పుంస్త్ర్యులు తిరిగియిచ్చినపుంసకల్యము
తోలంగును 3-0-0. అశోకశ్రీల కుటుంబమునకు 2-0-0
అమృతరత్నాకరము 45 బందరుగిది, మమద్రాసు.